

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 7. NOVEMBRA 1974

ŠTEVILKA: 44 LETO: XVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

KOMUNISTI KRITIČNO O GOSPODARJENJU V ŽELEZARNI

Brezkompromisen boj za uresničevanje novih ustavnih določil, za večji red in disciplino, za štednjo na vseh področjih in za izkoriščanje številnih notranjih rezerv, je bila osnovna poanta na sedmi seji sveta Zveze komunistov Železarne, ki jo je sekretar Valentin Erjavšek sklical 30. oktobra. Poleg članov sveta, so na seji prisostvovali še sekretar občinskega komiteja ZK Ludvik Kejzar, predstavniki uprave Železarne in predsednik delavskega sveta Železarne. Uvodni referat o problemih gospodarjenja v Železarni, kot sintezo mnenj, ki so jih izražali komunisti na sestankih oddelkov ZK, s predlogom zaključkov, je imel vodja grupe za gospodarjenje pri svetu ZK Železarne Franc Mlakar. V nadaljevanju pa je v dovolj kvalitetni in konkretni razpravi sodelovalo 15 govornikov. Kvalitetni seji, so določeni negativni prizvoki dali le neodgovorni člani sveta, saj je bilo kar 16 neupravičeno odsotnih. Tudi na razpravah v oddelkih je bila udeležba slaba in upravičen je bil predlog, da se mora zaostri disciplina, tudi z ustreznimi sankcijami. V nadaljevanju povzemamo iz uvodnega referata in posameznih diskusij najpomembnejše misli.

Z namenom, da se poveča aktivnost članov Zveze komunistov na področju gospodarjenja v Železarni, je v uvodu dejal referent Franc Mlakar, so na šesti seji sveta Zveze komunistov Železarne sprejeli ustrezne teze, ki naj bi bile osnova za razprave v oddelkih ZK po posameznih TOZD in v Skupnih službah. Po tem, ko je omenjal nekatere negativne pojave v gospodarstvu nasploh — naraščanje inflacije, pojavi nelikvidnosti, dviganje cen in podobno, je poudaril najpomembnejše misli iz sklepov 10. seje predsedstva CK ZKS, ki govorijo o nalogah pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije. Za tem je govornik navedel ugotovitve v zvezi z gospodarjenjem v Železarni, ki so bile povzete na sestankih posameznih oddelkov

in sestanku grupe za gospodarjenje pri svetu ZK Železarne in ki jih v nadaljevanju dobesedno citiramo:

Antiinflacijski programi

— Oddelki ZK so z vso resnostjo obravnavali antiinflacijske programe posameznih obratov oz. služb.

— Nekateri antiinflacijski programi so preveč skoncentrirani na nekaj ključnih nalog in premalo konkretizirani na posamezne agregate oz. skupine delovnih mest.

— Poleg pomanjkanja vložka, navajajo nekateri oddelki, še povečanje zastojev kot glavni vzrok za nedoseganje planskih nalog.

(Nadaljevanje na 2. str.)

IZREDNI DOSEŽKI NEKATERIH OBRATOV

Mesec oktober bi lahko v naši železarni označili kot začetek juriša na kar najbolj ugodno izvršitev letnih planskih obveznosti, kot nek višek bitke temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti Železarne pri uresničevanju protinflacijskih programov. Nekateri obrati v posameznih TOZD, so dosegli izredne — rekordne dosežke, ki so rezultat boljšega dela, boljše organizacije in dela v prostih sobotah. Rezultat prizadevanj samoupravnih in družbenopolitičnih organov in organizacij, vodstvenih in vodilnih kadrov ter predvsem delavcev v posameznih obratih in TOZD. To je obenem najlepši pozdrav delavcev naše železarne osmemu kongresu Zveze sindikatov Slovenije.

TOZD TALILNICE BLIŽJE 500.000 TONAM

Med najuspešnejše se je uvrstil obrat PLAVŽ s 14.841 tonami in poprečno dnevno proizvodnjo 479 ton, kar je za nekaj ton boljše kot v septembru. Poraba koksa je bila 642 kilogramov na tono proizvedenega grodlja in je bila letos boljša le v mesecu marcu in septembru.

Obrat MARTINARNE je z obratovanjem s petimi pečmi, doprinesel svoj delež k uresničitvi letos sprejete obveze, doseči 500.000 ton surovega

(Nadaljevanje na 3. str.)

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE SR SLOVENIJE O URESNIČEVANJU TEMELJNIH CILJEV DRUŽBENO- EKONOMSKEGA RAZVOJA

Zbor združenega dela skupščine SR Slovenije je na svoji seji, dne 16. oktobra 1974, razpravljal o oceni gospodarskih gibanj ter skupne in splošne porabe v SR Sloveniji v sedmih mesecih 1974, s predlogom stališč in ukrepov za izvajanje resolucije o družbenoekonomske politiki SR Slovenije v letu 1974. Pri tem zbor ugotavlja:

Kljub dinamični gospodarski rasti se vedno bolj zaostrojuje nekatere bistvene prvine gospodarjenja, med katerimi je najbolj kritična nestabilnost, ki se zlasti izraža v visoki stopnji inflacije in v hitri rasti stroškov proizvodnje in cen. Kljub predvideni krepitvi vloge neposrednih proizvajalcev in temeljnih organizacij združenega dela v procesu družbene reprodukcije ter izboljšanju ekonomskega položaja organizacij združenega dela, kot prvega pogoja za uveljavljanje družbenoekonomskega razvoja, ki so opredeljeni v ustavi, je ekonomski položaj organizacij združenega dela manj ugoden kot v istem času preteklega leta.

Mnoge naloge iz resolucije o družbenoekonomskega razvoja za leto 1974, protinflacijskega programa in resolucije X. kongresa ZKJ o ekonomski stabilizaciji, se ne uresničujejo dosledno. Strukturna nesorazmerja v proizvodnji ter med potrošnjo in proizvodnjo se ne zmanjšujejo. Zakonske in samoupravne dogovorne obveznosti organizacij združenega dela so letos večje kot lani, kar je tudi vplivalo na reproduktivno sposobnost gospodarstva. Nelikvidnost gospodarskih organizacij ponovno postaja resno vprašanje. Nadaljnje povečanje produk-

tivnosti dela je ogroženo, ker obstoječi sistemi delitve osebnih dohodkov zaposlenih ne spodbujajo za večje delovne rezultate, vedno večje poseganje v dohodek organizacij združenega dela pa še krepí inflacijsko obnašanje. Vse prepočasi se krepí vloga neposrednih proizvajalcev in organizacij združenega dela v upravljanju družbene reprodukcije.

Iz ugotovitev, predloženega gradiva, ekspozicije izvršnega sveta, razprav na odborih zborov skupščine SR Slovenije, ter iz današnje razprave, mnenj, stališč in predlogov temeljnih organizacij združenega dela, skupin delegatov, samoupravnih interesnih skupnosti, gospodarske zbornice SR Slovenije in drugih asociacij združenega dela, izhaja nedeljiva podpora vsem prizadevanjem za nadaljnji uspešni razvoj našega družbenoekonomskega razvoja, zlasti pa protinflacijskega programa in sklepov 4. seje predsedstva CK ZKJ.

Zato zbor združenega dela kot zbor delegatov delovnih ljudi v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih zavezuje vse delovne ljudi, da vsak na svojem delovnem mestu in vsi skupaj storijo vse za dosledno realizacijo že sprejetih dokumentov in v tej zvezi sprejema naslednja

(Nadaljevanje na 9. str.)

POZDRAV 8. KONGRESU ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Danes dopoldan se je ob 9. uri v Celju začel osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije, ki bo svoje delo zaključil predvidoma jutri okrog 18. ure. V Železarni so v predkongresnem obdobju, predvsem pa v zadnjem mesecu potekale dovolj uspešne razprave o osnutku statutarnega dogovora o organiziranosti in delovanju sindikatov in zveze sindikatov v SR Sloveniji ter o osnutkih sklepov 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Svoj delež k temu je prispevalo tudi naše glasilo Železar, ki je poleg uvodnika, objavilo vse osnutke sklepov 8. kongresa. To obdobje bi lahko imenovali bolj »ogrevanje« in utrjevanje organiziranosti sindikata v železarni, da bo kar najbolj sposoben na kongresu sprejete sklepe uresničevati tudi v praksi, v vsakodnevnem življenju. To pa pomeni, da se bomo k vsem omenjenim dokumentom, kakor nasploh h kongresnemu gradivu, ki ga bodo obogatili in podkrepile tudi razprave, še vračali. S tem namenom, bo glavni in odgovorni urednik Železarja kot novinar tudi neposredno spremljal kongres v Celju.

Osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije se vrši ob sklepu leta, ki je za naš nadaljnji družbeno ekonomski razvoj, za uveljavljanje oblasti delavskega razreda oziroma njegove odločilne vloge pri odločanju o vseh družbenih odnosih, izrednega zgodovinskega pomena. Kongres ima pred seboj jasno opredeljene poti in smeri našega nadaljnjega razvoja, ki je uzakonjena z našo novo ustavo in jasna stališča in usmeritev Zveze komunistov, opredeljenih s sklepi sedmega kongresa ZKS in desetega kongresa ZKJ. S tem so odstranjene tudi vse dileme, omahovanja in odpori samoupravljanju. Zato bo tudi vsa teža kongresa usmerjena v to, kako z ustavo nakazano pot in stališča ter usmeritev Zveze komunistov uresničiti v praksi.

Ustava in sklepi obeh kongresov Zveze komunistov nalagajo sindikatom zelo odgovorne naloge. Zato upravičeno pričakujemo, da bo 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije pomenil konkretni dogovor za akcijo in praktično opredelil politiko sindikatov pri uresničevanju nove ustave in sklepov Zveze komunistov. Da bo konkretno opredelil vlogo in naloge sindikatov, kot najbolj množične organizacije delavskega razreda, v boju za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma.

Naš, železarski pozdrav 8. kongresu Zveze sindikatov Slovenije strnimo v želji, da bi v tem pogledu kongres kar najbolj uspel.

RAZGOVOR Z DELEGATOMA 8. KONGRESA SINDIKATOV

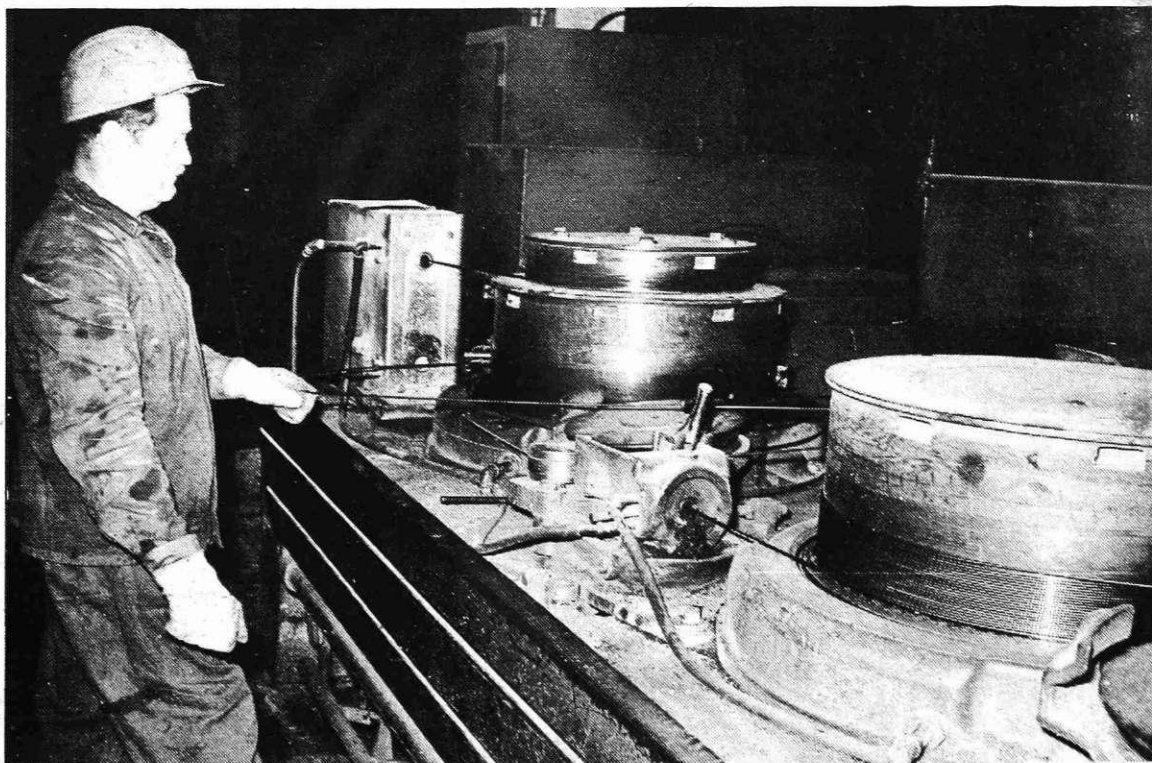
Pred pričetkom 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki bo danes in jutri v Celju, smo imeli kratek razgovor z dvema delegatoma, ki bosta na kongresu zastopala člane sindikata naše železarne. To sta Franc Kobentar — predsednik Zveze sindikatov Slovenskih železarn in predsednik tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarne ter Metka Kozlevčar — članica izvršnega odbora tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarne. Zaprošili smo ju, da nam odgovorita na nekaj vprašanj. Najprej nam je odgovoril Franc Kobentar.

Že po osnutkih sklepov 8. kongresa ZKS lahko sklepamo, da bo kongres obravnaval vsa področja življenja in dela delavcev ter aktivnosti in politiko delovanja sindikata v prihodnjem mandatsnem obdobju. Ali je razprava med delavci v naši železarni še posebej poudarila kakšno nalogo ali problem?

O kongresnem gradivu je v Železarni trajala razprava mesec dni. V razpravo je bilo vključenih več kot dve tretjini članov sindikata, raz-

prava pa je potekala na seji tovarniške konference osnovne organizacije Železarne, na sestankih sindikata TOZD in skupnih službah ter v posameznih obratih na zborih delavcev. Da smo v Železarni kongresu slovenskih sindikatov posvetili veliko pozornost, potrjuje tudi to, da so bili osnutki sklepov in ostalo gradivo objavljeno v Železarni. Tako so bili lahko vsi člani kolektiva seznanjeni s pomembnimi dokumenti, o katerih bo razpravljala kongres.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Sodelavec v žičarni

KOMUNISTI KRITIČNO...

(Nadaljevanje s 1. str.)

— Prikazovanje zastojev je v raznih poročilih preveč pavšalno.

— Subjektivni vzroki za nedoseganje planskih nalog so premalo poudarjeni.

— Ob splošnem pomanjkanju jekla ni pravega usmerjanja v tiste izdelke, kateri so v danem trenutku najzanimivejši za Železarno. Zabeležena je bila tudi pripomba, da se v nekaterih obratih prekomerno povečujejo medfazne zaloge, dočim v drugih prihaja do zmanjšanja obsega obratovanja.

— Akuten je še vedno problem pomanjkanja delovne sile na nekaterih delovnih mestih v proizvodnih in vzdrževalnih obratih.

— Poudarjeno je bilo pomanjkanje samskih stanovanj.

— V perspektivi ne smemo računati s stalnim dotokom delovne sile iz drugih krajev. Zato novi investicijski programi ne morejo bazirati na povečevanju celotnega števila zaposlenih v Železarni.

— Doživljamo določeno stagnacijo proizvodnje.

— Ni še pravih učinkov investicijske dejavnosti.

— Novozgrajeni objekti oz. naprave kasnije s pričetkom rednega obratovanja.

— Pri nespremenjenem asortimentu bi morala proizvodnja narasčati.

— Sprememba oz. premik h kvalitetnejšemu asortimentu še ni zaznaven. Majhen premik je bil dosežen v valjarni 2400 (večji delež mikrolegiranih jekel) in elektroodnem obratu (visokolegirane elektrode po licenci Oerlikon).

— Za izboljšanje proizvodnih rezultatov do konca leta, predlagajo oddelki tistih obratov, kateri ne delajo kontinuirano, da povsod tam, kjer so realne možnosti, kjer je promaterial in naročila, koristijo vsaj nekaj prostih sobot za dodatno delo. Ta akcija bi morala biti vsestransko pripravljena, da bi uspela bolje kot komaj minula akcija za Kozjansko, ko ni bilo prave sinhronizacije med vodstvi posameznih TOZD oz. Železarn in družbenopolitičnimi organizacijami ter samoupravnimi organi. Z dodatnim delom bi racionalno predelali večjo količino surovega jekla, katerega pričakujemo s sprejeto obvezo talilnice — doseči letno proizvodnjo 500.000 ton, ki je ena osnovnih točk njihovega antiinflacijskega programa.

Storilnost

— Oddelki so bili podrobno seznanjeni z gibanjem storilnosti za obrate kot celota, kakor tudi za posamezne ključne agregate.

— Ugotavlja se zelo majhno rast storilnosti v posameznih obratih t.j. okoli 4 % in to kljub nekaterim novim napravam.

— Storilnost na nivoju celotne Železarne pa je celo nižja od lanske letošne za 0,4 %, iz česar sledi, da je število zaposlenih v neproizvodnih obratih (VET) in upravnih službah naraslo.

— Praviloma število zaposlenih izven proizvodnje, ne bi smelo narasčati, ne da bi povečana storilnost v proizvodnih obratih narasla v tolikšni meri, da vsaj ne bi prišlo do znižanja storilnosti na nivoju celotnega podjetja.

Nagrajevanje

— Še vedno so prisotne težnje po uravnilih.

— Neurejeni kriteriji za otroške dodatke in nekatere druge socialne beneficije, ne spodbujajo večjega interesa za dodatno delo in v določeni meri tudi že do napredovanja na višje kategorizirana delovna mesta.

— Relativno malo število zaposlenih dela v individualnih normah.

— Ni prave stimulacije za dviganje storilnosti.

— Obstaja težnja po pretiravanju z raznimi dodatki na delovno mesto oz. delovno dobo.

— Čuti se splošen odpor proti uveljavljanju dodatnih meril o uspešnosti posameznikov na delovnih mestih.

Delovna in tehnološka disciplina

— Komunisti podpirajo zaostrovanje discipline glede prihajanja na delo, predčasnega prenehanja dela in zapuščanja podjetja pred iztekom dneva.

— Proti kršilec delovne discipline, v kolikor gre za člane ZK, je treba ukrepati tudi v okviru organizacije ZK.

— V razpravi je bila posebno poudarjena kvalitetsna kontrola, ki bi morala biti prisotna na vseh delovnih mestih (avtokontrola).

— Potrebno je razmejiti odgovornosti za medfazno kvalitetsno kontrolo na liniji proizvodni obrat — OTK.

— Ob koncu svojih uvodnih razmisljanj, je referent predlagal nekaj stališč in sklepov, ki jih bomo objavili v

eni prihodnjih števil, ko bodo le-ti, po sklepu seje, dopolnjeni še s stališči in mnenji, ki so bila iznesena v razpravi.

RAZPRAVA

IVO ŠČAVNIČAR je v svojem prispevku v razpravi poudaril nekatera dejstva s širšega družbenega aspekta in opozoril na nekatere predvidene gospodarske ukrepe v letu 1975 ter na odgovorno nalogo komunistov pri uresničevanju teh nalog. Kljub nekaterim negativnim pojavom, je menil, da je Železarna v odnosu na lansko leto dosegla pomemben napredek in če se v zadnjem tromesečju stvari ne bodo bistveno poslabšale, bo leto 1974 eno najuspešnejših v zadnjih letih. Seveda pa je še vedno temeljna naloga kolektiva boj za doseganje količinskega plana in za uresničevanje protinflacijskega programa Železarne in posameznih TOZD.

Letošnje razvojno težjiše, je nadaljeval Ščavničar, je bilo na poglabljanju samoupravljanja, krepitvi materialne osnove samoupravljanja, večji akumulativnosti in stabilnosti gospodarstva in povezovanju združenega dela. Seveda se je v teh prizadevanjih pojavljalo več protislovij, pa tudi nekatere naloge dobro uresničujemo, druge, na primer politiko cen, slabše, vsa prizadevanja in dosežene rezultate pa zelo kvari prisotna inflacija. V jeseniški občini, je poudaril, je relativno visoka gospodarska aktivnost. Ob vsem tem se iz širšega aspekta kažejo nekateri osnovni problemi, kot na primer večja učinkovitost celotnega gospodarjenja, problemi v delitvi dohodka in sploh v dograditvi dohodkovnega sistema in delitve osebnega dohodka po delu, kot delitve družbenega proizvoda in možnosti za modernizacijo proizvodnje.

Ko je Ščavničar razmišljal o vzrokih inflacije, je dejal, da te ni mogoče reševati z ekonomskim sistemom, temveč je to stvar našega obnašanja. Boj proti inflaciji mora zato postati široka družbena akcija, ki mora razširiti prizadevanja za štednjo na vseh področjih, za večjo disciplino in red, za večjo produktivnost dela pa tudi za določene odpovedi. V Železarni je prisotna rast stroškov, zato bi le-te kazalo tekoče analizirati, ravno tako tudi produktivnost, stopnjo izkoriščenosti posameznih kapacitet in drugo. Pri tem je izrednega pomena tudi vprašanje povezovalnega združenega dela, koordiniranja proizvodnih programov, večje delitve dela, modernizacije proizvodnje, proizvodnje velikih serij in drugo.

Drugi del svoje razprave je Ščavničar namenil označitvi ključnih nalog gospodarskega razvoja SR Slovenije v letu 1975. Le-te izhajajo iz brezkompromisnega boja za zagotovitev odločilnega vpliva delavcev oziroma uresničevanju njihovih neodtujljivih ustavnih pravic, boja proti inflaciji, za zmanjšanje deficita v zunanjetrgovinski bilanci, za stabilizacijo in dinamično rast gospodarstva ter produktivnosti.

IVO ARZENŠEK, pomočnik glavnega direktorja Železarne, je menil, da danes ne moremo govoriti o poslabšanju stanja v Železarni, če dosežene rezultate obravnavamo komparativno. Seveda pa moramo pri doseženih rezultatih upoštevati, koliko so le-ti posledica našega dela, koliko pa vpliv korigiranih cen metalurških izdelkov. Govornik je v nadaljevanju omenjal nekaj vzrokov zakaj v Železarni ne dosegamo plana proizvodnje. Med drugim je poudaril minimalne medfazne zaloge materiala, vsako odstopanje od plana pa seveda to stanje še poslabšuje. Problem pa ni samo v količinskem odstopanju od planskih nalog, temveč tudi v odstopanju od asortimentskega programa. Tudi zaloge osnovnih surovin — rude in starega železa — so minimalne, kljub pogodbi ne dobivamo dogovorjenega surovega železa, čeprav je tega dovolj v Jugoslaviji, toda preveč ga izvažamo. To so tudi razlogi, je razmišljal Arzenšek, da se bomo v letu 1975 morali bolj usmeriti na blagovno menjavo, kar pomeni zniževati direktni izvoz in povečati blagovno menjavo.

V nadaljevanju je govornik omenjal politiko načrtovanja v Železarni za prihodnje leto. Ta naj pomeni dogovor o našem obnašanju v prihodnjem letu, pri čemer bomo morali biti bolj obrnjeni vase in ne na soseda. Pri tem je omenjal konkretne primere pospešenega dovoza ferolegur v Železarno, ker so bile zaloge na koncu. Kljub investiciji za hiter dovoz pa je naložen kamion stal v Železarni nekaj ur, dokler niso iz uprave podjetja intervenirali in zahtevali takojšnjo razložitve. To je značilen primer naše slabe organiziranosti pa tudi znak naše pripadnosti ali nepripadnosti kolektivu. Še bi lahko navajal take in podobne primere, je nadaljeval pomočnik glavnega direktorja, s čemer sem ho-

tel le poudariti, da so nam različna odstopanja in slabosti znane, v naši širokogrudnosti se le izogibamo ali bojimo izvajati ustrezne sankcije, hkrati pa opozoriti na prizadevanja za našo boljšo organiziranost.

V sklepu svojega razmišljanja je Arzenšek naglasil, da bo potrebno v Železarni do konca leta narediti kar največ, da se čimbolj približamo planskim obvezam, ob dovolj zavzetih pripravah na start v novo leto.

Sekretar občinskega komiteja ZK **LUDVIK KEJŽAR** je podprl razpravo pomočnika glavnega direktorja in menil, da bomo lahko v Železarni le s tako konkretno razpravo začeli reševati odprte probleme. Tak način obravnave mora prodrati v vse organizacije ZK in v posameznega člana, ker le tako bomo dosegli svoj namen, to je kritično in samokritično prizadevanje obravnavanje slabosti in problemov. Komunisti, je nadaljeval, moramo začeti boj na vseh nivojih za večjo disciplino in red. Pri tem je poudaril, da je treba izhajati iz tega, da so za strokovne analize stanja in pojavov v Železarni strokovne službe, komunisti pa morajo analizirati stanje z vidika lastnega obnašanja do dogovorjenih sklepov in politike. Še imamo skrite rezerve in te moramo poiskati ter jih maksimalno izkoristiti v prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva. Ogromno našega standarda, je skritega v neredu, v slabi organizaciji dela in podobno. Vse to, je razmišljal Kejžar, je potrebno analizirati in odkrivati v konkretnem prostoru — delovnem mestu, agregatu, obratu, itd. in na to opozorjati vodilne strukture. Uresničevanje ustavnih določil in nalog našega nadaljnjega družbeno-ekonomskega razvoja ter uresničevanje kongresnih sklepov ZK, ki so bili podprti od širokega kroga delovnih ljudi, ni samo stvar Zveze komunistov, temveč vseh delavcev in delovnih ljudi, je zaključil sekretar.

O notranjih rezervah je govoril **FRANC GOLBA**, ki je dejal, da je le-te potrebno odkrivati, ker nekeje so, druge jih pa ni, pri tem pa menil, da jih na plavzu ni. Poudaril pa je, da kljub kvalitetnemu napredku ne bi smeli stagnirati v pogledu delovne storilnosti.

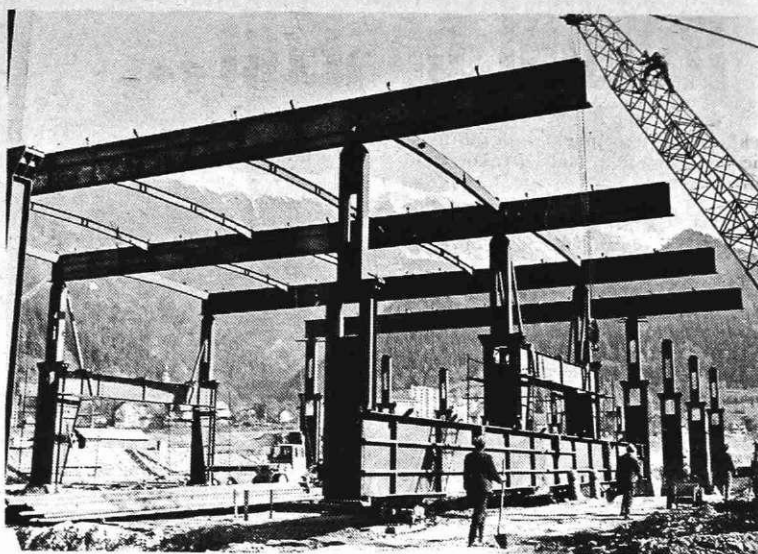
Sekretar sveta **ERJAVŠEK** je na to pripomnil, da ne smemo rezerve gledati samo z vidika fizičnega dela, temveč z organizacijskih, tehnoloških in drugih vidikov, pri čemer so ravno plavžarji z večjo proizvodnjo, z zmanjšano porabo koksa, z boljšo organizacijo in drugim dokazali, da so rezerve.

VITO GRIČAR je menil, da je tako stanje, ko se mora veriga ljudi iz objektivnih razlogov, vsaj za nas, ukvarjati na primer z vprašanjem osnovnih surovin — koksom, stariš železom, nenormalno stanje. Isto je tudi z dogovorjenim surovim železom iz Smedereva, ki ga nismo dobili in zaradi česar smo odložili remont plavža. Če bi ta veriga ljudi, je zaključil Gričar, vlagala ta trud v organizacijo dela in neposredno proizvodnjo, bi bili tudi rezultati drugačni.

O vzdrževanju in stroških vzdrževanja, je govoril **FRANC BRELIH**. Menil je, da je bil dosežen določen napredek in ga dokazoval z nekaterimi podatki. Dejaj, da bi morali biti v poročanju bolj konkretni, pri čemer je omenjal kadrovske poročila, ki navaja v primerjavi med 1. 9. 1973 in istim dnem letos višji stalež zaposlenih v TOZD VET. V resnici pa je letos 30 neposrednih vzdrževalcev manj. Stalež se je povečal na račun nekaterih novih služb v TOZD VET in to bi moralo biti tudi iz poročila razvidno.

SAŠO MANDELČ je svoj prispevek v razpravi navezal na zastoj, ki so v določenem neskladju. Tako so se na primer zastoji zmanjšali v hladni predelavi, povečali pa v toplih valjarnah, v tem pa je po njegovem mnenju tudi vzrok za zaostajanje proizvodnje, ker so tople valjarne predhodnik hladne predelave. Govoril je še o poizkusu uvedbe premij oziroma penaliziranja zastojev v TOZD Valjarne, kar pa je naletelo na odpor tako v lastnem TOZD kot v TOZD VET.

O poizkusu nagrajevanja oziroma penaliziranja izpleta, je govoril **JAKOB MEDJA** in dejal, da je bilo veliko predlogov za in proti. V preteklem mesecu je bilo to prvič uvedeno na bluming valjarni in v jeklarji, vendar je menil, da je nevarnost, da premine, ker zajema ovek krog sodelavcev. Sprašuje se kaj narediti, da bi miselnost o pomembnosti izpleta, ki so direktno povezani s stroški, prodrli v obrate. Omenjal je tudi problem poslabšanja površine pločevine valjane na štelu. Za tako pločevino ni mogoče dobiti kupca in jo je treba prekalificirati. Zavzemal se je za skupno in usklajeno delo proizvajalcev in vzdrževalcev, za večjo angažiranost vseh in za večjo kontrolo. Tudi on je poudaril, da imamo še veliko neizkoriščenih rezerv in pri tem omenjal, da imamo včasih na plavžu tudi tretjino neprogramske proizvodnje, kar se potem čuti preko martinarne dalje in zopet so potrebne prekvalifikacije.

Na gradbišču nove hladne valjarne 4. novembra

Tudi **ZDRAVKO ČRV** je govoril o izplenih, pri čemer je poudaril, da je potrebno težiti pri izplenih navzgor in doseči ustrezno nagrajevanje za to za vso tovarno. Omenjal je tudi, da poprečno prikazovanje zastojev ne pove veliko ir ne dovolj, zlasti bi morali biti pri prikazovanju zastojev bolj konkretni.

O nagrajevanju izplenov in zmanjševanju zastojev je govoril tudi **TINE ČRV**, pri čemer je omenjal enotni model premiranja oziroma penaliziranja za vso Železarno. Dejal je, da na bluming valjarni pomeni vsaka ura 82.000 ton čiste proizvodnje brez upoštevanja zastojev, seveda pa je to vezano tudi na količinsko dobro delo obeh jeklarj. Tudi on je omenjal rezerve, ki so še na primer v predelavi, ki pa jih ne bomo mogli izkoristiti, če ne bo več jekla. Pri tem je menil, da fizičnih rezerv ni veliko, pač pa bo treba bolj intelektualno reševati rezerve. Poudaril je primer skrajšanja remontov, racionalizacijo dela do zadnjega delavca in pri tem omenil primer, ko se peč ustavi ob drugi uri po polnoči, s popravilom pa začnemo šele ob šestih uri zjutraj, razen tega pa se popravi velikokrat lotevamo tudi nepravilnosti. Govoril je tudi o kadrovskih problemih in usposabljanju kadrov v procesu nabavljanja proizvodnih naprav ne pa, ko so le-te montirane in bi mogle dajati maksimalno proizvodnjo ter o predlogi dobi od začetka določene investicije in pričetka obratovanja.

TOLE DOLENC je pri zastojih omenjal tudi take, ki so posledica slabega odnosa do proizvodnih naprav, ki je lahko pogojen z nedisciplino oziroma malomarnostjo ali nepoznavanjem proizvodne naprave. Na to nismo dovolj pozorni, zato je govornik menil, da bi moralo vprašanje delovne discipline biti pristno na vsakem sestanku od samoupravnih delovnih skupin navzgor. Rezerve so tudi v boljših pripravah na investicije in v pripravah na takojšnjo polno obratovanje novih proizvodnih naprav. Menil je, da bi pri tem morala biti prisotna večja ekonomika, podprta s stalnimi analizami. Pri vseh teh vprašanjih pa so prisotni tako objektivni kot subjektivni dejavniki in ob sklepu poudaril, da boj za uresničevanje neodtujljivih ustavnih pravic delavcev, mora dati tudi boljše gospodarske rezultate.

V svojem prispevku k razpravi je **IVAN TUŠAR** govoril o delovni disciplini in pri tem dejal, da povsod tega ne jemljejo dovolj resno. Nekateri se celo smejijo drugim, ki so zaostri delovno disciplino. Tudi delovodje, ki zahtevajo višjo ogradjo, da delavci ne bi predčasno zapuščali delovnih mest, niso vredni tega delovnega mesta, ker ne znajo ali nočejo voditi brige o svojih delavcih. Kot primer rezerve je navajal pretirano delitev dela pri menjavi motorjev, kjer je bil ta proces včasih mnogo krajši. Poudaril je tudi potrebo po boljših pripravah na remonte, na problem rezervnih delov, pri čemer je še posebej navedel primer iz ASEA peči, kjer je bilo včasih dno v rezervi, danes tega ni in tako se remont zavleče.

OBVESTILO VSEM ŽERJAVOVODJEM

Obveščamo vse žerjavovodje (z žerjavovodskim izpitom), ki stalno ali občasno vozijo žerjav, da bomo v prihodnjih dneh organizirali preverjanje znanja iz varne varstva pri delu.

Preverjanje znanja je v skladu z varnostnimi predpisi, ki jih določa zakon o varstvu pri delu in pravilnik o varstvu pri delu železarne Jesenice oziroma samoupravni sporazum o varstvu pri delu v TOZD.

Preverjanje znanja bomo organizirali tako, da bodo kandidati po predhodni konzultaciji pristopili k pismenemu preizkusu znanja. Udeležba je obvezna, uspešno opravljeni preizkus pa je pogoj za nadaljnje delo žerjavovodij.

Natančna navodila o preizkusu znanja, bodo kandidati prejeli v obliki vabila.

Prosimo, da se držite v vabilu navedenega časa.

Kadrovskega sektorja

jel
sic
bil
izv
v
mi
dn

N
iz
zel
v
dn
ve
44
pr
ko
do
pr

N
R

B

oc
M
sp
po
so
do

ke

iz
vo

6.

3.

je
do

se
gu

te
p
n
je
je
p
b
p
n

zi
tu
re

v
sv
V

z
—

v
t
n
e
s
s

t
z
e

s
c
l
s

l
c
l

l
c
l

s
c
l
s

l
c
l

l
c
l

l
c
l

l
c
l

l
c
l

l
c
l

l
c
l

l
c
l

l
c
l

l
c
l

IZREDNI DOSEŽKI ...

(Nadaljevanje s 1. str.)
jekla. V drugi polovici oktobra je sicer šlo nekoliko slabše, tako da je bila dosežena povprečna dnevna proizvodnja 952 ton, medtem ko je bila v septembru pri obratovanju s štiri- mi, sicer večjimi pečmi, povprečna dnevna proizvodnja 931 ton.

V obratu **ELEKTRO JEKLAR- NA**, so v prvi polovici meseca delali izredno dobro, v drugi polovici pa zelo dobro in so kar dvajsetkrat v tem mesecu izdelali po deset šarž dnevno. V vsem mesecu pa so proiz- vedli 15.165 ton surovega jekla.

Obe jeklarni sta skupaj naredili 44.687 ton surovega jekla, kar je v primerjavi z letos najboljšim dosež- kom v maju za 609 ton več, kar je doslej najvišja mesečna skupna proizvodnja surovega jekla.

V TOZD VALJARNE REKORDNI DOSEŽEK V VALJARNI BLUMING — ŠTEKEL

V mesecu oktobru je bilo v vrsti oddelkov obrata **VALJARNE BLU- MING-ŠTEKEL**, doseženih nekaj spodbudnih rezultatov. Po nepo- polnih oziroma neuradnih podatkih, so bili doseženi naslednji rekordni dosežki:

- oddelek valjarne bluming-šte- kel je prevajal 47.063,4 tone vložka,
- oddelek adjustaže bluming je izdelal 25.913,9 ton gotove proiz- vodnje,

- linija rezanja je proizvedla 6.658,4 tone pločevine,
- bronks linija je proizvedla 3.408,9 ton razrezanih trakov,

- adjustaža štekel na Javorniku je izdelala 3.033,3 tone gotovih iz- delkov.

Poleg teh rezultatov, so bile do- sežene vse planirane količine bla- govne proizvodnje.

Velik vpliv na tako dobre rezulta- te v mesecu oktobru ima rekordna proizvodnja jeklarne, ki je v tem mesecu dobavila 44.499 ton vročega jekla. S takim dotokom vročega jekla, se je zmogljivost globinskih peči močno povečala, istočasno pa je bila dosežena zelo dobra specifična poraba mazuta in sicer 23,3 kilogra- ma na tono vložka, kar je druga naj- nižja specifična poraba doslej.

Specifično porabo in povečanje zmogljivosti globinskih peči pa je treba povezovati tudi z izredno ugodnimi track časi, ki so bili, razen redkih izjem izredno dobri.

Tudi zastoji na blumingu so bili v preteklem mesecu še nižji kot v septembru in so najnižji do sedaj. V primerjavi z letom 1973, so glavni zastoji dosegli naslednje vrednosti:

vrsta zastojev	1973	oktober 1974 (%)
valjarski	1,9	0,9
temperaturni	5,6	5,6
tehnoški	3,1	1,8
mehanski	5,0	5,2
električni	2,9	2,4
sosednja proga	3,8	2,1
preventiva	2,7	3,4
skupni zastoji	29,1	22,3

Občutno znižanje zastojev nasto- pa pri valjarskih zastojih, tehnolo- ških zastojih, kjer so v tem mesecu temeljito izkoristili temperaturne zastoje za menjave valjev in nožev, elektro zastojih in zastojih zaradi štetla (sosednja proga).

Skupni zastoji, ki so za 6,8 od- stotkov nižji od lanskoletnih, so omogočili prevaljanje vse jeklarske proizvodnje ter dodatno še 1629 ton hladno založenih blokov in 935 ton slabov preko potisne peči.

Casovna kontrola dela bluminga, ki jo v tem oddelku uporabljajo že dobri dve leti, je pokazala, da je bluming izvaljal vložek v količini 47.063,4 tone namesto v planiranih 35.080,010 c/min., v 34.733.000 cen- timinutah ali 37.761 centiminturah hitreje, kar pomeni občuten prihra- nek na efektivnem času.

Dobra zaloga polfabrikata, ki jo je dobro delo predhodnih obratov ustvarilo tako v adjustaži bluminga, kot v obeh adjustažah štetla, je ob dobri organizaciji dela in prizade- vanjih delavcev v teh oddelkih, privedla do rekordnih dosežkov.

Obveze, ki so si jih v obratu za- staviši s protinflacijskim progra- mom, se s prizadevanjem vseh, ki vplivajo na uspehe tega obrata, izpolnjujejo. Vse to pa spodbuja so- delavce v obratu valjarne bluming- štekel, da dosežejo zastavljene cilje.

TUDI V TOZD HLADNA PREDE- LAVA VEČ REKORDNIH DOSEŽKOV

V **PROFILARNI** so v oktobru dosegli doslej najvišjo mesečno proiz- vodnjo z 2.321 tonami in s tem kar

za 529 ton presegli dosednji rekord, dosežen meseca marca letos.

Storilnost na oblikovalnih progah, se je v primerjavi z lanskim popreč- jem, povečala od 1230 kilogramov na obratno uro, na 1610 kilogramov na obratno uro ali za 30 odstotkov. Produktivnost na delavsko uro, ki je znašala v poprečju lanskega leta 305 kilogramov, so v oktobru povečali na 395 kilogramov ali za 25 odstotkov.

Doseženi rezultati so posledica ugodnih dimenzijskih in količinskih naročil ter zadostnega vložka tako v pogledu količine kot kvalitete, ki ga dobivajo iz valjarne Bela. V obr- atu poudarjajo, da je to neprecen- ljiv prispevek valjarne Bela in pred- hodnih obratov k takim rekordnim rezultatom in želijo, da bi tako na- daljevali tudi v bodoče.

Seveda je k rezultatom treba pri- šteti izredno prizadevanje celotnega kolektiva obrata profilarne, ki je delal tudi v prostih sobotah, kar pa je bilo pogojeno tudi z velikim povpraševanjem oziroma pritiskom kupcev.

Tudi v **JEKLOVLEKU** so v me- secu oktobru s 1901 tono, dosegli doslej najvišjo mesečno proizvodnjo in ravno tako tudi odpremo z 2293 tonami.

ELEKTRODNI OBRAT se je v oktobru tudi pridružil mesečnim

rekorderjem z doslej najvišjo me- sečno skupno proizvodnjo 1567 ton in najvišjo mesečno proizvodnjo oplasčenih elektrod — 1369 ton.

Dva doslej največja mesečna do- sežka so dosegli tudi v obratu **ŽI- CARNA** in sicer z doslej največjo proizvodnjo VAC žice — 227 ton in največjo mesečno proizvodnjo pa- tentirane žice v pramenih za pred- napeti beton — 130 ton.

Vsi ti rezultati, kakor smo že nekajkrat poudarili, so posledica iz- rednih prizadevanj delavcev v obra- tih, od organizatorjev dela do proiz- valjcev in vzdrževalcev, koriščenja prostih sobot in normalnega dotoka vložka, tako v pogledu količin, kakor kvalitete. Doseženi rezultati so še enkrat pokazali na zrelost našega delovnega kolektiva in izredno or- gansko povezanost vseh obratov in temeljnih organizacij združenega dela, od plavčev in jeklarne, prek toplih valjarn do hladnih predelo- valcev, vključno z vzdrževalci.

VSEM SODELAVCEM ISKRENE ČESTITKE Z ŽELJO, DA BI S TAKO ZAVZETOSTJO NADA- LJEVALI TUDI V PREOSTALIH DVEH MESECIH IN DA BI BIL NAS START V NOVO LETO KAR NAJUSPEŠNEJŠI. TO PA JE TUDI NAJVEČJI PRISPEVEK K STABILIZACIJI GOSPODAR- STVA IN HKRATI H KREPITVI SOCIALNE VARNOSTI VSEH DELAVCEV.

RAZGOVOR Z DELEGATOMA ...

(Nadaljevanje s 1. str.)
Med razpravo delavci niso imeli bistvenih pripomb k statutarnemu dogovoru o organiziranosti in delo- vanju sindikatov. To je razumljivo, ker smo v Železarni že organizirani tako, kot predvideva statutarni do- govor. Delavci so imeli pripombe k sklepom, ki bodo predloženi v raz- pravo in potrditve kongresu in meni- jo, da je v sklepih premalo izražena oz. poudarjena zahteva po boljšem delu ter večji produktivnosti. To velja tudi za ekonomske učinke.

Delavci so imeli poleg tega pri- pombo k osnutku sedmega sklepa, ki govori o socialni varnosti in obvla- dovanju socialnih razlik. Konkret- neje bi morali v sklepih zapisati, kako in do kdaj bomo urejali posa- mezne zadeve. Konkretno pripombo so imeli k osnutku devetega sklepa, ki govori o stanovanjskem vpraša- nju. V osnutku pogrešamo, spodbu- do za hitrejšo reševanje urbanizacije naselij, ki so namenjena za stano- vanjske soseske.

V osnutku sklepa, ki obravnava oddihe in rekreacijo delavcev, bi mo- raló biti napisano, da bo sindikat skrbel za kredite tudi za izgradnjo delavskih oz. rekreacijskih objektov za delavce in ne kot doslej, ko so krediti na razpolago le za komerci- alni turizem.

Pripombe so imeli tudi glede zapo- slovanja. Problem delovne sile je na Slovenskem pereč in bi temu morali posvetiti v kongresnih dokumentih še večjo pozornost. Morali bi raz- čistiti s tem, kaj je ekstenzivno in kaj intenzivno zaposlovanje.

Na katerem področju dela, če izhajamo iz osnutkov sklepov, bo potrebna v Železarni še posebna aktivnost?

Poleg vprašanj, ki so našeta že v odgovoru na prvo vprašanje in se sama ponujajo, da jih čimprej reši- mo, bo po kongresu treba skrbeti predvsem za poglobljanje samo- upravljanja in nadaljnji razvoj TOZD v Železarni. Prazni prostor, ki ga ugotavljamo med sedanjo TOZD in obrati, bi treba izpolniti in se še bolj samoupravno organi- zirati. O teh vprašanjih nameravam s svojim prispevkom sodelovati tudi v razpravi na 8. kongresu.

Ali ste že razmišljali o tem, kako na kongresu sprejete skle- pe, kar najbolj uspešno presaditi, na samo kot informacijo, temveč kot naloge vseh sindikalno orga- niziranih delavcev v Železarni, v prakso?

Znano je, da bomo imeli v Že- lezarni v novembru in decembru ter v januarju prihodnjega leta, redne letne občne zbere osnovnih organi- zacij sindikata. Tako bo dana mož- nost, da bomo sklepe, ki jih bomo sprejeli na kongresu, lahko posredo-

vali članom sindikata oziroma jih uporabili tudi pri sestavi programov dela osnovnih organizacij sindikata in konference sindikata v Železarni za prihodnje obdobje. Prepričan sem, da bo po kongresu potrebna še večja aktivnost vseh sindikalnih organizacij, da bi uresničili naloge, ki jih bo sprejel kongres. Pri uresni- čevanju teh nalog naj ne bi sodelo- vali samo posamezni forumi, temveč vsi člani sindikata.

Metka-Kozlevarjeva pa nam je odgovorila na naslednja vpra- šanja:

Kako kot delavka Železarne presojate osnutke sklepov, ki bodo predloženi v potrditev 8. kongresu Zveze sindikatov Slo- venije?

Menim, da so osnutki sklepov, pri- pravljeni za kongres, dobri, saj po- segajo na vsa področja delovanja sa- moupravno organizirane družbe pri nas. Nekateri od teh sklepov so še posebej važni, saj urejajo številne probleme, ki so pri nas prisotni že dolgo vrsto let. Po kongresu bo treba še bolj pospešiti prizadevanja za uki- nitev nočnega dela žensk. Važni se mi zdijo tudi sklepi, ki obravnava- jo probleme zdravstva, stanovanjsko problematiko, otroško varstvo in za- poslovanje.

Kateri sklepi se vam zdijo za Železarno najbolj aktualni?

Nekateri sklepe sem omenila že prej. Dodam naj še, da bo treba po kongresu skladno s sprejetimi sklepi v obratih Železarne v še večji meri skrbeti za usklajeno delo pri izpol- njevanju proizvodnih nalog. To še posebej občutimo v valjarni 2400, saj pogosto zmanjkuje vložka, ki ga do- bivamo iz valjarne Bela. Z reševa- njem teh problemov ter z bolj zavze- tim delom vseh zaposlenih v našem in v drugih obratih, bomo zmanjšali zastoje v proizvodnji, dosegli boljše kakovost izdelkov, s čimer bomo vplivali na celotni dohodek in osebne dohodke.

Kako naj bi po vašem mnenju, na kongresu sprejete sklepe, uresničevali v Železarni?

Prepričana sem, da bo celotno gradivo osmega kongresa dragoceno napotilo za delo v prihodnje. Te na- potke bomo lahko posredovali delav- cem — članom sindikata v Železar- ju, na občnih zbiorih sindikata v TOZD in obratih. O kongresnem gradivu naj bi tekla beseda tudi na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Tako bo omogočeno, da bomo na določene naloge, sprejete na kongresu, lahko opozorili pristoi- ne organe v Železarni, da bi proble- me reševali hitreje kot doslej. Na ta način bi se izognili številnim kritič- nim pripombam delavcev v proiz- vodnji, sindikalna organizacija pa bo postala še bolj učinkovita pri svojem delu.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 11. 11.	ZUPANČIČ MARTA	GASSER FRANČ
TOREK — 12. 11.	SELJAK VINKO	BRUMAT MARTIN
SREDA — 13. 11.	DOLINAR SAŠO	BAK DUŠAN
ČETRTEK — 14. 11.	ZUPAN MIRKO	ROZMAN JANEZ
PETEK — 15. 11.	JELOVCAN JOŽE	SLIVNIK ALOJZ
SOBOTA — 16. 11.	REKAR VINKO	KAVČIČ IVAN
NEDELJA — 17. 11.	NOC VINKO	SITAR ANTON

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 11. do 16. novembra bodo delali naslednji zdravniki:
Dopoldan: I. OA Branimir Čeh, II. OA Aleksander Rjancev.
Popoldan: III. OA Drago Jeremič, IV. OA Stanka Šemrov-Novak.
V soboto, 16. novembra samo dopoldan III. OA Drago Jeremič, IV. OA Stanka Šemrov-Novak.

V zobni ambulanti bosta delala zdravnik oziroma terapevt:
Dopoldan: II. ZA Alojz Smolej
Popoldan: I. ZA Viktor Stražisar
V soboto, 16. novembra samo dopoldan II. ZA Alojz Smolej.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto dopoldan od 6.30 do 14. ure.

V skladu s členom 52 pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice, oddelek za družbeni standard pri kadrovskem sektorju železarne Jesenice objavlja

RAZPIS

za odobritev gradbenih posojil za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš v letu 1975, do katerega so upravičeni člani delovne skupnosti železarne Jese- nice. Gradbena posojila bo stanovanjska komisija dodeljevala prijavitelcem ob upoštevanju določil pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice in točkovnega sistema o dodeljevanju gradbenih posojil.

Glede na omejenost finančnih sredstev in velikega števila neurejenih stanovanjskih razmer, imajo pri odobritvi gradbenega posojila prednost:

- posojilojemalci, ki bodo dogradili svoje stanovanjske hiše — stanovanja do 31. 12. 1976;
- posojilojemalci, ki bodo dogradili svoje stanovanjske hiše — stanovanja in izpraznjeno družbena stanovanja, last železarne Jesenice do 31. 8. 1976;
- posojilojemalci, ki gradijo ali bodo gradili stanovanjske hiše — stanova- nja in bodo odobreno gradbeno posojilo vročili pri LB za dobo 24 mesecev in si s tem pridobijo pravico odobritve posojila pri LB;
- posojilo se ne podeli graditeljem stanovanjskih hiš ali stanovanj, ki jih gradijo izven območij občine Jesenice in Radovljica;
- posojilojemalci, ki adaptirajo svoje stanovanjske hiše ali stanovanja (manjša popravila, zamenjava oken, podov ali slično), ne pridejo v poštev pri razdelitvi gradbenih posojil. Večje adaptacije stanovanjskih hiš se bodo obravnavale pod 1. točko objavljenega razpisa. Upravičenost pa bo ugotavljala strokovna komisija na podlagi oglada gradnje na terenu;
- maksimalno višino posojila bo stanovanjska komisija določila po konča- nem razpisu;
- maksimalni rok vračanja posojila (odobrenega) je 20 let, ki pa je odvisen od višine odobrenega posojila;
- obrestna mera se bo določila naknadno v skladu z veljavnimi predpisi;
- odobreno posojilo posojilojemalec prične vračati od dneva, ki je določen s posojilno pogodbo;
- s posojilno pogodbo se posojilojemalec zaveže, da bo v slučaju, če iz kakršnegakoli razloga prekine delovno razmerje s posojilodajalko, vrnil posojilo z vsemi pripadki naenkrat;
- s posojilno pogodbo se določi ustrezna pogodbena kazen, če se posojilo- jemalec ne izseli iz stanovanja do datuma, ki je določen s posojilno pogodbo;
- vsi tisti interesi, katerim je bilo že v prejšnjih letih dodeljeno gradbe- no posojilo do maksimuma, to je do limita, nimajo pogojev za prijavo na razpis. Vse eventualne prijave bo pristojna služba že ob sprejemu za- vrnila;
- Na osnovi sklepa odbora za delovne in življenjske pogoje z dne 31. 1. 1974 se na razpis gradbenega posojila lahko prijavijo tudi drugi družinski člani proslincev, ki so najmanj eno leto v delovnem razmerju z železarno Jese- nice in so v skupnem gospodinjstvu z graditeljem stanovanjske hiše.

Prosilci posojil za individualno gradnjo stanovanjskih objektov morajo v prijavi posredovati sledeče podatke:

- pismeno vlogo s popolnimi rojstnimi podatki, obrat, kjer je zaposlen, doba zaposlitve, število družinskih članov in njihove zaposlitve, če so zaposleni, višino mesečnega dohodka družine, stanovanjske razmere proslilca, višino že vloženih sredstev v stanovanjski objekt, faza dograjenosti ter rok dogra- ditve oziroma vselitve, številka gradbene parcele, številka vložka in ka- tastroško občino, v kateri gradi stanovanjsko hišo;
- prosilci, ki jim je bilo že dodeljeno posojilo, naj navedejo višino že odobre- nega posojila, številko in datum posojilne pogodbe. V prijavi naj navedejo tudi naslov, od katerega so dobili gradbeno posojilo in kje imajo deponi- rano gradbeno dokumentacijo;
- potrebne formulare interesi za dodelitev posojila dvignejo na oddelku za družbeni standard na kadrovskem sektorju. Zahtevani podatki morajo biti resnični, ker bomo verodostojnost podatkov preverjali. Prosilci, ki bodo v prijavi navedli neresnične podatke, bodo izločeni iz razdelitve posojil;
- K pismeni prijavi je treba priložiti še:
 - gradbeno dovoljenje,
 - odločbo o odobreni lokaciji,
 - potrjeni gradbeni načrt s predračunom,
 - seznam materiala in del, ki jih proslilec namerava nabaviti in graditi z odobrenim posojilom,
 - zemljiškoknjižni izpisek (dobi se na zemljiški knjigi pristojnega so- dišča);
- Opozarjamo, da se na razpis prijavljajo samo tisti interesi, ki izpolnju- jejo razpisne pogoje, ker ostalih, ki ne izpolnjujejo razpisnih pogojev, sta- novanjska komisija ne bo upoštevala pri delitvi posojil. Stanovanjska komisija bo posojila razdelila, ko bo DS železarne Jesenice določil fi- nančna sredstva za leto 1975.

Prijave proslincev, ki ne bodo vsebovale zahtevanih podatkov in dokumen- tacije, bo pristojna služba že ob sprejemu zavrnila.

Prosilci naj prijave s priloženo dokumentacijo osebno dostavijo na ka- drovski sektor železarne Jesenice — referent za stanovanja od 11. 11. 1974 do 11. 12. 1974, vsak dan od 7. ure do 10. ure.

Seznam proslincev, ki jim bo odobreno posojilo, bo javno objavljen v tedniku ŽELEZAR.

ŽELEZARNA JESENICE
Kadrovski sektor

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

9. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta Železarne Lojze Kalan je sklical 9. sejo delavskega sveta v četrtek, 31. oktobra in kot glavne točke dnevnega reda predlagal: devetmesečno poslovno poročilo, informacijo o izvajanju protinflacijskega programa, program razvoja Železarne v letu 1975 ter vrsto ugotovitvenih sklepov o pristopu k samoupravnim sporazumom oziroma v samoupravne interesne skupnosti.

Poslovno poročilo za prvih devet mesecev letošnjega leta so sprejeli s soglasjem vseh delegacij TOZD in skladno s stališči odbora za gospodarstvo pri DSŽ. Povzemamo ugotovitve, stališča oziroma sklepe v zvezi s tem:

— V zadnjem četrtletju je bilo delo boljše, kar je posledica spremljanja in izvajanja protinflacijskega programa, vendar pa rezultati še niso takšni, kot smo jih predvideli v programu.

— Skupna proizvodnja je manjša od planirane, čeprav je večja od lanske v istem obdobju. To velja tudi za blagovno proizvodnjo, ki pa jo po dosedanjih izgleh do konca leta ne bomo mogli nadoknaditi.

— Produktivnost je v proizvodnih obratih v rahlem porastu, v Železarni kot celoti pa je celo nekoliko nižja od planirane.

— Vrednostna realizacija je višja za 25,8 %, kar je pretežno rezultat višjih cen, ostanek dohodka pa znaša 108,6 milijonov dinarjev.

— V zadnjem obdobju so nekatere obrati dosegli zelo dobre rezultate, kar velja posebej za plavž in jeklarne, kjer so proizvodnjo toliko povečali, da obstaja možnost, da se bodo približali zastavljeni predkongresni obvezi: proizvodnji 500.000 ton surovega jekla.

— Zelo so se povečali zaostanki naročil in znašajo kar 55.000 ton. Zato so naročili prodajnemu sektorju, da pripravi analizo vzrokov, na podlagi katere bodo sprejeli ustrezne ukrepe.

— Ugotovili so, da se slabša stanje likvidnosti v Železarni in plačevanje naših kupcev, zato so sklenili, da je treba proti slabim plačnikom zaostri tako prodajno kot finančno politiko.

— Sklenili so še, da je treba do konca letošnjega leta dosledno izvajati sprejeti program zlasti pa protinflacijski program, kar je možno doseči tudi z boljšim izkoriščanjem delovnega časa.

— Zaključke seje sveta ZK Železarne so sprejeli in naročili službam, da jih obdelajo in posredujejo odboru za gospodarstvo pri DSŽ, ki jih bo s konkretnimi stališči in zadolžitvami posredoval delavskemu svetu v potrditev.

— Do konca leta je treba zmanjšati zaostanek naročil in prodaje, kar naj bo zlasti predmet razprav na sejah odborov za gospodarstvo v TOZD. V ta namen delavski svet Železarne priporoča, da se v vseh tistih obratih, ki imajo na razpolago dovolj vložka izkoristijo vse proste sobote do konca leta in s to proizvodnjo skušajo nadoknaditi zamujeno.

Informacijo o izvajanju protinflacijskega programa so sprejeli brez pripomb. Prav tako so sprejeli v soglasju z vsemi delegacijami TOZD program razvoja Železarne v letu 1975 in naročili, da naj bo ta program osnova za izdelavo gospodarskega načrta za prihodnje leto.

V nadaljevanju seje so sprejeli naslednje ugotovitvene sklepe:

11. SEJA ODBORA ZA KADRE PRI DSŽ

Na 11. seji odbora za kadre, ki jo je predsednik odbora Sašo Kavčič sklical z namenom, da na podlagi predlogov razpisne komisije imenuje direktorja in predstojnika šol ŽIC, so imenovali naslednje kandidate:

— za direktorja ŽIC so imenovali Franca Čopa, dipl. psihologa, za predstojnika TSS so imenovali Severina Golmajerja, prof. s tem da obdrži še funkcijo predstojnika poklicne šole, za predstojnika oddelka za izobraževanje odraslih pa se razpis ponovi, ker nobeden od prijavljenih kandidatov ni ustrezal razpisnim pogojem.

Hkrati s temi imenovanji so imenovali tudi komisijo za izdelavo programa dela ŽIC s posebnim poudarkom na finančni, materialni in kadrovske problematiki. V primeru uspešne reorganizacije ŽIC so sklenili, da se za predstojnika strokovnih šol imenuje Severina Golmajerja.

Pred zaključkom seje so rešili še nekaj prošenj za študijske ugodnosti. O rešitvah so prizadeti pisмено obveščeni.

— Sklep o sprejemu odloka o delu v izmenah in za določanje minimalne stopnje amortizacije.

— Sklep o spremembi že sprejete amortizacijske stopnje z 19,5 na 18,9 %.

— Sklep o združevanju sredstev za rekonstrukcijo valjarne žice.

— Sklep o pristopu v samoupravno interesno skupnost za nafto in plin SRS.

— Sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za realizacijo programa ga-zifikacije SRS.

— Sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi območne vodne skupnosti Gorenjske.

— Sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o sodelovanju med Slovenskimi železarnami in Metal-ko.

TOZD Valjarne

14. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarne Miha Hostnik je dne 30. oktobra sklical 14. sejo DS z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov 13. seje; devetmesečno poslovno poročilo TOZD Valjarne; poročilo o zastojih v obratih TOZD Valjarne v obdobju januar-september; predlog programa razvoja Železarne v letu 1975; odobritev predlogov AZ; samoupravni sporazum o sodelovanju in poslovanju Metalka — Slovenske železarne; razpis volitev za delegate samoupravnih interesnih skupnosti.

Po pregledu sklepov prejšnje seje, ki so bili vsi realizirani, sta direktor Avgust Karba in knjigovodja Martin Lah članom posredovali podatke iz poslovnega poročila TOZD Valjarne za devet mesecev letos. V razpravi je direktor Karba dejal, da ni povsem točna trditev v devetmesečnem poslovnem poročilu, kjer je navedeno, da je osnovni vzrok večje eksterne realizacije povečanje prodajnih cen v letošnjem letu. Res je, da so bile višje, toda morali smo več plačati zaradi povečanih cen tudi dobaviteljem surovin, potrošnih materialov, energije in izvajalcem storitev. Za te podrazitve smo porabili v devetih mesecih 224,9 milijonov din. Zato je bil mnenja, da je poleg višjih cen dal pomemben delež k poslovnemu rezultatu tudi celotni delovni kolektiv z boljšim delom in večjim prizadevanjem.

Ta trditev je podprta tudi z dejstvom, da je iz poročila o stroških po vrstah stroškov razvidno in v komentarju tudi potrjeno gibanje porabe potrošnih materialov in energije v okviru planiranih normativov. V zvezi s finančno realizacijo TOZD Valjarne oziroma konkretno valjarne 2400, je treba povedati, da podatki, navedeni v poročilu ne povedo dejanske situacije. Letos je ta valjarne dobavila Metalni za konstrukcijo hale nove hladne valjarne skupno 2.876 ton pločevine kvalitete Nionical 40, Jekor 34 in Č 0561. Poleg tega, da je bilo to naročilo zaradi zelo majhnih pozicij izredno neugodno in je povzročilo znatno več dela kot normalno, je bila ta pločevina prodana po precej nižji ceni kot je normalna prodajna cena. To je s stališča Železarne v redu, za TOZD Valjarne in valjarno 2400 pa kaže slabšo situacijo pri finančni realizaciji prodaje, kot je dejansko bila.

Po obravnavi dnevnega reda je delavski svet TOZD Valjarne sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdi se devetmesečno poslovno poročilo TOZD Valjarne.
2. Zadolži se direktorja Karba in obratovodja valjarne žice Zdravka Črva, da z vzdrževalci v TOZD VET uredita vprašanje povečanja zastojev v valjarni žici.
3. Potrdi se predlog programa razvoja Železarne za leto 1975 s sledenimi pripombami:

— Ker ima večja sprememba kvalitete asortimenta z ozirom na plan za posledico običajno tudi znižanje proizvodnje, morajo odgovorne službe posvetiti vso pozornost planiranju asortimenta. Letos je bilo predvsem v valjarni 2400 s tem v zvezi precej težav. Eden glavnih vzrokov za nižjo proizvodnjo kot je planirana, je v povečanju proizvodnje jekel Nioval in Nionical, približno za enkrat več kot je predvideval plan.

— Realno je treba oceniti možnosti za nabavo tujega vložka (v primeru TOZD Valjarne — slabov) in tako tudi planirati. Ni vzdržno, da nosi celoten riziko uspešne ali neuspešne nabave tujega vložka obrat. Kajti v slučaju, da predvidenih večjih količin ni možno nabaviti, je avtomatično obsojen na to, da planirane proizvodnje ne bo dosegel. Zato je DS mnenja, da bi morali v slučaju velikih odstopanj pri asortimentu in nabavi tujega vložka, uporabiti kot skrajni ukrep izvedbo ustreznega rebalansa proizvodnega plana ob polletju.

4. Potrdijo se predlogi amortizacijskih zamenjav za leto 1974, in sicer: v valjarni bluming —

— Reduktor vstopnega kantarja 268.500 din

— Descaling tlačne črpalke 842.200 din

— Stroj za plamen-sko rezanje s kisikom 70.000 din

Skupaj odobrena sredstva iz AZ 1.180.700 din

Potrdijo se stroški za projektivno dokumentacijo za TOZD Valjarne v višini 808.740 din. Soglašali so, da v ta namen v bodoče TOZD Valjarne oddvoji od IV sredstev 2 % in od AZ sredstev 6 % za izdelavo projektne dokumentacije.

5. DS soglašajo s pristopom železarne Jesenice oz. Slovenskih železarn k samoupravnemu sporazumu o sodelovanju in poslovanju s podjetjem Metalka iz Ljubljane.

6. Potrdijo razpis volitev za delegate v samoupravne interesne skupnosti v TOZD Valjarne.

7. Potrdijo sklep o začasnem združevanju finančnih sredstev za rekonstrukcijo valjarne žice v višini 42.000.000 dinarjev.

8. Soglašajo s sprejetjem splošnega akta za delo v dveh in treh izmenah, ki ga je pripravilo knjigovodstvo osnovnih sredstev železarne Jesenice.

— Sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o pristopu slovenskih železarn v poslovno združenje Jugoslovanskih železarn.

— Sklep o sodelovanju s podjetjem »KOVINAR« Jesenice.

— Sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o štipendiranju dijakov in študentov v občini Jesenice. Ugotovitvene sklepe so sprejeli na podlagi sklepov samoupravnih organov TOZD in skupnih služb oziroma njihovih zborov.

Pred zaključkom seje so za direktorja sektorja za finančno računovodsko službo za nadaljnja štiri leta ponovno imenovali Mitjo Medveščka, dipl. oec.

V krajevno skupnost Podmežakljo so imenovali predstavnike Železarne: Antona Avbra, livarne, Rada Arha, elektro vzdrževanje, Jožeta Šlibarja in Srečka Pestotnika, transport.

Vzeli so na znanje informacijo o volitvah delegatov v samoupravne interesne skupnosti in se strinjali, da bodo volitve v Železarni 5. decembra 1974 enotno za vse TOZD. Za koordinatorja in za povezavo med volilno komisijo občine ter med našimi volilnimi komisijami pa so imenovali Nado Dejak.

slovno poročilo TOZD Valjarne. Skupna proizvodnja je bila dosežena 569.459 ton, blagovna proizvodnja pa 157.287 ton.

Odbor je obravnaval predlog programa razvoja Železarne v letu 1975.

Direktor Karba je članom odbora posredoval podatke o proizvodnji, izplenu in stroških v obratih TOZD Valjarne za mesec september 1974. Skupna proizvodnja je bila dosežena s 101 %, blagovna pa z 99,4 %. Valjarne bluming je obratovala zelo dobro in je dosegla doslej najnižje zastoje 22,8 % na obratovni čas. Valjarne štel je v skupni in blagovni proizvodnji preseglja plan. Valjarne 2400 planirane proizvodnje v septembru ni dosegla zaradi previsokih zastojev (22,8 %) in občasni težavi z vložkom. Valjarne žice in valjarne profilov sta svojo planirano proizvodnjo presegle, vendar je v valjarni žice še vedno preveč zastojev.

V nadaljevanju je direktor Karba poročal še o izpolnjevanju protinflacijskega programa v mesecu septembru. V valjarni bluming so doseženi najnižji zastoji — 22,8 %, proti obvezi 23 %. Pri izplenu je obveza 84 %, doseženo je 79,8 %, zaradi preseganja v jeklarskih napakah. Poraba goriva na globinskih pečeh je po obvezi 24 kg/t, doseženo je 23,7 kg/t. V valjarni žice je po obvezi planiranih zastojev 34,5 %, doseženi 36,25 %. Glavni vzrok je v preseženih mehanskih in elektro zastojih, ki so za 1,57 % preko obveze. V preklasificirani in žici na petem navijalcu je bilo 578 ton, obveza pa je 500 ton. V valjarni 2400 niso obratovali eno izmed na prosto soboto zaradi pomanjkanja vložka. Zastoji so previsoki 22,79 %, proti obvezi 20 %. Izplen je po obvezi planiran 79,50 %, dosežen 79,79 %. Pločevine predane na zalogo je po obvezi 300 ton in so to presegle za 103 tone, kar je predvsem posledica valjarskih napak.

Vodja PD Janez Rozman je predložil operativni program za mesec november. Skupne proizvodnje je planirane po družbenem planu 62.200 ton, programirane pa 61.570 ton. Blagovne proizvodnje je po družbenem planu planirane 17.340 ton, programirane pa 16.480 ton.

Ob sklepu seje je odbor za gospodarstvo sprejel naslednje sklepe in ugotovitve:

1. Kvadratne gredice v kvaliteti Č 3131 CK, v teži 69.000 kg, katerih valjanje v valjarni žice ni mogoče zara-

di prekratke dolžine blumsev, je treba obravnavati na kvalitetni konferenci in odločiti, ali so za prodajo oz. za odpis. Na prihodnji seji je treba o rešitvi tega poročati.

2. Rezultati dela v prvih devetih mesecih letošnjega leta so nekoliko boljši kot v istem obdobju lani. Količinskega plana nista dosegli valjarne bluming in valjarne 2400.

Valjarne bluming ni dosegla količinskega plana zaradi prekomernih zastojev: okvara matice na tlačnem vijaku, okvara elektro motorja na manipulatorju, okvara generatorja pogonskega motorja ter vrsta manjših zastojev. Vse to je povzročilo, da je povprečje zastojev v prvih devetih mesecih 27,2 % in je za 4,2 % nad obvezo, ki je postavljena v protinflacijskem programu. Valjarne 2400 je imela večji premik v kvaliteten asortimentu, kar je vplivalo, da ni dosegla količinskega plana. Zvišanje stroškov v devetih mesecih, ki ga izkazujejo valjarne bluming, štel in valjarne 2400, gre predvsem na račun nižje proizvodnje, slabše doseženega izplena in povečanih amortizacijskih zamenjav.

3. Odbor soglašajo s predlogom programa razvoja Železarne v letu 1975 s pripombo, da asortiment ostane isti in da bo dobava slabov v predvideni količini. Kolikor se ni spremenil kvaliteten asortiment in ne bi bila zagotovljena preskrba slabov, je treba ob zaključku polletja temu primerno napraviti rebalans količinskega plana.

4. Z rezultati proizvodnje v septembru so zadovoljni, razen v izplenu, katerega pa je treba v prihodnje še izboljšati.

5. V izpolnjevanju protinflacijskega programa so rezultati za mesec september boljši, vendar pa se morajo tako proizvajalci, kakor vzdrževalci držati svojih obvez in dosledno izvajati ta program.

6. Operativni program za mesec november 1974 se potrdi.

7. Odbor je potrdil iz sredstev investicijskega vzdrževanja za leto 1974 naslednje:

V valjarni 2400	
— načrti za dvigne mize	200.000 din
— popravilo strehe	430.611 din
v valjarni žice	
— popravilo Schorc motorja 960 kW	373.241 din

Skupna odobrena IV sredstva za TOZD Valjarne 1.003.852 din

HZ

TOZD Hladna predelava

14. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Hladna predelava Ivan Sušnik je, 29. oktobra sklical 14. sejo ter poleg pregleda izvrševanja sklepov prejšnje seje, predlagal v obravnavo devetmesečno poslovno poročilo, investicije, predloge samoupravnih sporazumov o pristopih v različne asociacije, predlog poslovne politike za leto 1975 in razpis volitev za samoupravne interesne skupnosti.

Pri pregledu izvrševanja sklepov prejšnje seje je delavski svet ugotovil, da so bili vsi izvršeni.

Delavski svet je za tem pregledal poslovno poročilo za devet mesecev letošnjega leta. Obrazložitev nekaterih pokazateljev v poročilu sta podala direktor TOZD Franc Vičar in knjigovodja Mesarič. Člani so na osnovi obrazložitve ugotovili, da je bilo poslovanje v tem obdobju uspešno, čeprav je proizvodnja v obratih TOZD Hladna predelava v tretjem četrtletju nekaj slabša kot v prvem polletju 1974. Planske obveznosti so izpolnjene z 98,72 odstotka.

Povprečno število zaposlenih je v primerjavi s istim obdobjem lani poraslo za 42 delavcev. Razen obratov jeklovcev, žičarna in žebjarne, so bili ostali obrati na nivoju plana. Zadovoljivo število zaposlenih je vsekakor imelo določen vpliv na izpolnjevanje proizvodnih nalog.

Za TOZD Hladna predelava je značilno, da je edina TOZD v Železarni, ki je imela večji sprejem novih delavcev kot v letu 1973. Novosprejetih delavcev je bilo v tem obdobju 27 več, delovno razmerje pa je prekinilo 35 delavcev več. Na povečano število prekinitev delovnega razmerja je vplival porast samovoljnih prekinitev oziroma izključitev, ki predstavljajo skoraj četrtino vseh prekinitev. Zato bodo potrebni ustrezni napori v smeri zniževanja tovrstne fluktuacije.

Odstotnost z dela se je znižala za 0,45 odstotka. Pri tem je zelo pomembno, da ima bolzenska odstotnost še nadalje postopni trend zniževanja. Število poškodb pri delu je enako istemu obdobju lani. Poškodbe na poti pa so se znižale za štiri primere. Vzroki poškodb so v največji meri: nepravilen odnos do dela, utrujenost na delovnih mestih in v zadnjem času vedno več zaradi napak v materialu.

Delavskemu svetu je bila posredovana tudi informacija o rekonstrukciji valjarne žice, predlog financiranja, vključno s predlogom za začasno združevanje sredstev vseh štirih TOZD v višini 42 milijonov dinarjev. Informacijo so vzeli na znanje ter soglašali z začasno združitvijo sred-

Na seji je bil obravnavan tudi predlog za sodelovanje s podjetjem Kovinar. Delavski svet je ugotovil koristnost takega sodelovanja in v smislu sporazuma za pristop k temu sodelovanju dal soglasje.

Zaradi slabih delovnih pogojev je republikanski inspektor izdal prepoved obratovanja lakirnice v profilarni. Zato je bilo potrebno razmišljati o možnostih za novo lakirnico, za kar sta bili predlagani dve varianti. Delavski svet se je odločil za drugo varianto, ki predvideva lakirnico predelati v lakirnico s potapanjem z letno proizvodnjo 2500 ton. Predvidena vrednost te investicije je okrog dva milijona dinarjev. Za delno racionalizacijo sedanje lakirnice pa je delavski svet odobril sredstva v višini 200.000 dinarjev.

V nadaljevanju so sprejeli sklep, s katerim pooblaščajo Slovenske železarne, da le-te pristopijo v poslovno skupnost za gradnjo plinovodnega omrežja v Sloveniji. Soglašali so, da nas kot delegat v tej skupnosti zastopa Jaka Sranc, vodja energetskega gospodarstva. Soglašali so tudi z načinom oblikovanja sredstev za pokrivanje obveznosti iz 7. in 8. člena tega sporazuma ter pooblastili Slovenske železarne, da vse finančne odnose urejajo preko interne banke Slovenskih železarn.

Na seji so dali soglasje tudi k pristopu v samoupravno vodno skupnost Gorenjske in za delegata Leona Ravnika iz hladne valjarne.

Delavski svet je soglašal s pristopom k samoupravnim interesnim skupnostim za nafto in plin Slovenije ter s sporazumom o ustanovitvi te skupnosti. Delegata za to samoupravno skupnost sta Miro Noč, direktor TOZD VET in Stanko Čop, direktor TOZD Talilnice.

Obravnavali so tudi samoupravni sporazum o sodelovanju in poslovanju Slovenskih železarn z Metal-ko na katerega ni bilo bistvenih pripomb. Delavski svet podpira pristop Slovenskih železarn k samoupravnemu sporazumu o sodelovanju z Metal-ko.

Članom delavskega sveta je bila posredovana informacija o predlogu

(Nadaljevanje na 7. strani)

MLADI O SEBI, SVOJIM PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

V DOMU ŽIC SMO DOBILI NOVE PROSTORE

V tem šolskem letu se je v šole železarskega izobraževalnega centra vpisalo veliko število učencev. Med njimi jih je tudi veliko iz oddaljenih krajev, oziroma drugih republik. Zato smo v domu učencev ŽIC že pred začetkom šolskega leta naleteli na pereč problem. Dosedanja zmogljivost doma je bila namreč 120 ležišč, za bivanje v domu pa se je prijavilo skupaj s starimi gojenci 153 gojencev. Odločiti smo se morali, ali sprejeti vse gojence in razširiti zmogljivost doma, kar je bilo vezano na velika denarna sredstva, ali pa 33 gojencev zavrniti.

Vodstvo izobraževalnega centra in doma se je povežalo s kadrovskim sektorjem v železarni in jih seznanilo s tem problemom. Na kadrovskem sektorju so pokazali veliko razumevanja za bodoči kader in odobrili sredstva za razširitev kapacitete doma.

Dosedanje garderobe in prostore v katerih so gojenci čistili čevlje, smo

pred kratkim opremili in preuredili v lepo urejene spalnice. Prav tako smo bolniško sobo v kletnih prostorih spremenili v spalnico. S tem so pridobili skupaj 33 novih ležišč. Pred tem je namreč moralo okrog 40 gojencev spati na jogijah na parketu, in je bilo v obstoječih sobah namesto štirih po pet gojencev. Sedaj pa ima vsak gojenec svojo posteljo.

Vsi gojenci doma smo zelo veseli, da nam je železarna omogočila bivanje v domu in s tem šolanje v železarskem izobraževalnem centru, saj lahko rečemo, da imamo pogoje šolanja, ki so med najboljšimi v državi. Ker se tega zavedamo, obljublamo kolektivu železarn, da bomo z učenjem in kasneje z delom dokazali, da smo vredni tega, kar nam sedaj nudijo.

Predsednik domske skupnosti: Jože Žerdin

MARLJIVI PIONIRJI — PLANINCI

V letošnjem šolskem letu sta začela zelo uspešno delovati pionirska planinska odseka na osnovnih šolah Tone Čufar in Prežihov Voranc, ki ju vodi učiteljica Cilka Ščavničar. V teh dneh imajo marljivi pionirji-planinci v okviru izobraževalnega programa tečaj prve pomoči, ki ga izvajajo predavatelji jeseniške šole za zdravstvene delavce.

MLADINSKI ODSEK PRI PD JESENICE

Konec oktobra so pri Planinskem društvu Jesenice ustanovili mladinski odsek, ki bo odsej povezoval med seboj mlade ljubitelje planin. Ustanovnega sestanka se je udeležilo največ dijakov iz srednjih šol, ki so se dogovorili, da bodo na teh šolah ustanovili planinski sekciji. Inicijativa mladih, da so pripravljeno organizirano delovati tudi na planinskem področju, je vredna pohvale, kajti v zadnjem času v marsikaterem društvu beležijo upad mladih moči.

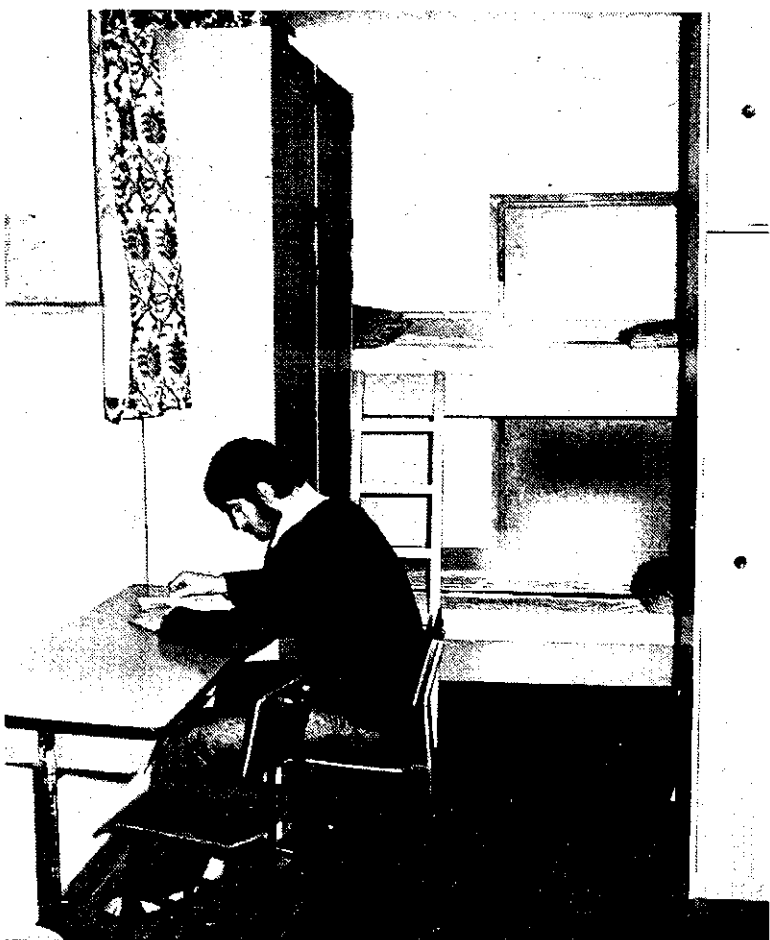
Med drugim so se člani na sestanku dogovorili, da bodo po ustanovitvi sekcij na šolah sklicali mladinsko planinsko konferenco, na kateri bodo izvolili svoje vodstvo in sprejeli akcijski program. JR

AKTIVI ZSM V TOZD ZA PTT PROMET NA JESENICAH

V zadnjem času se predvsem v delovnih organizacijah čuti vse večji interes mladih za organizirano delovanje. Pobude za ustanovitev aktivov mladih delavcev prihajajo iz vrst zaposlenih mladincev, ki želijo povezavo med sovrstniki, skupno reševanje problemov na delovnem mestu itd.

Danes vam bomo v nekaj stavkih predstavili novoustanovljeni aktiv mladih delavcev v TOZD za PTT promet — Jesenice. Čeprav so doma vsi mladi člani novinci v delu mladinske organizacije, pa se je na ustanovnem sestanku pokazalo, da spremljajo dogajanja v Zvezi socialistične mladine in da bodo lahko z marljivim delom veliko dosegli. Sestanku so prisostvovali tudi predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij kolektiva. Prisotni so se zavzemali predvsem za bolj učinkovito delo mladih, poleg tega pa za bolj tvorno

vključevanje mladih v delo samoupravnih organov. Po izvolitvi novega vodstva, za predsednika je bil izvoljen Drago Jelenčič, so se domeni, da bodo do konca leta izdelali akcijski program.

Ena od pridobljenih spalnic v domu učencev ŽIC

KRATKE VESTI

Pred nedavnim so zaposleni mladinci v novem hotelu Kompas v Kranjski gori ustanovili svoj aktiv mladih delavcev. To je doslej že 74. mladinski aktiv v jeseniški občini.

Bodoče skupno predsedstvo OK ZSMS Jesenice bo šlo triindvajset članov, od teh jih bo devet sestavljalo sekretariat. V predsedstvu bodo predstavniki vseh obstoječih konferenc, predstavniki posameznih komisij, predstavnik JLA in drugi predstavniki iz ostalih področij dela mladih.

Na torkovi 14. redni seji predsedstva TK ZSMS Železarn so govorili o nalogah mladih železarjev po IX. kongresu ZSMS. Poleg tega pa so govorili tudi o osnutku pravilnika samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

34

PLAŠČARJI

Med plaščarje štejemo najvidnejšega predstavnika kozolnjaka (MICROCOSMOS). Ta na prvi pogled preprosta žival sodi v sistemu živali precej visoko, saj jo uvrščamo neposredno pred vretenčarje. Njegov preprosti videz in enostavna zgradba sta le posledica sesilnega načina življenja.

Microcosmos je vretenčaste oblike in velik do 10 cm. Njegova osnovna barva je rdeče rjava, vendar je zelo čvrst plašč ponavadi na gosto obrasel z algami. Od tod izvira tudi njegovo strokovno ime, saj pomeni microcosmos po naše mali svet ali svet v malem. Živi v nekoliko globlji vodi na kamnitih obalah ter na peščenem in trdnem dnu. Nabiramo ga s potapljanjem, predvsem pa ga zajemamo v razne mreže, ki jih vlečemo po morskem dnu. Od kozolnjaka so užiti le njegovi jajčniki, ki so oranžne barve in imajo izrazit vonj po jodu. So zelo okusni in jih smatrajo ponekod za pravo poslastico. Jemo jih surove.

RIBE

Ker so vse morske ribe užitne, posameznih vrst ne gre opisovati. Raje se seznanimo z različnimi načini ribolova.

TRNKI — To je najbolj pogost način.

PARANGALI — Lov s parangali je precej uspešnejši. Parangal imenujemo vsako vrstico, na katero je navezanih več kot osem trnkov. Ločimo jih po dolžini in po številu navezanih trnkov. Prednost parangalov je tudi v tem, da jih lahko poljubno krajšamo ali daljšamo.

PANULA — Naredimo jo tako, če na 6 do 8 m dolgo, močno vrv navežemo dva močna trnka, nanju pa natakemo vabo (sardelo, raka). Drugi konec vrvi obtežimo s svinčcem, vse skupaj pa navežemo na 40 do 60 m dolgo vrv. Na panulo lovimo s čolna, ki počasi plove vzdolž obale. Največ uspeha pri lovu s panulo imamo, če jutraj ali proti večeru lovimo ob mirnih, plitvih obalah, ali ob izlivu rek.

SAK — V bistvu je to zajemalna mreža na palici. V obliki vreče narejeno, močno mrežo razpnejo v okrogel ali oglat okvir in vse skupaj pritrdijo na lesen ročaj. Sak nam rabi za ribolov, predvsem pa, da v njem obdržimo žive živali.

VRŠE — To je priprava valjaste oblike, katere en del ali oba konca se navznoter lijakasto zožujeta in tako preprečujeta, da bi žival, ki je skozi odprtino prišla v notranjost, zopet ušla. Oblika, velikost in gostota vrše je odvisna od vrste živali, ki jo lovimo. V vrše lovimo različne ribe, rake in sipe, ki živijo na morskem dnu.

OST — To je vilicam podobna jeklena priprava z enim ali več roglji, ki jo navežemo ali nasadimo na daljšo palico. Konce rogljev imajo zalust ali pa so zakrivljene v kavlje, ki ujetim živalim preprečijo, da bi se izmuznile. Z ostmi lovimo ribe, sipe in hobotnice.

KOC — t.j. več metrov dolga mreža vrečaste oblike, ki ima ovalno odprtino. S koco ulovimo različne, pri dnu živeče ribe, glavonožce in rake, istočasno pa vanjo naberejo tudi kozolnjake, polže, školjke ipd.

STRUPENE RASTLINE

V naravi srečamo poleg užitnih tudi neuzitne rastline. Te zadnje se odlikujejo po neprijetnem, trpkem, grenkem ali pekočem okusu. Poleg tega pa poznamo tudi take rastline, ki v človeškem telesu povzročijo hude motnje ali celo smrt. Te imenujemo tudi škodljive oziroma strupene rastline. Pa si oglejmo nekaj najbolj strupenih rastlin, ki rastejo na Slovenskem med te štejemo tudi strupene gobe:

Najpogostejše so zastrupitve s strupenimi gobami, teh pa pri nas ni veliko, le nekaj nad 30 vrst, toda tretjina je smrtno nevarnih. Vsebujejo močne strupe, ki imajo za posledico prebavne motnje, hude okvare na živčnem sistemu, druge spet povzročijo celo razpadanje celic življenjsko važnih organov n. pr.: jeter, srčne mišice, ledvic ipd.

V prvo skupino spadajo tiste gobe, ki poleg drugih škodljivih snovi vsebujejo večje ali manjše količine alkaloida muskarina, v drugo skupino spadajo tiste, ki vsebujejo alkaloid muskarin in muskaridin. V tretjo skupino so tiste, ki vsebujejo beljakovinska strupa faloidin in amanitin, ta dva delujeta smrtno že v najmanjših količinah in ju štejemo med najhujše rastlinske strupe.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

25

Tako so ohranili vrednost Reichsmarke, ker v Nemčiji z Rentenmarkami nisi mogel kupiti ničesar. Rentenmarka v času okupacije je bila sredstvo za brezobzirno »zakonito« ropanje okupiranih dežel, za nemško gospodarstvo pa stabilizacijo in onemogočenje špekulacij. Toliko samo mimogrede. (op. M. Kl.) S takim razvrednotenjem denarja so postali prihranki delavstva in meščanskega srednjega sloja popolnoma brez vrednosti. Rentenmarka je namesto kritja v zlatu iskala kritje v proizvodnji. Zato je obremenila industrijo, trgovino in banke s pet odstotki stvarne vrednosti. Ta ukrep za preprečitev gospodarskega razsula Nemčije je padel predvsem na ramena delovnega ljudstva. S skrajnim racionalnim izkoriščanjem zaposlenih in omejitvami zaposlovanja so povečali brezposelnost in niso ustavili nemirov, vstaj in separatističnih težej posameznih nemških dežel. Katoliški politiki so ustanovili Rensko republiko (Rheinische Republik) v Bonnu in Achnu, Trierju in Wies-

badnu. V Speyerju so oklicali republiko Frei Pfalz, na Saškem pa so socialni demokratje odpovedali pokorščino svojim centralnim voditeljem in skupaj s komunisti osnovali vlado republikansko-proletarske obrambe proti velekapitalistični vojaški diktaturi Reicha (oktobra 1923). Tudi Thürinško je rdeče. Zato je Strasserjeva vlada poslala na Saško in Thürinško čete Reichswehra.

Vlada, v kateri so imeli socialni demokratje pomembna mesta, je zatirala in dušila revolucionarno delavsko gibanje in revolucionarna delavska hotenja, ki bi edina lahko odvrnila Nemčijo od poti, ki jo je ubrala kasneje in ki je pomenila največjo nesrečo ne samo za Nemčijo, marveč za ves svet. Kal zla in največjega zločina nad Nemčijo in svetom je že pognala, nemški nacionalizem pa je bil plodna prst, da se strupeni plevel v enem samem desetletju razraste in zaduši tudi tista prizadevanja nemškega ljudstva po človečnosti, bratstvu in enakosti z vsemi narodi, svobodi in pravičnosti, k idealu, ki ga lahko zagotovi ali vsaj utre pot k njemu samo družba, ki bi odpravila izkoriščanje človeka po človeku, naroda po narodu, rase po rasi. Strupeni plevel, ki se je zavlekel, da vnovič zaduši ideale humanizma velikih nemških mislecev in duhov od Herderja, Lessinga, Goetheja in Schillerja do Marxa in Engelsa, je začel že poginjati in se razrašati. Njegova kal je vzklikla iz brezposelnih skupine sedmih zanesenjakov, ki so se zbirali v münchenskih pivnicah, preklinjali vse in vsakogar, ki ni mislil kakor oni, in ki so obkladali s psokami, kakor so: Trottel, Idiot, Kreten, Jude, Freimaurer, Hochgradfreimaurer, Blödsinnige, Schafsköpfe, Feiglinge (norec, idiot, kreten, prostozidar, pridozidar visoke stopnje, zmešanci, ovčje buče, strahopetci) in podobnimi izrazi zmerjali ministre, politike in diplomate od nemških do zavezniških. Versaillesko mirovno konferenco so v njihovem jeziku vodili »Hochgradfreimaurer Wilson, Clemenceau, Lloyd George, die jeder enem Juden zu Beraten hatten« (prostozidarji visoke stopnje, ki so imeli vsak svojega Juda za svetovalca) (Gehl, str. 191; Herberth Lüthy, »Der Führer persönlich«, Der Monat št. 62, leto 1953, str. 155, esej ob izidu Bullokovih knjige »Hitler, a study in tyranny« ter Walter Görli-

zove in A. Quintove biografije »Adolf Hitler«). Ti pivniški izrazi so prešli v meso in kri sedmega člana te skupine, ki se je oklicala za Deutsche Arbeiter-Partei (Nemška delavska stranka), čeprav je štela 16. 9. 1919, ko je vstopil vanjo neki Adolf Hitler, z njim vred samo sedem članov. In skozi njega bodo prišle v knjižno zakladnico Goethejevega jezika in jo omadeževale za večne čase. Ponavljali jih bodo njegovi podrejeni. Čez štirinajst let se bo kultura ted besed poastavno razcvetela v prvih koncentracijskih taboriščih, čez dve desetletji pa bodo poznali ta besednjak »višje nemške rase in kulture« milijoni nesrečnikov za žicami tovarn smrti, kjer je, kakor pravi naš pesnik Lojze Krakar, zločin postal obrt.

Zločin je začel kliti prav iz te skupine, njeni kasnejši privrženci so že pustili za seboj grobove pomorjenih v Rigi, se omaževali s krvjo Karla Liebknechta in ubojem Roze Luxemburgove, s šlezjskimi delavci, z bavorskimi delavci. Njihovi žrtvi sta bila tudi meščanska politika Erzberger in Rathenau, v njihovi jeziku oba »hochgradfreimaurerja«, od katerih je imel prvi še madež, da je bil poročen z Židinj, drugi pa je bil Žid: »Hochgradfreimaurer und Jude Rathenau«, kakor je zapisal v zgodovino hitlerjevski zgodovinar Gehl (Gehl, str. 177) in dodal, da je bil kaznovan, ker se je po nacističnih podatkih že med vojno izrazil, da bi »z nemško zmago svetovna zgodovina izgubila vsak smisel«. Če je res tako rekel, se ni motil. In ne samo zgodovina, nesmisel bi postalo tudi človekovo bivanje, če mimogrede pomislimo na drugo svetovno vojno in na eventualno Hitlerjevo zmago.

Če sem vključil v te zapise nekaj strani iz svoje obsežne rokopišne študije »Ustoličenje zločina«, napisane pred desetimi leti kot študijsko gradivo za cikel romanov »Mesta, ceste in razcestja« (Žena, Tri leta dolga pot, Domovina in Razcestja) so izhajali v Glasu kot podlistek, Berlin, Jesenice, Ječe, Partizanka in epilog celotnega oktaedra Starka pa imam še v načrtu), sem jih vključil predvsem zato, da bi dojel, kam je pripeljala človeštvo in svet zgodovinska napaka, ki jo je leta 1918 zagrešila prav nemška socialna demokracija, čeprav je kasneje postala sama Hitlerjeva žrtev.

OSNUTKI SKLEPOV 8. KONGRESA

ODDIH IN REKREACIJA DELAVCEV

— Oddih in aktivna rekreacija kot nedeljivi in sestavni del družbene reprodukcije in standarda delavcev bosta še naprej stalna skrb vseh organov in organizacij sindikata, ki so neposredni nosilci celotne politike načrtovanja in izvajanja oddih in rekreacije zaposlenih, njihovih družin in drugih občanov.

— Samoupravne interesne skupnosti za oddih in rekreacijo delavcev kot institucionalna oblika uresničevanja politike na tem področju morajo zagotoviti večji vpliv delavcev, izrazitejšo solidarnost in vzajemnost, racionalnejše poslovanje in povezovanje počitniških domov in rekreacijskih objektov ter boljše pogoje za organiziranje množičnega delavski turizem. Prek teh interesnih skupnosti je treba zagotoviti nove površine, ki so sestavni del projektov urbanističnega razvoja turizma in rekreacije ter zbrati v skladih skupne porabe še dodatne sredstva za gradnjo novih zmogljivosti počitniških domov in celovitih rekreacijskih centrov.

— V programe delovanja osnovnih organizacij bomo vključili aktivnost za organiziranje varovalnega in zdravstveno-rekreativnega počitka predvsem za delavce, ki delajo v težkih delovnih razmerah in ki so slabšega zdravja. Taka aktivnost bo povezana z doslednejšim načrtovanjem deljenega letnega dopusta in z izkoriščanjem nezaščitene zmogljivosti počitniških domov in gostinsko-turističnih organizacij med letom.

— V krajevnih skupnostih, kjer delavci in njihove družine preživijo večji del dnevnega in tedenskega počitka, bomo sindikati podprli aktivnosti za varstvo okolja in da se zagotovijo možnosti za različne rekreacijske aktivnosti občanov vseh starostnih dob.

— V nanovo ustanovljenih interesnih telesnokulturnih skupnostih bomo sindikati prek delegatov iz delovnih organizacij zagotovili neposredno odločanje o politiki razvoja

telesne kulture nasploh, posebej na področju športne rekreacije občanov, ki je bila doslej močno zastopljena.

— Sindikati bomo še naprej vodili vse akcije za gradnjo novih rekreacijskih površin in objektov, ki morajo postati odprtega tipa in dostopni vsem občanom za načrtno in ceneno uporabo. Iz združenih sredstev v telesnokulturnih skupnostih je treba zagotoviti vzdrževanje objektov in strokovno pomoč pri uresničevanju dogovorjenega delovnega načrta.

— V sindikatih bomo vplivali na še bolj intenzivno usposabljanje manjkajočega kadra za organizirano vodenje športne rekreacije zaposlenih, ki bo usmerjeno tudi na strokovne plačane delavce v sindikalnih svetih in večjih delovnih organizacijah. Sprejeti načrti športne rekreacije bodo osnova za usposabljanje kadrov in doseg njihovega amaterskega oziroma poklicnega angažiranja.

— Delavske športne igre bomo sindikati razvijali kot stalno in načrtno aktivnost pretežnega števila zaposlenih in organizirali tekmovanja znotraj temeljnih organizacij ter v organizacijah združenega dela in organizirali tekmovanja za občinska sindikalna prvenstva. Sodelovanje na teh tekmovanjih mora biti tudi pogoj za udeležbo najboljših moštvev in posameznikov na delavskih igrah zunaj občinskih meja, v medobčinskem, regionalnem in republiškem merilu.

— Sindikati bomo še naprej sodelovali v vseh akcijah republiškega ali medrepubliškega značaja, ki so osnova za široko vključevanje predvsem zaposlenih občanov. Zato bomo okrepili sodelovanje predvsem z organizacijami, ki skrbijo za športno rekreacijo, kot so npr. Planinska zveza Slovenije, Partizan Slovenije itn. Posebno pozornost bomo sindikati posvetili prireditvam, ki imajo spominski in manifestativni značaj, ali pa imajo vzgojne ali vseljudske obrambne cilje.

izobraževanja, izdajali poljudne priročnike in druge primerne pripomočke.

— V vsaki občini in v vsaki organizaciji združenega dela, v kateri je več kot 3000 članov, je treba nemudoma organizirati sindikalno službo pravne pomoči. Več občinskih orga-

OBVEŠČANJE IN SAMOUPRAVNO KOMUNICIRANJE

Vsestransko, celovito, pravočasno in predvsem delavcem razumljivo obveščanje ter razvite samoupravne komunikacije so eden osnovnih pogojev, da se delavci v združenem delu lahko tvorno vključujejo v celoten splet samoupravnih odnosov in v politično delovanje. Obveščati in biti obveščeni je ena izmed neodtujljivih dolžnosti in pravic samoupravljalcev. Zato bomo sindikati:

— povečali svoj vpliv na vsebino in načine medsebojnega obveščanja in samoupravnega komuniciranja;

— v osnovnih organizacijah sindikata terjali nenehno posodabljanje obveščanja, pri čemer bomo odločno zahtevali uporabo tistih načinov obveščanja, ki zagotavljajo neposrednost, ki omogočajo izmenjavanje mnenj in usklajevanje stališč ter nadzor nad uresničevanjem dogovorjenega;

— spodbujali v temeljnih organizacijah združenega dela načrtno delovanje samoupravnih delovnih skupin ali drugih primerne oblike, ki omogočajo sprotno sodelovanje čim večjega števila samoupravljalcev v samoupravnih procesih;

— zagotavljali, da bodo zbori delavcev sklicani pravočasno, informacije in gradiva popolna, predlogi odločitev ponudeni v variantah, predvidene posledice take ali drugačne odločitve, znani sprejeti sklepi, odgovorni nosilci za njihovo uresničitev in možna kontrola nad njihovim uresničevanjem;

— odklanjali prakso sklicevanja masovnih zborov delavcev, z obsežnimi dnevnimi redi, ob neustreznem času kot izključno obliko samoupravnega odločanja delavcev;

— skladno s svojo ustavno odgovornostjo v delegatskih odnosih zagotavljali vsem delegacijam in delegatom delavcev temeljnih organizacij združenega dela pogoje za njihovo delovanje. To predvsem pomeni seznanjenost po načelih iz tega sklepa, načrtno delovanje, možnost za

nizacij sindikata in več sindikalnih organizacij iz navedenih organizacij združenega dela lahko organizira skupno službo pravne pomoči.

Služba pravne pomoči republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije usklajuje delo teh služb in jim daje potrebno strokovno pomoč.

— Vsak sindikalni aktivist (delegat) prejema tednik Delavska enotnost na svoj naslov na stroške organa, v katerem opravlja svojo sindikalno funkcijo.

— Če v posameznih manjših osnovnih organizacijah sindikata ni mogoče pokriti vseh stroškov iz tega sklepa s članarino, zagotovi sredstva občinska organizacija sindikata.

usklajevanje stališč. Kot pomemben pogoj za delovanje delegacij smatramo njihovo nenehno in organizirano družbenoekonomsko in politično izobraževanje;

— v vsaki občini ustanovili v okviru tamkajšnje organizacije zveze sindikatov komisijo za obveščanje, katere naloga je na osnovi sprejetih stališč v sindikatih usklajevati delo tistih, ki v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela odgovarjajo za obveščanje delavcev v združenem delu in za obveščanje o delovanju sindikatov;

— še nadalje razvijali in širili možnosti za uveljavljanje glasil delovnih skupnosti, občinskih biltenov, drugih učinkovitih sredstev obveščanja v združenem delu, raziskovali njihovo učinkovitost v procesih samoupravnega komuniciranja, sprejemali ustrezna stališča za njihovo nadaljnje izpopolnjevanje ter v zvezi s tem storili vse, da postanejo sredstva obveščanja samoupravljalcev in hkrati javne tribune pod izrazitim vplivom družbenopolitičnih organizacij;

— glasilo Zveze sindikatov Slovenije Delavska enotnost in njene publikacije še nadalje razvijali ter posodabljali, da bodo vedno bolj učinkovita sredstva za družbenopolitično aktivnost sindikatov. V njih bo poudarek na takem načinu in vsebini, ki bosta odražala probleme združenega dela, omogočala izmenjavanje samoupravnih izkušenj in odražala rezultate družbenopolitičnih aktivnosti predvsem sindikatov, da bi tako postali vplivno sredstvo ter pomoč delegatom v procesih samoupravnega odločanja;

— omogočali vsem sredstvom javnega obveščanja sproten vpogled in vpliv na naše delovanje. Tako bomo tudi ta sredstva obveščanja vključili v uspešnejše reševanje vprašanj, ki so ustavne in statutarne naloge sindikatov v razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

zaščite, ki nam jih nalagajo ustava in zakoni pa tudi sklepi 7. kongresa ZKS in 10. kongresa ZKJ.

— Sindikati prevzemamo politično odgovornost za izbor kadrov v temeljnih organizacijah združenega dela, ki delajo v obrambnih pripravah, in za stalno skrb za izpopolnjevanje kadrov, ki bodo v primeru vojne delovali v sindikatih.

SINDIKATI IN NAŠI DELAVCI V TUJINI

Spričo dejstva, da se bomo še soočali z zaposlovanjem v tujini, bomo sindikati še naprej usmerjali svojo dejavnost tako v kakovostno krepitev s sindikati in drugimi dejavniki v državah, kjer delajo naši delavci, kot tudi v reševanju odnosov in problemov, ki nastajajo v zvezi z vračanjem naših ljudi iz tujine. Čimmanj odhodov na delo v tujino in čimveč vračanja — to bo osnovno vodilo naših prizadevanj, pri čemer bomo predvsem v delovnih okoljih v organizacijah združenega dela aktivno sodelovali v oblikovanju takih odnosov, ki bodo v največji možni meri omogočili delavcem, ki se vračajo, enakopravno in solidarno vključevanje v združeno delo na osnovi ustave, političnih sklepov ZK in veljavne zakonodaje.

Sindikati bomo vztrajali, da bomo v razvojne načrte na vseh ravneh vključevali tudi ustvarjanje materialnih možnosti za pospešeno vračanje naših delavcev iz tujine.

Dejavnost sindikatov na tem področju se bo odvijala na temelju dejstva, da so naši delavci na tujem neodtujljiv del delavskega razreda socialistične samoupravne Jugoslavije. Zato bodo naši stiki s tujimi sindikati, katerih člani so tudi naši delavci, kot tudi delo na področju stikov in sodelovanja z delavci na tujem in njihovimi združenji, temeljili na prizadevanjih za čim bolj tesno, življenjsko in ustvarjalno povezovanje naših delavcev z njihovim domačim krajem, občino oziroma družbenim okoljem, iz katerega so začasno odšli. Zato bomo še naprej razvijali in spodbujali vse oblike čim bolj neposrednih stikov z našimi delavci tako doma (novoletni sestanki) kot v tujini, kjer žive in delajo (klubi, domovi, povezovanje v posamičnih tovarnah in krajih). Pri tem bomo skupaj z Zvezo komunistov, s Socialistično zvezo delovnega ljudstva in z drugimi pristojnimi institucijami ustvarjali pogoje za boljše obveščanje delavcev, predvsem pa za širjenje izobraževanja otrok delavcev v slovenskem jeziku in za krepitev vzgoje v duhu socialističnega patriotizma in mednarodne razredne solidarnosti.

Sindikati bomo dajali predloge in pobude za zakonsko urejanje tega področja, pri čemer si bomo še posebej prizadevali za dosledno izvajanje sporazumov o socialistični varnosti in sporazumov o zaposlovanju za večjo socialno in delovno varnost ter enakopravnost naših delavcev v tujini, posebej pa bomo sodelovali v oblikovanju trdnjega sistema zakonodaje in medrepubliškega ter medregionalnega dogovarjanja pri nas, ki mora omogočiti smotno, načrtno in čimmanjše zaposlovanje v tujini.

Krepitev samoupravne in politične organiziranosti delavcev, ki delajo v tujini na podlagi sporazumov o poslovno-tehničnem in investicijskem sodelovanju, bo še naprej ena od najvažnejših nalog sindikatov. Delavci, zaposleni v tujini, morajo postati po tej poti osveščeni samoupraven in politični dejavniki v vsaki organizaciji združenega dela, zato bomo poleg ustvarjalnega sodelovanja pri oblikovanju zakonodaje in konkretnih pogodb še posebej pospeševali čim bolj neposredno politično, kulturno in drugo dejavnost naših delavcev na tujem in spodbujali povezovanje s klubi in združenji drugih naših delavcev v tujini kot tudi s tamkajšnjimi delavci in njihovimi naprednimi organizacijami.

(Nadaljevanje na 7. strani)

ORGANIZIRANOST, KADROVSKA POLITIKA IN IZOBRAŽEVANJE V SINDIKATIH

Nova družbena vloga sindikatov terja učinkovito delovanje celotne organizacije pri uresničevanju razrednih interesov delavcev. Usmerjenost h konkretnemu reševanju življenjskih in delovnih problemov delavcev zahteva od sleherne sindikalne organizacije in od vsakega sindikalnega organa, da nenehno skrbi tudi za izpopolnjevanje oblik in načinov svojega dela, za odgovorno kadrovsko politiko in za kakovostno izobraževanje ter da pri tem dosledno izvršujemo določbe statutarne dogovora o organiziranosti in delovanju sindikatov in Zveze sindikatov v SR Sloveniji.

— Republiški organi sindikatov in zveze sindikatov bodo organizirali neposredno in konkretno pomoč občanom, te pa osnovnim organizacijam sindikata in njihovim organom v organizacijah združenega dela pri uvajanju in uporabi sodobnih metod delovanja za učinkovito uresničevanje interesov delavcev. Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije bo še posebej organiziral stalno strokovno proučevanje načinov sindikalnega delovanja in izmenjavo izkušenj o sodobnih oblikah političnega dela.

— Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije zagotovi, da bodo po enotni metodološki zasnovi razčlenjene poglobljene ustavne funkcije sindikatov do take mere, da bo natančno, kratko in razumljivo opredeljeno, kdo (organ, organizacija) mora kaj storiti, v kakšnem času in na kakšen način oziroma po kakšnih postopkih. O tem se bomo dogovorili tudi z vodstvi drugih družbenopolitičnih organizacij, da bi se izognili nepotrebnemu ponavljanju in navzkrižnim akcijam. Opomnik iz tega sklepa bomo priredili v posebnem priročniku.

— V sindikatih bomo uresničevali tako kadrovsko politiko, da bo v delovanje vključenih čim več sindikalnih članov. Zagotovili bomo, da bodo vsa sindikalna vodstva odražala sestavo sindikalnega članstva, kar se zlasti velja za udeležbo neposrednih proizvajalcev, žensk in mladih delavcev. Izbrali bomo take, ki so zaradi svojih delovnih, strokovnih, moralnih in političnih kvalitete družbeno ugledni in sposobni in ki se zavzemajo za uresničevanje skupnih ciljev in se stalno usposabljaajo

za te naloge ter imajo čut odgovornosti, za razvoj naše družbe v resnično samoupraven human socializem.

Z najširšo politično in izobraževalno dejavnostjo bomo zagotovili dosledno uresničevanje delegatskih razmerij v sindikatih in s tem tudi pripomogli k uresničevanju delegatskega sistema v celotni družbi. Pri tem bomo za samoupravne organe in za druge delegacije zagotavljali demokratičnost kandidacijskega postopka po načelu »nobenega kandidata in delegata brez sindikata«. To velja tudi za vodilne funkcionarje v organizacijah združenega dela.

Sindikati bomo sodelovali s Socialistično zvezo delovnega ljudstva tudi pri vodenju kadrovske politike za vse javne družbene funkcije. Podprli bomo predvsem tiste kandidate, ki bodo s svojim konkretnim delom zastopali interese delavskega razreda.

— Sindikati bomo zagotovili materialne, kadrovske in druge pogoje za čim bolj množično in uspešno družbeno izobraževanje sindikalnega članstva in vplivali na množičnost in uspešnost družbenega izobraževanja v celotni družbi.

Vsakemu sindikalnemu aktivistu (delegatu) bomo ob prevzemu funkcije omogočili usposobitev za njegove sindikalne naloge. Za ta namen je treba v okviru delavskih univerz organizirati osnovne tečaje po enotnem programu:

A — za sindikalne poverjenike in člane izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata

B — za delegate v sindikalnih konferencah v organizacijah združenega dela

C — za delegate v občinskih organih sindikatov in zveze sindikatov

Razen navedenih osnovnih tečajev bomo zagotovili, da bo vsak sindikalni aktivist vsaj enkrat letno obiskal vsaj dvodnevni seminar, na katerem bo seznanjen z vsemi novostmi, ki so pomembne za njegovo sindikalno aktivnost.

Enotni program za tečaje in seminarje, priročnike in usposobitev predavateljev bo organiziral center RS ZSS za družbeno izobraževanje.

Se nadalje bomo razvijali večmesečno sindikalno šolo in druge oblike

LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

V sindikatih bomo še vnaprej delovali za utrjevanje in uveljavljanje koncepta vseljudske obrambe in družbene samozaščite kot kontrarevolucionarnim poskusom razrednega sovražnika in vsem drugim oblikam sovražnega ali razdalnega delovanja. Delo bomo usmerili zlasti v naslednje:

— Podružbljanje ljudske obrambe je ena od osnovnih nalog sindikatov. To pomeni, da bo vse več delavcev, ki bodo nosilci koncepcije ljudske obrambe.

— Obveščanje članov sindikata o ciljih ljudske obrambe in družbene samozaščite kot tudi varstvo našega samoupravnega socialističnega sistema so trajne naloge sindikatov.

— V sindikatih bomo delovali tako, da bodo priprave na ljudsko obrambo sestavni del aktivnosti in delovanja organov samoupravljanja v delovnih organizacijah, zlasti pa delavcev samih. Zaradi tega morajo biti v samoupravnih aktih jasno in konkretno opredeljene vloge in obveznosti organizacije združenega dela v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

— Posebno skrb bomo sindikati posvetili mladini in ženskam; vključili jih bomo v obrambne priprave, saj bodo le-ti imeli v primeru vojne pomembno mesto v proizvodnji in v različnih oblikah odpora.

— Sindikalne organizacije na vseh ravneh bodo vključene v odbore za ljudsko obrambo.

— Da bi bila fizična sposobnost delavcev za potrebe ljudske obrambe čim boljša, se bomo sindikati zavzemali, da se čimveč delavcev vključi v telesnovzgojne in družbene organizacije.

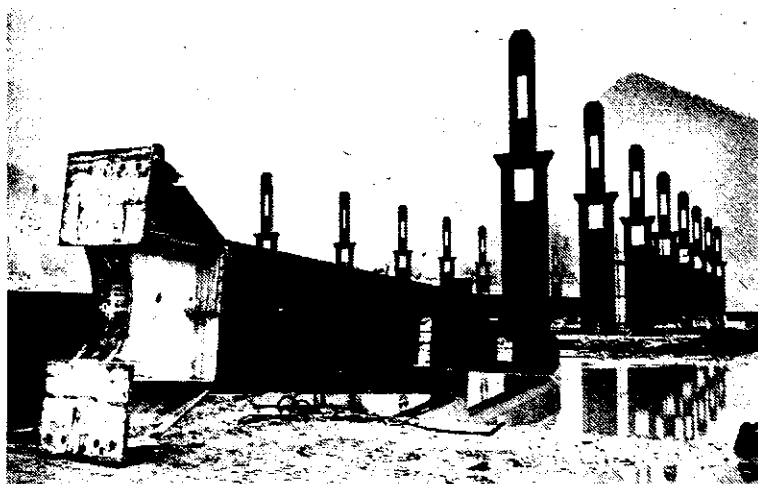
— V okviru programov materialne preskrbe (orožja, hrana, zaščita sredstva itn. bomo sindikati politično podprli namensko izločanje dohodka.

— Posebno skrb bomo sindikati posvetili izobraževanju za ljudsko

obrambo in družbeno samozaščito in v ta namen v okviru svojih aktivnosti pripravili načrte in zagotovili njihovo uresničevanje.

— Na področju družbene samozaščite se bomo sindikati zavzemali za varstvo ustavnega reda, za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi, za preprečevanje negativnih in škodljivih dejavnosti, za varovanje tajnosti in preprečevanje delovanja sovražnih elementov.

— Pri uresničevanju nalog s področja obrambe in družbene samozaščite bomo še naprej tesno sodelovali s Socialistično zvezo delovnega ljudstva, Zvezo komunistov, Zvezo socialistične mladine, Zvezo borcev, Zvezo rezervnih vojnih starešin, z glavnim stabom za ljudski odpor, republiškim sekretariatom za narodno obrambo, ZSJ in z drugimi organizacijami in organi, da bi tako kar najboljše uresnili naloge s področja ljudske obrambe in družbene samo-

Zadnje dni na gradbišču nove hladne valjarne

MEDNARODNA DEJAVNOST SINDIKATOV IN SODELOVANJE Z NAPREDNIMI SINDIKALNIMI GIBANJI

(Nadaljevanje s 6. strani)

Dosedanje mednarodno dejavnost sindikatov Slovenije ocenjujemo kot pomemben del prizadevanj slovenskih delavcev pri oblikovanju in uresničevanju politike Zveze komunistov Jugoslavije in Zveze sindikatov Jugoslavije v naprednem delavskem gibanju v svetu. Ta dejavnost je odraz iskrene privrženosti delovnih ljudi Slovenije politiki neuvrščenosti ter mednarodni delavski solidarnosti. Sindikati bomo tudi v prihodnje razvijali mednarodno sodelovanje z naprednimi sindikalnimi in drugimi naprednimi delavskimi organizacijami v tujini, in to na znanih načelih naše neuvrščene politike, katere bistveni elementi so načela o spoštovanju suverenosti, ozemeljski neodtujljivosti in nevmešavanju v notranje zadeve.

Sindikati si bomo na vseh ravneh prizadevali razvijati ustvarjalno in konkretno sodelovanje, ki bo zajemalo čimširši krog naših delavcev in njihovih sindikalnih organizacij. Sodelovanje bo usmerjeno predvsem v razvijanje študijskih oblik sodelovanja, ki bodo omogočale delavcem drugih dežel spoznavati prakso, uspehe in probleme naše samoupravne socialistične graditve, našim delavcem pa bodo omogočale

seznanjanje z razrednim in sindikalnim bojem ter delovanjem v tujini.

Posebno pozornost bomo sindikati še naprej posvečali sodelovanju in izmenjavi mnenj s sindikati sosednjih dežel. Pri tem bomo še posebej spremljali problematiko in položaj Slovencev v zamejstvu in si v sodelovanju z naprednimi delavskimi in drugimi organizacijami prizadevali za uresničitev pravic in za popolno enakopravnost Slovencev v sosednjih državah.

S sindikati dežel, v katerih delajo naši delavci, bomo izpopolnjevali vse tiste oblike sodelovanja, ki bodo pomagale izboljšati njihov položaj v tujini, pri čemer se bomo še posebej zavzemali za to, da bodo naši ljudje kar se da dobro in vsestransko obveščeni o razmerah in dogodkih v domovini.

Sindikati si bomo prizadevali najširše obveščati slovenske delavce o perečih vprašanjih mednarodnih skupnosti in o stališčih naše dežele do teh problemov. Seznanjali jih bomo z dosežki razrednega boja v svetu in se vključevali v solidarnostne akcije z osvobodilnimi gibanji v svetu. S tem bomo prispevali svoj delež v boju jugoslovanskega delavskega razreda za mir, za neodvisnost, proti imperializmu, neokolonizizmu, rasizmu in fašizmu.

Delavski svet je vzel na znanje informacijo o programu dela odbora za uresničevanje ustav v železarni Jesenice in nanj ni imel pripomb.

Na predlog oddelka za organizacijo — SEOP — je delavski svet odobril povišanje normativna na delovnem mestu asistent iz ene na dve osebi. Povišanje normativna je potrebno zaradi predvidene organizacije razvoja profilarne.

Predsednik sindikalne organizacije TOZD Hladna predelava je nato seznanil delavski svet še o volitvah delegacij v samoupravne interesne skupnosti. Na osnovi razprav v sindikalnih odborih obratov je bil izoblikovan predlog kandidatov za 12-člansko delegacijo, v naslednjem sestavu:

Jože Kliček — hladna valjarna — zdravstvo, Milan Lasnik — hladna valjarna — telesna kultura, Janez Novak — profilarna — vzgoja in izobraževanje, Franc Bajt — vratni podboji — raziskovalna dejavnost, Berti Brun — jeklovke — telesna kultura, Vladimir Stojan — jeklovke — zaposlovanje, Anton Berce — žičarna — IVP-zavarovanje, Bogomir Tomazin — žičarna — zaposlovanje, Francka Marinkovski — žičarna — otroško varstvo, Franc Legat — elektroodni obrat — socialno varstvo, Ljubomir Petrovski — željarna — socialno skrbstvo.

Delavski svet je s predlaganimi kandidati za delegate soglasal in sklenil, da se razpiše volitve delegatov v samoupravne interesne skupnosti za 5. 12. 1974.

JS

strugarna valjev:
1 brusilec Javornik
1 kalkuliralec obratovodstvo

RTA:
1 preglednica instrumentov

elektrovzdrževanje:
1 varilec

gradbeno vzdrževanje:
2 kleparja kleparna
2 pomožna delavca za zidarje

elektrotoplotna energija:
3 ključavničarji za upravljače in strojnike
2 pomožna delavca za kotlovnico

1 pomožna delavka za vodarno (delo na tri izmene)

transport:
5 transportnih delavcev za cestni oddelek
2 prometna tehnika za železniški oddelek
2 pomožna delavca za vozovno delavnico.

Predlagali so, da je za premikače konec leta ponovno treba organizirati tečaj

vodstvo TOZD VET:
1 zidar nadzornik

CPDV:
2 programerja.

NZ

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

RAZISKOVALNI ODDELEK

Seja osnovne organizacije sindikata je bila 23. oktobra. Predsednik Bogdan Stocca je poudaril, da so v sklepih VII. kongresa ZKS in X. kongresa ZKJ opredeljene naloge sindikatov. Prav tako je zahteval smer nadaljnjega razvoja na področju družbenoekonomskih odnosov. Da bi naloge, ki jih bo treba opraviti, dosledno izpolnjevali, se bo treba ustrezno organizirati in kadrovske okrepiti. Na seji so posvetili precej pozornosti izbiri kandidatov za nov odbor osnovne organizacije sindikata in upoštevali v ustreznem razmerju tudi žene in mladino. V novem odboru osnovne organizacije sindikata bo tudi zastopnik oddelka za energetske gospodarstvo. V bodoči odbor osnovne organizacije sindikata na raziskovalnem oddelku so predlagali devet članov kolektiva.

PLINSKA IN VODNA ENERGIJA

V ponedeljek, 21. oktobra, so imeli sestanek osnovne organizacije sindikata na plinski in vodni energiji. Predsednik osnovne organizacije sindikata tov. Lakota je govoril o predlogu statutarne pogodbe, nato pa so podrobneje obravnavali priprave za izvedbo obnega zbora, ki bo v decembru v Gozd Martuljku. Dogovorjeno je bilo, naj bi vsaka samoupravna delovna skupina na PIV izvolila po enega delegata oziroma kandidata. Ob koncu sestanka so uredili še nekaj tekočih zadev. Pripombo so imeli tudi k izvedbi solidarnostne akcije za pomoč prizadetim ob potresu na Kozjanskem. Predlagano je bilo, naj bi delavcem, ki delajo po sistemu 4 + 1 in uslužbencem odtegnili odstotek od osebnih dohodkov.

SESTANEK KOORDINACIJSKIH ODBOROV V ŽELEZARNI

V četrtek, 17. oktobra, so se sestali člani koordinacijskih odborov iz TOZD in Skupnih služb z namenom, da bi se seznanili z nalogami ter pripravili za izvedbo volitev v samoupravne interesne skupnosti. V Železarni bodo volitve 5. decembra, izvolili pa bodo naslednje samoupravne interesne skupine: za izobraževanje in vzgojo, kulturo, za področje zdravstva, socialnega skrbstva, znanosti in raziskovanja.

Omenjenih šest samoupravnih interesnih skupin moramo izvoliti skladno z določili ustave SFRJ, dodatno pa smo se na Jesenicah odločili, da bomo na volitvah izvolili

še samoupravne interesne skupine za področje telesne kulture, pokojninskega zavarovanja, zaposlovanje delavcev. Sprejet je bil sklep, da morajo koordinacijski odbori v TOZD in Skupnih službah takoj začeti z evidentiranjem možnih kandidatov za omenjene samoupravne interesne skupine.

ČLANSKI SESTANEK V VALJARNI PROFILOV

V četrtek, 17. oktobra, so v valjarni profilov organizirali članski sestanek ločeno po izmenah. Na obeh sestankih je bilo navzočih 112 članov sindikata. Predlog statutarne pogodbe o organiziranosti in delovanju sindikata sta članom sindikata obrazložila predsednik Albin Jakopič in Anton Zupan. Med razpravo so navzoči člani sindikata podprli stališča, ki jih vsebuje statutarni dogovor, sicer pa so se zavzemali za doslednost pri izpolnjevanju načel statutarne pogodbe.

ŽIČARNA

Predsednik osnovne organizacije sindikata v žičarni Sašo Piber je za 21. oktober sklical članski sestanek v žičarni in oddelkih. Navzočih je bilo 80 članov kolektiva, ki so se strinjali s predlaganim statutarnim dogovorom ter z osnutkom sklepov, ki so pripravljani za 8. kongres slovenskih sindikatov. O obeh dokumentih je kratko informacijo posredoval predsednik osnovne organizacije tov. Piber.

KADROVSKI SEKTOR

V oktobru so imeli sestanek aktivna osnovne organizacije sindikata. Poleg 40 članov sindikata na kadrovskem sektorju se je aktivna udeležil tudi predsednik tovarniške konference osnovne organizacije sindikata Franc Kobentar.

Predsednik tov. Pirc je obrazložil predlog statutarne pogodbe o delovanju in organiziranosti sindikata. Nekaj dodatnih pojasnil je posredoval še predsednik tov. Kobentar. V nadaljevanju seje so potrdili predloga, da se bosta 8. kongresa slovenskih sindikatov v Celju udeležila Metka Kozlevčar in Franc Kobentar, zveznega kongresa sindikatov pa Mirko Zupan in Miloš Piščanec. Dalj časa so se zadržali pri obravnavi pravilnika o dodeljevanju denarne pomoči socialno ogroženim članom kolektiva. Ob koncu aktivna je tov. Pirc informiral člane sindikata o predvidenem izletu v Čateške toplice, ki ga bodo organizirali v novembru.

Samoupravni organi v preteklem tednu

14. SEJA DELAVSKEGA SVETA

(Nadaljevanje s 4. strani)

Samoupravnega sporazuma o poslovnem združevanju in urejanju medsebojnih razmerij v poslovnem združenju Jugoslovanskih železarn. Delavski svet je soglasal s pristopom Slovenskih železarn v to združenje in pooblastilom generalnega direktorja Slovenskih železarn Gregorja Klančnika, da v skladu s sprejetim samoupravnim sporazumom o združevanju OZD v Slovenske železarne Ljubljana, brez omejitev zastopa in sklepa pravne posle za OZD železarno Jesenice.

Analizirali so razpravo predloga samoupravnega sporazuma o nagradi novator leta. Od skupno 54 samoupravnih delovnih skupin je predlog obravnavalo le 35 skupin ali 65 %. Delavski svet je ugotovil, da zaradi tega še ne more sklepati o veljavnosti tega sporazuma. Delovne skupine, ki tega sporazuma še niso obravnavale, so zadolžene, da to storijo takoj.

Na znanje so vzeli tudi poročilo o razpravi o predlogu samoupravnega sporazuma o štipendiranju dijakov in študentov v občini Jesenice. Od skupno 54 delovnih skupin je ta samoupravni sporazum obravnavalo 41 skupin ali 76 odstotkov. Pripombe na ta sporazum je dalo 12 delovnih skupin in niso bistvenega pomena. Na osnovi tega, je delavski svet sprejel ugotovitveni sklep, da je samoupravni sporazum o štipendiranju dijakov in študentov v občini Jesenice sprejet. Za podpis tega sporazu-

ma je imenoval delegata Otona Pestotnika.

Na osnovi odloka o delu v izmenah, ki ga je izdal izvršni svet, je bilo treba ugotoviti za čas od januarja do septembra letos, v kolikih izmenah so bila angažirana osnovna sredstva. Ugotovili so, da je bilo v TOZD Hladna predelava angažiranih 27 osnovnih sredstev na eno izmeno, 29 na dve izmeni in 81 na tri ali več izmen. Delavski svet je z ugotovljenim stanjem soglasal in ga potrdil.

Sektor za ekonomiko in organizacijo je izdelal in dal v razpravo delavskim svetom TOZD predlog poslovne politike in gospodarskih ciljev za leto 1975. Delavski svet je v načelnem predlogu potrdil, predlagal pa je naslednje dopolnitve: 2. točka II. poglavja naj se spremeni in glasi: Na napravah, ki so v uporabi že dalj časa in so zato utečene, planirati do dva odstotka višjo količino kot je dosežena v letu 1974. Tretja točka tega poglavja pa naj se spremeni: Le pri napravah, ki so šele začele s proizvodnjo, upoštevati večjo rast in sicer do štiri odstotke. V poglavju, ki omenja nabavno politiko, sta si druga in tretja točka v nasprotju, zato je predlagano naslednje: Nabavno politiko moramo prilagoditi trendu gibanja na tržišču. Pri kadrovski politiki je predlagana dodatna točka: Kadrovski sektor mora obdržati število zaposlenih na sedanjih ravni. Vse manjkajoče delavce mora obratom preskrbeti takoj, ker je treba upoštevati še dobro priučenost.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

24. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

Odbor za kadre in medsebojna razmerja TOZD VET je imel, dne 18. oktobra svojo 24. sejo na kateri je obravnaval izvajanje sklepov zadnje seje, razporedil 13 novosprejetih delavcev na delovna mesta, premetil 21 delavcev, 12 delavcem ukinil odbitek od osnovne tarifne postavke ter reševal 11 prošnji in pritožbi. Soglasal ni s štirimi premetitvami, ki so jih predlagali obratovodje, od katerih ene ni potrdil zaradi tega, ker za novo delovno mesto še ni določene kategorije. Odbor tudi ni potrdil ukinitve odbitek od osnovne tarifne postavke dvema predlaganim delavcem, ker ni bil predlog izdelan v skladu z načeli.

Na seji so ugotovili naslednje potrebe po delovni sili:

plinska in vodna energija:
1 ključavničar za delavnico
2 ključavničarja za strojnike

strojno vzdrževanje:

1 strugar za plavž
5 ključavničarjev za plavž
2 mazična ključavničarja za Javornik
2 ključavničarja za Javornik

strojne delavnice

5 strugarjev za strugarno
1 orodjar za delavnico tehnic
4 ključavničarji za konstrukcijsko delavnico
1 pomožni delavec za materialno službo
1 varilec za orodjarno

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJ TON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

25 LET LD POSTOPKA

Letos junija je minilo 25 let, odkar so bile v dvotonskem konvertorju proizvedene po novem postopku — imenovanem LD — prve tone surovega jekla. Zato ker so prve šarže v tem konvertorju tehnološko in proizvodno uspele, lahko imenujemo junij leta 1949 kot rojstvo LD postopka. Prvim uspešnim šaržam so sledili meseci trdega raziskovalnega dela na 15 tonskem konvertorju v železarni VOEST v Linzu in na desetonskem konvertorju v železarni Alpine v Donawitzu. Na podlagi doseženih proizvodnih rezultatov v obeh konvertorjih, je 9. decembra 1949, vodstvo železarne Voest sklenilo, da na osnovi tega novega postopka poveča lastno proizvodnjo surovega jekla. S tem je bila tudi sprejeta odločitev, da bodo zgradili v tej avstrijski železarni prvo LD jeklaro na svetu.

Zanimivi so razlogi, zakaj je bil ravno v Avstriji, deželi z majhno železarsko proizvodnjo, odkrit in uspešno razvit nov postopek za proizvodnjo surovega jekla.

Po končani drugi svetovni vojni in postopni normalizaciji stanja v tej državi, je bilo treba povečati proizvodnjo surovega jekla v železarni Voest. Vzpostaviti s tem so tudi predvidevali modernizacijo proizvodnega postopka za surovo jeklo v železarni Alpine. Obstojeca proizvodnja surovega jekla v SM pečeh, je bila zaradi visokega deleža grodja v vložku predraga. Zato avstrijske železarne niso bile v stanju vzdržati v borbi z inozemsko konkurenco. Delež cenejšega starega železa v vložku SM peči, ni bilo mogoče povečati, ker je bilo takrat v Avstriji na razpolago premalo te železarske surovine. Ker so precej železarskih izdelkov izvažali, je ostalo premalo različnih jeklenih odpadkov oziroma starega železa v državi. Razen tega so imele v tistem času avstrijske železarne sorazmerno visoko proizvodnjo posebnih in plemenitih jekel v električnih obločnih pečeh. Te so

za svoj vložek porabile znatne količine razpoložljivega starega železa. Končno ni prišla v poštev proizvodnja jekla po Thomasovem postopku, ki uporablja kot vložek predvsem grodje. Jeklo, proizvedeno po tem postopku, ne bi ustrezalo kvalitnim zahtevam za debelo pločevino, ki je glavni proizvod železarne Voest.

Tako so avstrijski železarji pričeli razmišljati kako bi lahko uporabili za proizvodnjo surovega jekla kisik. Raziskave, ki so jih v tem času izvajali na več mestih, niso prinesle pravega rezultata. Vzrok je bil v tem, ker so še vedno uporabljali kisik, ki je močno prodiral v raztaljeno talino. Raziskave, ki so jih izvajali junija 1949 v železarni Voest na dvotonskem konvertorju pa so pokazale, da je bistvo uspeha v tem, da ni treba pihati kisik globoko v talino. To pa je bilo ravno nasprotno dotakratnim nazorom.

Od tega spoznanja naprej je nastal v proizvodnji surovega jekla razvoj, ki ga lahko res imenujemo revolucionaren. Kmalu so jeklarski strokovnjaki iz vsega sveta pričeli obiskovati dve avstrijski LD jeklarni v Linzu in Donawitzu. Ti sta pričeli obratovati prva v novembru 1952 in druga v maju 1953. Rezultati teh obiskov so bili, da se je proizvodnja surovega jekla v LD konvertorjih hitro začela širiti po vsem svetu.

Leta 1963 je bilo proizvedeno v LD konvertorjih deset odstotkov svetovne proizvodnje surovega jekla, leta 1967 25 odstotkov in leta 1973 je bilo že preseženih 50 odstotkov. Naprej so gradili nove LD jeklarne zaradi dodatnega povečanja proizvodnih zmogljivosti. Kasneje pa so z LD postopkom tudi pričeli nadomeščati že obstoječe SM in Thomasove jeklarne.

V osnovi je ostal LD postopek takšen kot so ga pred 25 leti razvili. Kisik s čistostjo 99 odstotkov pihajo na talino grodja, ki mu dodajajo za hlajenje do 30 odstotkov starega železa. Pihanje izvajajo s pomočjo vodno hlajenega kopja, ki ima na spodnjem koncu ustrezno šobo. Premer šobe, pritisk kisika in oddaljenost šobe od taline, so v medsebojnem razmerju, ki pre-

prečuje pregloboko pihanje kisika v talino. Samo pihanje kisika traja 13 do 20 minut.

Za razvoj LD postopka je tipično to, da so postajali konvertorji iz leta v leto večji. Prvi dve avstrijski jeklarni sta imeli konvertorje z zmogljivostjo 30 ton. Danes zakladajo največji konvertorji šarže težke preko 400 ton. Leta 1962 so proizvedli LD konvertorji 21,2 odstotka svoje svetovne proizvodnje v konvertorjih z zmogljivostjo pod 100 ton. Leta 1963 je ta številka narasla že na 48 odstotkov. Osnovni razlog je v tem, ker je trajanje procesa enako dolgo pri različnih velikostih konvertorja. LD jeklarne s tremi 100 tonskimi konvertorji ima letno zmogljivost 2,6 milijona ton surovega jekla. Pri teh 300 tonskih konvertorjih naraste letna proizvodnja na 6,2 milijona ton. Vendar je pri tem potrebno povedati, da so veliki konvertorji primerni za proizvodnjo enostavnejšega programa z majhnim številom kokil različne velikosti. Če so v proizvodnem programu zahtevnejša jekla, legirana ali ne, potem zmogljivost konvertorjev občajno ne preseže 100 ton.

Ob koncu je treba omeniti še to, da je služil LD postopek kot osnova za nekatere druge sorodne postopke. Pri tem je šlo predvsem za proizvodnjo surovega jekla dobre kvalitete iz grodja, ki vsebuje visok odstotek fosforja. Takšen grodje so prej predelovali v Thomasovih konvertorjih. Za uporabo LD konvertorjev so bile potrebne nekatere tehnološke spremembe. Tako sta nastala luksemburško belgijski postopek LD-AC in francoski OLP. Pri obeh postopkih obstoja tehnološka sprememba v doziranju dodajanja apna v kosih ali v prahu. S tem je omogočeno učinkovito odstranjevanje fosforja do zaželenih oziroma predpisanih vsebnosti.

LD postopek pomeni veliko prelomnico v sodobni tehnologiji proizvodnje surovega jekla. Po svoji pomembnosti ga lahko primerjamo z uvedbo Siemens-Martinove peči pred dobrimi 100 leti. Ta je leta 1864 nastopila svojo zmagoslavno pot v jeklarstvu. Po 100 letih pa se je pričela umikati bolj produktivnemu in cenejšemu LD postopku!

Spomini na našo revolucionarno preteklost

IVAN JAN

Iz knjige: DRAŽGOŠKA BITKA

BELA NEVARNOST NA MOŠENJSKI PLANINI

1

Tudi gorenjski borci imajo tako kot Prva proleterska brigada svoj Igman-Jelovico.

Po umiku iz gorečih Dražgoš je Cankarjev bataljon doživel najhujše trenutke. Utrujen, v mrazu, negotovosti, v snegu in potisnjen na Jelovico, kakor Prva proleterska brigada približno v istem času, v času druge sovražnikove ofenzive v Bosni (od 5. I. 1942 do 22. II. 1942).

Tako je na Gorenjskem na svoj način razbijal sovražnikove načrte. Desettisoče nemških krogel, cele tone nemških granat in min, tisoči vajakov in policistov, vse to je v treh dneh ubilo le devet partizanov, in ranilo deseterico. Borci so sami komaj verjeli, da so prišli iz tega pekla živi.

Bajte in hlevi na Kališniku so bili ponoči med nedeljo in ponedeljkom vredni več, kot v drugih okoliščinah najrazkošnejši hoteli.

Ko so po napornih urah z ramen sneli težke nahrbtnike, so imeli borci občutek, ko da jih bo po nadadni razbremenitvi zdaj vzdignilo v zrak. Zakurili so ognje, ki pa jih je bilo za takšno vojko premalo. Okoli njih je bila gneča, kajti vsak se je hotel malo pogreti.

Mislili so — se ve — tudi na prehrano. Res so nekaj moke in drugih malenkosti prinesli s seboj, a za skoraj dvesto borcev je bilo to kaj malo. V vasi pa so ostale polne kašče najrazličnejših dobrot. Kašče so jim kmetje ob spoznanju, da bo vse propadlo odprli na stečaj in jim ponujali klobase, mast, slanino, meso. Zdaj pa je dobil vsak le nekaj žlic nekakšne polente. Kadilci so bili nervozni in zelo prizadeti. Ni bilo druge pomoči, ko da so si pomagali z mahom, ki so ga nabirali s smrek. Spodaj v vasi pa so se podivjani Nemci nalivali z dobrim, se zdaj slovečim češnjem žganjem, se basali z mesnino in pekli perutnino. (France Kavčič, Ljubljana, ustna izjava januarja 1960; Gregor Rupnik, Sošani, pisani spomini 7. II. 1960, arhiv Pokraj. muzeja Kranj, fasc. 12-13; Karel Kravcar, pisani spomini, februarja 1960, arhiv Pokraj. muzeja Kranj, fasc. 12-13.)

Štab je moral iskati izhod. Premišljeval je, kaj storiti. Ker Nemci niso dosegli tistega, kar so hoteli, je bilo treba misliti na njihovo nadaljnje prodiranje. Zato je štab poslal s Kališnika na Mošenjsko planino najprej Pečnikov vod, kmalu pa še Bičkovega, ki naj bi ga zamenjal. Oba voda sta bila iz Druge čete. To so storili iz dveh razlogov: Na Kališniku za toliko ljudi ni bilo dovolj prostora in poleg tega ni bilo priporočljivo imeti na kupu toliko in tako izčrpanih ljudi. Straže niso zažele. Drugi vzrok je bil še tehnejši: z zadrževanjem skupine na Mošenjski planini bi bil bataljon zavarovan iz radodoljske strani, kasneje, če bi bilo potrebno pa bi se lažje umaknili v razne smeri. Zato se je ta skupina, brž ko je bilo mogoče, napotila tja. Snežna odeja je bila debela do dva metra, v kotanjah, kamor ga je nanosil veter, pa še debelejša.

S tem pa skrbi še ni bilo konec. Ivan Bertonec o tem piše: »Ukvarjali smo se tudi z mislijo, kaj ukreniti v bližnji prihodnosti. Naš uspeh je bil v Dražgošah kljub umiku in uničenju vasi tako velik, da ga trenutno nismo mogli niti prav oceniti. Nemce smo prisilili, da so poslali proti nam mnogo vojske in policije. Zato nam najbrž ne bodo dali miru.

Nastalo je tudi vprašanje prehrane in na odročni Jelovici nismo mogli pa tudi ne smeli dolgo ostati. Torej — ali naj bataljon še ostane skupaj, ali pa naj bi ga zaradi lažje prehrane, lažjega manevriranja in prilagajanja nadaljnjemu boju, razdelili v skupine? Nedvomno bi bilo najbolje, da bi ga razdelili. Tako smo se že tedaj odločili za razdelitev, le kak dan oddiha smo še potrebovali. (Ivan Bertonec, Kranj, pisani spomini februarja 1960 arhiv Pokraj. muzeja Kranj, fasc. 12-13.)

Štab je borcem naročil, naj se posušijo, odpočijejo in pripravijo za nadaljnje napore, da čimprej spet pridejo na pripravno ozemlje, med ljudi. Zveze z njimi morajo vzpostaviti čimprej in za to bo Poljanska dolina bržčas najbolj primerna, saj so blizu tudi Dolomiti. (Ivan Bertonec, prav tam.)

Desetina v kateri sta bila Ive Šubič in Jože Galčič, se ni vrnila v Dražgoše, kot ji je to ob njenem odhodu na Jelovico zagotavljal komisar Jože Krajc. Kdo pa je računal na tak razplet.

Tako so se vedno vsi premraženi tičali v zasedi med Kališnikom in Mošenjsko planino, ko je tja prišel Pečnikov in potem še Bičkov vod. Sicer je bila ta desetina prva na Mošenjski planini. Nanjo v štabu niso pozabili; sporočili so ji, da se bataljon umika, oni pa naj gredo najprej čez Mošenjsko planino. Dobili so povelje, naj ostanejo v zasedi v smeri Lipniške planine. Kljub strupenemu mrazu so tudi ostali. (Ive Šubič, Ljubljana, pisani spomini, januarja 1960, arhiv Pokraj. muzeja Kranj, fasc. 12-13.)

Med borci, ki so s Kališnika odšli na Mošenjsko planino, je bil tudi Tine Rihtaršič.

»Tja smo se napotili sredi dopoldneva, piše v svojih spominih. »Mraz ni hotel popustiti, čeprav je skozi večje sile sonce. Smreke so se šibile pod njem in snegom. Sem in tja je bilo iz gozda slišati zamolkel pok! Če ne bi vedeli, da poka zamrznjeno drevo, bi mislili, da so nas spel začeli bombardirati Nemci. Drgnili smo si ušesa in nosove, da se je kri pretakala po njih. Drugače bi bili marsikomu zmahnili. Prešinjala nas je ena sama želja: čimprej priti na planino! Vedeli smo, da stoji tam prijazna koča, v kateri bomo našli ne samo kolikortoliko varno zatočišče, temveč tudi prijetno in sila potrebno toploto.

Da bi kam zašli, se ni bilo treba bati, kajti tja je držala ena sama gaz, po kateri so vozniki spravljali les. Nikjer ni bilo videti najmanjšega življenja, celo najbolj odporne ptice so se umaknile na varno. Čeprav so bile gorenjske planine v zimskem času vedno preprežene s smučinami, zdaj tudi teh ni bilo nikjer opaziti. Prav to nas je navdajalo z upanjem, da bomo v naročju Jelovice našli nekaj dni miru in počitka.

V takih mislih smo premraženi in lačni prisopihali na Mošenjsko planino, kjer smo se razveselili koče bolj, kakor lani človek kruha!

Koča je stala pod vrhom grebena, nad golo strmino in dolino, ki se na drugi strani vzpenja v nekaj višji greben. Vsa bela okolica je pričala, da so partizani tam edini prebivalci. Večina ni niti vedela za zasedo, ki je že pred nami prišla tja. O tem so bili poučeni le komandirji. Od koče do gozda nad njo je bilo kakih sto metrov. (Tine Rihtaršič, Na Mošenjski planini, radjska oddaja »Se pomnite tovariši« 12. I. 1958, arhiv RTV Ljubljana in arhiv Pokraj. muzeja Kranj, fasc. 12-13.)

Postavili so straže in obvestili Šubičeve, da so prišli za njimi. Začelo se je menjavanje straž in zasede, kajti nihče ni mogel dolgo držati. Zasedo pa so postavili tja, kjer so sekači spuščali les po drči v Savsko dolino.

Koča je bila podkletena in v kuhinji je stal štedilnik. Kuhar je kmalu staknil nekaj zdraba, nekaj lipovega cvetja in drugih malenkosti, nekaj pa so prinesli s seboj od »kolektivca«. Tisto popoldne so za silo utešili lakoto. Važnejša sta bila toplota in mir. Vsi so si najbolj želeli počitka. Prostora je bilo dovolj. V prtičju dokaj velike, skoraj še nove koče, so stali pogradi, postlani s koruznico, kar je bilo za utrjene fante več, kakor so mogli pričakovati.

(se nadaljuje)

— Tovariši! je potrkal Špehin po predsednikovi mizi. Izvršniki so pogledali proti mizi in začeli razrivati mize in stole. Govorili so še, a že tise. Sem in tja se je kdo tudi zasmel.

— Prosim! je zaklical sekretar. Bomo pa do štirih vlekli.
— Kaj?
— Pusti, pusti! se je ziral mimo Vidnik. Saj je nor:
— Nor, ja!
— Kaj pa bo spet?
— Kaj zmeraj. Manion!
— Vino?
— Polži!

— Tovariši! se je predsednik oprl na mizo. Debela plast sivka stega dima mu je zakrila obraz. Otvarjam, je premikal pred sabo nekaj tipkanih listov, otvarjam sejo in vas pozdravljam SMRT FASIZMU.

— Svobodo narodu! so zajamrali izvršniki.

— Dnevni red:

1. Pripombe na popis setvenih površin,
2. Obvezna oddaja žganih pijač in vina,
3. Delovna sila in vprežna živina,
4. Razno.

Ima kdo kaj... A? se je obrnil k Špehinu. Ja, ste vsi?

— Vsi! so zakopali vratovi.

— Je Vidnik?

— Je! je dvignil roko Vidnik.

— Tovariši je pogledoval predsednik po glavah, ki so se zavijale v dim. Mi moramo dati delavcu kruha, če hočemo, da bomo imeli obleke in da bodo naše tovarne delale...

Izvršniki so preslišali to staro pesem ali pa so strastno vlekli, ko da bo zato kaj prej mimo. Gledali so predse, utrinjali pepel v papir in z nohti risali po mizah.

— Poudarjam, tovariši, naš delavski razred bide boj... Dvig proizvodnje v fabrikah je stvar nas vseh. Je stvar setvenih površin.

Izvršniki so nehali vleči dim.

— Zato ne razumem, je potrkal po mizi, ne gre mi v glavo, če planiramo toliko in toliko hektarjev ornice, da ti je najde, ne morem reči drugače kot kapitulant, in še član partije povzru, reci in piši za šestinsdeset hektarjev manj.

Predsednik je s skripajočimi usti ošinil Vidnika.

— Prosim! je dvignil roko Vidnik.

— Ne še, Vidnik! je predsednik razpostrl roke. Drugi primer: Debevc v Zagorjanah. Anzeljc!

PAVLE ZIDAR

SVETI PAVEL

20

— Ja, tovariš predsednik!
— Razumete, naš človek nekoč. Danes... je zmignil z rameni. Mi vemo zakaj. Mi tudi vemo zelo natančno, koliko časa bo še takšen. Da mi, Anzeljc, jutri priženeš njegovega konja! Anzeljc!

— Ti prekleti plešar, ali spiš! Te bom v Temenico namočil!

Anzeljc je vstal.

— Jutri, razumeš! Ne bomo našim pobirali. Naj da, mrhač, da bo vedel skrivati belega brata.

— Ja! se je Anzeljc oprl s komolci na mizo. Ampak možak ne bo preveč vesel. Že zadnjič je bentil, da bo...

— Kaj bo? je predsednik zasekal nazaj. Kaj da bo? Pa se, kaže, res bojiš?

Anzeljc se je pogladil po pleši in vzcvetel v svojem znanem smehu.

— Kar omeščaj ga, razumeš! se je nasmehnil predsednik.

Anzeljc je sedel.

— Zdaj pa ti, Vidnik! Kaj se režiš? Že zadnjič si se. To je važno politično vprašanje, madona! Kje je šestinsdeset hektarov?

— Jih ni, tovariš predsednik!

— Kaj, madona! Najlaže je reči, da jih ni. Smo komunisti ali mladinci? Vidnik, čuj! Sam bom šel na Veliki Cernik in dobil jih bom. Pa nikar ne misli, da jih bom posejal! Ne! Nate jih bom zmetal, da boš vedel, kako težki so. Kako krvavi za našo stvar...

No, kaj je kaj?

— Tovariš predsednik! Vseh setvenih površin na Velikem Cerniku, je potresel Vidnik z lističem, je dvestopetindeset hektarov od zmeraj. Po katastru, župnijskih knjigah, po izjavah tamkajšnjega KLO.

— Ni res, porka madona, je predsednik odstopil od mize. Moraš jih dobiti, tistih šestinsdeset hektarov! Stvari ili rodi! Prej mi ne pridi dol! Razumeš?

Vidnik je zganil listič in se zagledal v steno. Predsednik je še nekaj trenutkov strmel k njemu, potem pa je sedel in si z vžgalico izbezel iz zob nekaj trdnega in hrustavega. Pogledal je k tajniku v razpored komisij za oddajo in z zobmi sekjal tisto izbezano in hrustavo.

— Tovariši, je jokavo začel tajnik in stikal roke med kolena, z ozirom na letošnji obilni donos vinogradov smo plan oddaje nekoliko poglobili, se pravi, je dvignil glas in se vzravnal, da smo opravili rekonstrukcijo obvezne oddaje in, oprti na analize dejanskega donosa, izdelali nov izračun. Stvar moti samo v toliko, se je izsmejal proti predsedniku in sekretarju, da imajo obvezniki obvestila po starem izračunu. Toda, je začel sekati besede, stvari ne bo težko izpeljati. Ko obveznik pripelje vino, mu bo predsednik komisije sporočil še dodatno obveznost. Kako izgleda plan za nekatere rajone, vam bom ad informandum prebral.

Ja, je premetaval liste, aha, tule. Torej: donos v rajonu Zagorjane je pet tisoč hektolitrov, poprej tri tisoč petsto hektolitrov. Po starem izračunu odda ta rajon tisoč osemsto hektolitrov, po novem dva tisoč sedemsto.

— Pa nadrobno, kako je razdeljeno? se je oglasil Virant.

— Na drobno, je stiskal tajnik papirje. Takole, poglej! Seznami so izdelani za vsako hišno številko. Še kaj? je pogledal Viranta.

— To bo vroče!

— Kaj bo? se je zganil sekretar. Vroče? Tovariši! Za komunista mora biti še v peku hladno. Če je pravi ateist. Mi pa, tovariši, reakcije ne bomo poslušali. Na pamet znamo njene vzdihe. Kmet, tovariši, je konservativen element. Bo pa, vam rečem, le še nekaj časa. Tovariši, se je vzdignil. Mi ne znamo kapitulirati? Nismo v najtežjih dneh, zdaj pa še manj! Ne, France, je butnil predsednika. Predsednik je počasi vstal in se zagledal v obraze, potopljeni v dim.

— Stokrat, fantje, sem vam že povedal, kako moraš. Ljudem boš obrazložil, zakaj si prišel po mast, po prašica, vino. In če boš videl, da je kmet bogat, mu ne verjemi, kar ti bo trobil. Ti poglej v hlev, poglej v pisnik in v hram! Preračunaj, koliko mu bo za družino ostalo, drugo ga poberi! In prej se ne vrni, dokler nisi dosegel plana.

— Jan! je vstal Miklič in se režal.

— Kaj je, Raf? Kaj te moti?

— Kje bomo pa tokrat jedli?

— Porka madona, Raf! Te je v partizanih kdo vprašal, kje boš jedel?

Nad glavami jim je hušnil dim in rezanje.

(Se nadaljuje)

Jože Vidic

7

RADOVNA GORI

Znova sem opozorila Nemce, naj nikar tako strnjeno ne stojijo okrog nas, ker lahko spet pridejo partizani, in če bo kdo padel, se bodo spet znašli! nad civilni. Oficirju nasveti niso bili všeč, pa je zahteval mojo osebno izkaznico. Ko sem mu jo pokazala, je bilo vse v redu. Vaščani so dobro vedeli, da sem partizanka, a me nihče ni izdal. Oficir je vnovič zagrozil, da se morata pogrešana nemška vojaka živa vrniti, sicer se bo vrnil in požgal vas.

Dogodki so se torej takole razvijali: 7. septembra 1944. leta so partizani ob cesti pri Frčkovih koč v Srednji Radovni napadli nemške vojake, ki so prevzajali drva. Pri tem so ubili dva konja, neznanu kam pa sta izginila dva nemška vojaka. Čez dobri dve uri so se Nemci vrnili in požgali Petrovo hišo, obenem pa spodili vse vaščane iz hiš in jim na Frčkovem rovtu zagrozili, da jih bodo pobili, vas pa požgali, če se vojaka ne bosta vrnila v 24 urah.

Dan pozneje so Nemci spet pridrveli v vas in minirali Pangrčovo hišo, mimogrede pa so skušali iz Pangrčevega hleva odpeljati dveletno zrebo, ki pa jim je ušlo in so ga zato ustrelili.

Naj Jakob Smolej pripoveduje, kako je preživel 20. september v Srednji Radovni:

»Tisto noč je bil poleg mene in žene doma samo še sin Miha. Sinova Jakob in Franc sta bila pastirja v Zasipu, Ivan pa je bil v partizanih. Rahlo se je začelo svitati, ko sem na cesti zaslišal ropot motornih vozil. Skočil sem iz postelje k oknu, a ničesar nisem videl. V naši hiši je bila tudi Petrova Agata, ker je njena hiša pogorela. Žena je vstala in zakurila štedilnik, da bi skuhalo kavo,

jaz pa sem se ulegel nazaj na posteljo. Žena in Agata sta še naprej opazovali cesto. »Jaka, Nemci so tu,« je presenečeno vzkliknila žena, da me je kar vrglo s postelje k oknu. Od naše hiše do ceste je kakih 100 metrov zračne razdalje. Ko je predhodnica izginila za cestnim ovinkom, smo zapustili hišo. Pred hlevom sem Agati dejal: »Agata, spusti krave in prašiče, potem pa zbeži v gozd.« Slutil sem, da prihaja huda ura. Petrova Agata, ki je bila stara 55 let, pa je bila hudo jezna na Nemce, ki so ji požgali dom. »Ne bom bežala,« mi je odvrnila, »več hudega kot so mi storili, ko so mi uničili dom, mi ne morejo več.« Agata je pred hišo pričakala Nemce in smrt.

Z desetletnim sinom in ženo smo bežali v hrib. Umikali smo se pod Klekom. S hriba sem videl, da sta zagoreli najprej Klemenčkova in Lojzova hiša. To je tista hiša, kjer je danes spomenik. Srce se mi je paralo ob poslušanju obupnih krikov, ki so kot velika prošnja odmevali iz doline. Gledam s hriba prizor, a ne morem nikomur pomagati. Brez moči gledam, kako gori moja hiša. Ogenj, dim in kriki so se kot oster nož globoko zajedali v naša srca. Visoko na hribu sem šel z družino po gozdu previdno naprej. Sedem dni smo spali pod skalo nad Zgornjo Radovno. Bilo je hudo. Šele čez nekaj dni sem zvedel, da je vsa vas uničena, vaščani pa pobiti in sežgani. Grozni so ti spomini in naj ne bodo nikoli pozabljene žrtve iz Srednje Radovne. Hud je bil boj za svobodo, zato je potrebno svobodo ceniti in čuvati.

Krišpin Ogris iz Vintgarja, ki je med vojno živel v gozdarski koči v Radovni, je povedal tole:

»Devetnajstega septembra 1944. leta popoldne je prišel k meni Jaka Stucin, oblastni sekretar in mi povedal, da bo zvečer važna seja okrožnega komiteja. Po seji smo šli šele okrog tretje ure zjutraj spat. Iz sna nas je prebudil ropot avtomobilov v dolini. Mislili smo, da bo hajka, zato smo hitro skrili arhiv v bunker. Kmalu pa smo spoznali, da so Nemci prišli v Radovno morit in požigati.

V moji gozdarski koči sta spali hčerka in partizanka Vida z majhnim otrokom. Za vsak primer sem imel 80 metrov od hiše zgrajeno skrišališče.

Nemci so zažgali gozdarsko kočo, pri miru pa so pustili čebelnjak. V vasi sta ostala nedotaknjena samo dva čebelnjaka...

PARTIZANKA Z OTROKOM

Pokojni narodni heroj Andrej Zvan-Boris je imel dekle Vido, s katero se je hotel poročiti, a je samo teden dni pred poroko padel na vrhu Porezna. Poleti 1944. leta je poslal Boris Vido k sestrični v Vintgar, da bi mu lahko v normalnih razmerah povila otroka. Porod so opravili brez babice, saj živa duša ni smela vedeti, da je v hiši partizanka. Med porodo je stala pred hišo v Vintgarju skupina nemških vajakov, ki so se pripravljali na hajko na Mežaklo. Slišali so jok dojenčka, še sanjalo pa se jim ni, da je prirojala na svet hčerka znanega partizanskega komandanta Borisa.

Čez mesec dni je partizanka Vida v spremstvu Janeza Žvana, Borisovega brata, krenila čez Mežaklo v Radovno. V Srednji Radovni se je nastanila v gozdarski koči, v kateri je prebival Krišpin Ogris s hčerko Julko.

»Z otrokom sem spala v spodnjih prostorih,« mi je pripovedovala Vida, ki zdaj živi na Bledu. »V hiši je bil zvečer sestanek okrožnega komiteja, po sestanku pa so še dolgo v noč prepevali. (se nadaljuje)

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA ...

Nadaljevanje s 1. strani

STALIŠČA

I.

1. Sedanje gospodarske razmere so takšne, da zahtevajo odločno akcijo vseh subjektivnih sil in najširšo mobilizacijo delovnih ljudi v njihovem razreševanju. Neusklajeno in nedosledno uresničevanje nalog iz resolucije o družbenoekonomski politiki za leto 1974, protinflacijskega programa in kongresnih dokumentov o stabilizaciji lahko postane velika ovira pri uresničevanju temeljnih ciljev družbenoekonomskega razvoja in osnovnih nalog ekonomske politike, ki izhajajo iz nove ustave. Zato je potrebno z doslednim uresničevanjem sprejetih dokumentov že v letošnjem letu ustvariti pogoje za ugodnejša gospodarska gibanja v prihodnjem letu. Pri tem morajo delavci v združenem delu in delovni ljudje v interesnih in družbenopolitičnih skupnostih vplivati in neposredno sodelovati pri uresničevanju naslednjih nalog:

— Dosledno in pospešeno uresničevati z ustavo opredeljene samoupravne družbenoekonomske odnose v združenem delu in uveljavljati svoj odločilen vpliv v upravljanju družbene reprodukcije s tem, da postanejo dejanski nosilci, oblikovalci in uresničevalci družbenoekonomskega sistema ter ekonomske politike v celoti.

— Proučiti vse možnosti za povečanje produktivnosti dela, proizvodnje in dohodka za uspešnejše gospodarjenje in na tej podlagi sprejeti in izvajati ustrezne ukrepe v okviru temeljnih organizacij združenega dela, organizacij združenega dela in v drugih oblikah združevanja.

— Oceniti letne načrte in razvojne programe ter njihovo uresničevanje z vidika spoštovanja resolucij družbenopolitičnih skupnosti, družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, predvsem pa protinflacijskih programov in družbene akcije za varčevanje, tako v okviru širših družbenih programov kot v okviru združenega dela samega.

— Delavci v združenem delu in organi interesnih in družbenopolitičnih skupnosti morajo posebej skrbno oceniti, ali njihove odločitve v zadnjih letih ter odločitve za leto 1975 prispevajo k zmanjšanju visoke stopnje inflacije ali pa to pripomore ali neposredno še povečujejo.

— Aktivno sodelovati pri oblikovanju ekonomskega sistema in ekonomske politike na ustavnih načelih, tako za celoto in posamezna področja, kot tudi pri zakonih, ki urejajo eno samo dejavnost.

— Dosledno uveljavljati pravico in dolžnost ter odgovornost delavcev v združenem delu, da o vseh zadevah, ki zadevajo njihov samoupravni položaj, družbenoekonomske odnose in poslovanje organizacij združenega dela, razpravljajo zbori delavcev, ne pa da na zasnovane, osnutke in predloge izrekajo svoje mnenje samo izvršilni ali celo poslovojni organi oziroma posamezni delavci.

— Pospešiti je treba napore za čimprejšnjo sklenitev novih samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebene dohodek.

2. V delovnih organizacijah je potrebno opraviti kritično analizo dosedanjih rešitev glede ustanavljanja in združevanja temeljnih organizacij združenega dela in povezovanja med delovnimi organizacijami. Treba je ugotoviti, ali dosedanje rešitve pospešujejo in omogočajo racionalnejše gospodarjenje, kako je z združevanjem sredstev, usklajevanjem razvoja, oblikovanjem skupnih služb ter kakšen je način sprejemanja investicijskih odločitev.

Ponovno naj se proučijo sedanje možnosti in pogoji za oblikovanje vertikalnih poslovnih skupnosti od surovinske baze in bazične proizvodnje do končnih izdelkov z namenom, da se uskladijo razvojni in proizvodni programi ter določijo medsebojna razmerja v ustvarjanju in delitvi dohodka.

3. Na področju ekonomskih odnosov s tujino naj delovne organizacije naredijo tiste ukrepe in akcije, s katerimi bi dosegli skladnejša razmerja pri uresničevanju izvoza in uvoza ter zmanjšanje deficita v plačilni bilanci. Zato je nujno, da vse delovne organizacije začrtajo in dosledno uresničijo celovit program varčevanja z vsemi vrstami energije, surovinami in drugimi proizvodi iz uvoza, ki čezmerno obremenjujejo našo plačilno bilanco, saj za zunanjo likvidnost Jugoslavije niso odgovorni le federacija, republike in pokrajini ter njihovi organi, temveč tudi gospodarstvo samo.

V tej zvezi se zbor združenega dela zavzema, da se zagotovi večja podpora izvozu višje stopnje predelave, z ugodnejšimi reeskonti za prodano blago in premijami za finalne izdelke, v skladu z ustrezno carinsko politiko. Hkrati pa se zavzema za

selektivno obravnavo izvoza surovin in proizvodov nižje stopnje predelave, ki jih potrebuje domača proizvodnja.

II.

1. Zbor združenega dela sprejema in podpira predloge stališč in ukrepov izvršnega sveta, ki izhajajo iz ocene gospodarskih gibanj ter skupne in splošne porabe ter iz ekspozice izvršnega sveta.

V napore izvršnega sveta za omejevanje naraščanja cen, za povečevanje izvoza, za zmanjšanje primanjkljaja v plačilni bilanci, za usklajevanje investicijskih vlaganj, za racionalno izkoriščanje družbenih sredstev, za omejevanje vseh oblik porabe v skladu z razpoložljivimi sredstvi, se morajo vključiti vsi subjekti združenega dela z lastno angažiranostjo in doslednim spoštovanjem medsebojnih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

2. Zbor združenega dela soglaša s sklepi in predlogi ukrepov odbora podpisnikov družbenega dogovora splošne in skupne porabe za leto 1974, sprejetimi na seji dne 4. oktobra 1974. Pri tem zbor združenega dela, glede na izjemno težak položaj nekaterih občin pri financiranju splošnih potreb, poziva vse skupščine občin, da v skladu s prevzetimi obveznostmi po posebnem družbenem dogovoru o višini splošne porabe v občinah SR Slovenije v letu 1974 takoj, najkasneje pa do konca oktobra 1974, zagotovijo izpolnitev svojih obveznosti glede solidarnostnega prelivanja sredstev.

Zbor bo na svoji naslednji seji obravnaval poročilo o izvajanju posebnega družbenega dogovora, ki naj ga pripravi izvršni svet. Na tej podlagi bo zbor sprejel odločitve o morebitnih nadaljnjih potrebnih ukrepih. Organizacije združenega dela morajo posvetiti večjo skrb in se v večji

meri kot doslej angažirati pri pripravi in sklepanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov o višini sredstev, potrebnih za splošno in skupno porabo; zahtevati morajo redno poročanje o izvajanju sprejetih programov in o višini zbranih sredstev med letom ter vztrajati, da se bodo ta sredstva gibal v mejah, ki bodo dogovorjene za leto 1975.

3. Izvršni svet naj skupno z Gospodarsko zbornico SR Slovenije prevzame iniciativo za pripravo pregleda elementov poslovnih aktivnosti, ki bodo omogočali vpogled v vsa gospodarska gibanja in gibanja splošne in skupne porabe. Tak pregled bi bil osnova za ocenjevanje odločitev delavcev v združenem delu, glede na protinflacijsko obnašanje, spoštovanje družbenih razvojnih programov, načrtov in resolucij ter dogovorov in sporazumov.

4. Izvršni svet je dolžan zagotoviti izvajanje sprejetih nalog in spremljati njihovo izvajanje ter o tem tekoče in sprotno poročati Skupščini SR Slovenije.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE RE-
PUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR ZDRUŽENEGA
DELA

Številka: 30-34/74
Ljubljana, dne 16. oktobra 1974

Predsednik
Štefan Nemec, l. r.

PREDAVANJE

Društvo inženirjev in tehnikov vaj na predavanju

RAZVOJ LIVARNE ZA TEŽKE ULITKE IZ JEKLA, ki bo v torek, 12. novembra, ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine.

Organizator predavanja je metalurška sekcija, predavatelj pa Jože Osvald.

Vabi odbor DIT

NERESNICA JE SLAB ARGUMENT

Koroški deželni zbor je na zadnjem zasedanju sklenil, da pozove vvezno vlado, da izda »objektivno« poročilo o dosedanjih ukrepih o izvajanju člena 7 državne pogodbe. Ta svoj sklep utemeljuje z intervjujem, ki ga je dal predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem zagrebškemu »Vesniku« in ki ga je le-ta objavil v svoji številki z dne 20./21. 10. 1974. V tem razgovoru je predsednik ZSO na vprašanje novinarja Saliha Žvizičica »In kako se sedaj upošteva člen 7 državne pogodbe za Avstrijo« odgovoril: »Do sedaj ni niti eno določilo iz te pogodbe dosledno izvedeno.« V podkrepitev tega odgovora navaja nezadovoljivo šolsko ureditev, nezadovoljivo rešitev uporabe slovenskega uradnega jezika pred sodišči in zlasti pred upravnimi oblastmi, ter končno neizvajanje zakona o dvojezičnih krajevnih napisih.

Ta odgovor je objavil tudi Tanjug, in sicer obdesedno, v avstrijskem tisku pa je kar naenkrat odpadla beseda »dosledno«, na kar se je potem sklicevala ÖVP v svojem nujnostnem predlogu v koroškem deželnem zboru.

Koroški Slovenci smo vajeni, da naših izjav, pa tudi naših zahtev avstrijski tisk ne objavlja vedno korektno in te navade ne jemljemo tragično. Ne moremo pa se zadovoljiti in sprijazniti s tem, da tudi koroški deželni zbor in koroški deželni glavar naših izjav ne preverita in se pri svojih sklepih sklicujeta na nepreverjene in nekorektno objavljene izjave. Vsaj od predstavnikov v deželi pričakujemo objektivno in pošteno obravnavanje naših vprašanj in ne nepopolno ter izmalicežno poročanje o izjavah, ki jih predstavniki slovenske skupnosti odgovorno podajajo o problemih in o nezadovoljivem stanju slovenske manjšine na Koroškem. V že tako napetem vzdušju tako nepošteno obravnavanje naših problemov brez dvoma ne koristi mirnemu sožitju v deželi in le še bolj brani in krepi nacionalistične strasti in emocije.

Vse pa kaže, da so tudi pri odgovornih dejavnikih protislovenske emocije tako močne, da ne morejo več trezno presojati izjave in iznašanja v zvezi z nerešenimi vprašanji slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Le tako je mogoče razumeti, da deželni glavar že drugič nasede nekim silam, ki imajo očitno edino ta interes, da onemogočijo mirno in stvarno ter pošteno razpravljanje o naših vprašanjih. Tako je odgovoril na naše pismo glede sodelovanja pri takimenovanem »koroškem omizju« s tiskovnim poročilom, ne da bi prej videl kaj šele prebral našega pisma; prav tako je sedanja reakcija na intervju predsednika ZSO, ne da bi se bil kdo potrudil in se preprčal o resničnosti tistega »strašnega« iznašanja.

Ob takem ravnanju pač ni pričakovati potrebnega mirnega vzdušja za reševanje odprtih vprašanj v notranjosti države in je ob takem postavljanju, da je z izjemo vprašanja dvojezičnih napisov vse v redu rešeno, vsako sodelovanje pri »koroškem omizju« nesmiselno. O čem naj bi se sploh razgovarjali, ko pa je baje vse v najlepšem redu?

Poudarjamo, da se koroški Slovenci ne bojimo nobenega poročila o naši dejanski situaciji. Če bo objektivno, v redu; če ne bo pravilno pa imamo dokazov in primerov še in še, da lahko informiramo avstrijsko in svetovno javnost o resničnem položaju ter o pomanjkljivosti in zamudnem reševanju člena 7 državne pogodbe. S tako enostavnim, pristranskim in neresničnim prikazom, kakor to misli koroška deželna vlada s svojim tiskovnim poročilom z dne 28. tega meseca, se vsekakor ne da zavajati niti domače niti mednarodne javnosti. Koroški Slovenci bomo odgovorili na ta prikaz našega položaja stvarno, toda temeljito in podkrepjeno z dokazi.

Danes samo še to: Koroški Slovenci smo vedno in dosledno nedvoumno postavljali in ugotavljali, da vprašanje dvojezičnih topografskih napisov in označb ni edino odprto vprašanje, marveč nasprotno da sedaj skoraj nobeno določilo člena 7 državne pogodbe ni rešeno v zadovoljstvo prizadete manjšine in zato dosedanje reševanje kljub zamudi 20 let ne odgovarja duhu in črki člena 7 državne pogodbe.

Dr. Franci Zwitter
(Slovenski vestnik Celovec, 1. novembra 1974)

Novice iz radovljiške občine

Na 6. seji občinske konference ZK, ki je bila v četrtek, 31. oktobra v sejni dvorani občinske skupščine so razpravljali o uresničevanju sklepov 7. kongresa ZKS in 10. kongresa ZKJ ter nalog in programa dela občinske konference ZK v 1974. letu. Sprejeli so statutarni sklep občinske konference, program organiziranosti in izvolili komisijo za organiziranost in razvoj ZK ter statutarne komisije. Kritično so ocenili pomanjkljivosti v dosedanjem delu komunistov na odgovornih mestih, zlasti pri konstituiranju TOZD in se zavzeli za načrtno izvajanje volilnih priprav za samoupravne interesne skupnosti, KS, hkrati pa tudi za racionalno planiranje splošne in skupne porabe. Sprejeli so tudi o štipendiranju in strokovnih kadrih, o investicijskih naložbah, idejnopolitičnem delu, hitrejšem pristopu k novi organiziranosti ZK v vseh TOZD in KS ter o ostalih vprašanjih družbenega in gospodarskega razvoja. S seje so poslali pismo zveznemu sekretariatu za zunanje zadeve, v katerem izražajo odločno podporo in soglasje s protestno noto SFR Jugoslavije Avstriji, glede na njeno neizpolnjevanje obveznosti iz državne pogodbe.

Trinajsta seja izvršnega sveta občinske skupščine je bila ena najdaljših doslej. Trajala je več kot 12 ur. Prav toliko je bilo tudi točk dnevnega reda, ki so bile v obravnavi. Med pomembnejša vprašanja, ki so jih na seji pretresali omenimo obravnavo gradiva o urbanizaciji SRS in gradiva o zazidalnih načrtih industrijske ter stanovanjske cone na Bledu. Obravnavali so tudi predlog družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike SRS ter oceno koordinacijske komisije za samoupravni dogovor o splošni in skupni porabi v 1974. letu in pripravah za program v naslednjem letu.

V ponedeljek 4. novembra se je sestal 15 članski koordinacijski odbor za pripravo volitev pri krajevni konferenci SZDL Radovljica. Proučili so smernice za izvajanje predvolilnih priprav, nato so razpravljali o doslej evidentiranih možnih kandidatih za delegate skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, zbora delegatov v KS in za novo krajevno konferenco SZDL. Svetu KS Radovljica so predložili statutarni sklep o skupni delegaciji za SIS, ki bi štela 18 delegatov ter sklep o 53 članskem zboru delegatov KS, kolikor bo predvidoma tudi število delegatov bodoče krajevne konference SZDL.

Med 8. in 20. novembrom bodo po vseh KS v občini kandidacijske konference, ki jih organizirajo KO SZDL. Občani bodo obravnavali samoupravne akte SIS in njihove programe za 1975. leto, kot tudi programe o splošni in skupni porabi. Na konferencah bodo potjevali kandidatne liste za zbore delegatov KS, delegacije KS za SIS in za sestavo krajevnih konferenc SZDL.

Predsedništvo občinske konference ZSMS je na 13. seji na lastno zahtevo razrešilo funkcije predsednika komisije za informiranje Matijo Hudovernika z Bleda in predsednika komisije za SLO Branka Kržišnika iz Kroke. Za novega predsednika komisije za informiranje je predsedstvo izvolilo Iztoka Šorlija z Lesc, ki je doslej vodil komisijo za idejno politično delo, namesto njega pa je v to komisijo izvoljen Aleksander Andrejčič z Bleda. Novega predsednika komisije za SLO bodo izvolili na eni od prihodnjih sej predsedstva.

V ponedeljek 28. 10. so na 8. seji izvršnega odbora TTKS razpravljali o pripravah za konstituiranje TTKS po ustavnih določilih in o valorizaciji finančnega načrta za 1974. leto. Po dogovoru z ostalimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi v občini to znaša 15 % nad planiranimi sredstvi. V prvih devetih mesecih se je na žiro računu TTKS zbralo 132.486 din več sredstev kot je bilo predvideno po samoupravnem sporazumu. Na seji so sprejeli tudi predlog programa in finančnega načrta za leto 1975, ki ga bodo predložili občinskemu štabu za pripravo samoupravnega sporazuma o splošni in skupni porabi.

Delavska univerza Radovljica je v oktobru priredila več seminarjev za družbeno politično usposabljanje članov samoupravnih organov, delegatov zbora združenega dela in člane ZK. Nad 80 članov samoupravnih organov LIP Bled je obiskovalo dva dvodnevna seminarja na Pokljuki. 26. oktobra pa se je 15 članov osnovne organizacije ZK tovarne Plamen s Kroke udeležilo seminarja v Bohinju, kjer so obravnavali stališča in sklepe 7. kongresa ZKS in 10. kongresa ZKJ, problem odnosov med komunisti in cerkvijo, vprašanje slovenskih manjšin v Avstriji in Italiji ter mednarodni položaj Jugoslavije. 30 članov samoupravnih organov GG Bled je 28. 10. na seminarju v Bohinju obravnavalo aktualne teme o položaju in medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, o graditvi samoupravnih odnosov v TOZD ter o gospodarskem položaju podjetja. V novembru bo delavska univerza priredila podobne seminarje tudi za delavce nekaterih drugih podjetij v občini.

Na vprašanje občanov Kroke kdaj bo veletrgovina Živila iz Kranja v tem kraju zgradila samopostrežno trgovino za katero se že več let zamažuje potegujejo, je bil svet KS obveščen, da Živila zaenkrat nimajo sredstev za nove investicije, vendar pa računajo, da bodo v prihodnjem letu ta problem rešili v obojestransko zadovoljstvo. Kropi se po zagotovitvi direktorja TP Živila 1975. leta le obeta nova samopostrežna trgovina, kar bi bil že skrajni čas.

Skupna obratna ambulanta za GG Bled, Vezanine in LIP na Bledu bo kot kaže pričela z rednim poslovanjem šele ob novem letu, čeprav bi morala biti narejena že jeseni. Medtem so preuredili in opremlili staro stavbo ambulante in sklenili pogodbe z zdravnikom dr. Mirkom Brumfič in z med. sestro Kristino Zupanc, ki bosta opravljala zdravniško službo. Pogodba o ustanovitvi skupne obratne ambulante je bila podpisana z Zdravstvenim domom Jesenice — TOZD Bled že 9. julija letos.

Delovni kolektiv Plamena iz Kroke je v mesecu oktobru povečal proizvodnjo in primerjavi z lanskim oktobrom za več kot 235 ton ali 51 %. S tem so presegli najvišjo mesečno proizvodnjo v zgodovini Plamena 814 ton izdelkov, ki so jo imeli v novembru 1970. leta, ko je podjetje proizvajalo naročila za Jugoslovanske železnice.

Svet za družbeni standard vseh DS TOZD LIP Bled je na zadnji seji potrdil prednostno listo priložev stanovanj in sprejel sklep, da se odkupi za delavce LIP na Bledu 11 in v Radovljici 4 stanovanja. Razen tega je svet sklenil dodeliti denarno pomoč KO ZRVS Boh. Bistrica v višini 1.000 din, foto klubu Bohinjski 800 din in društvu matematikov, fizikov in astronomov Slovenije za ureditev Plemljevega muzeja na Bledu 1.500 din.

Jesenskega tekmovanja v krosu za pokal Dela v Ljubljani se je udeležilo tudi 48 tekmovalcev iz radovljiške občine, ki so dosegli najboljše mesta v občinskem tekmovanju 19. oktobra. Posebno velja omeniti TVD Partizan Kamna gorica in Gorje, ki sta prijavila največ tekmovalcev in dosegla tudi največ točk.

Drugo likovno razstavo amaterske likovne skupine LIKOR pri ZKPO Radovljica, ki so jo kulturna skupnost in sindikati organizirali v okviru kulturne akcije, so svečano odprli v petek 25. 10. popoldne v prostorih obrata LIP Bled TOZD T. Godec v Boh. Bistrici. Stevilnim udeležencem, med katerimi je bilo največ delavcev, je o pomenu kulturne akcije in približevanja kulturnih dobrin delavcem neposredno v njihovih proizvodnih obratih, spregovoril predsednik ZKPO prof. Niko Rupel. V kulturnem programu, ki je sledil, pa so se predstavili pevci moškega zbora Stane Zagar iz Kroke in recitatorji iz LIP-a in Almir.

SOCIALNO SKRBTSTVO PO NOVI USTAVI

Socialno skrbstvo je sestavni del socialne politike, s katero si delovni ljudje zagotavljajo in uresničujejo svojo socialno varnost in socialno varnost vseh občanov. Celovitost sistema socialne politike se uveljavlja in uresničuje na več področjih družbene dejavnosti, kamor sodi izobraževanje in vzgoja, otroško varstvo, zdravstveno varstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kultura in telesna kultura, zaposlovanje, stanovanjska politika, kakor tudi komunalna dejavnost in še vsa druga področja in dejavnosti, s katerimi se oblikujejo pogoji za materialno in socialno varnost delovnih ljudi in občanov.

K celotnemu sistemu socialne politike pa spada tudi socialno skrbstvo, kot posebna oblika organiziranja družbene dejavnosti. V okviru socialnega skrbstva pa zagotavljajo delovni ljudje po načelih vzajemnosti in solidarnosti ustrezno pomoč ogroženim posameznikom, družinam in skupinam delovnih ljudi in občanov. Kot ogroženi posamezniki so mišljeni predvsem mladoletniki, za katere ne skrbijo starši in druge osebe, ki niso zmožne skrbeti zase ali za svoje pravice in koristi.

Naša nova ustava določa, da imajo invalidni otroci in drugi težje prizadeti občani pravico do usposobitve za življenje in delo, družbena skupnost pa zagotavlja pogoje za usposobitev in ustrezno zaposlitev občanov, ki niso popolnoma zmožni za delo. Občani, ki pa niso zmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za preživljanje, pa imajo pravico do take družbene pomoči, ki jim zagotavlja socialno varnost.

Za uresničevanje socialne politike, ki izhaja iz pravic in svojstva delavcev v združenem delu, so v delovnih organizacijah zadolžene posebne strokovne kadrovske-socialne službe.

Za realizacijo drugega dela socialne politike pa so ustanovljene posebne interesne skupnosti, ki v okviru vzgoje in izobraževanja, zaposlovanja, zdravstvenega varstva in drugih družbenih ustanov, zagotavljajo pogoje za celovitost socialne varnosti delovnega človeka.

V skladu z določili nove ustave pa se bo tudi za področje socialnega skrbstva ustanovila posebna samoupravna interesna skupnost.

Občinska skupščina Jesenice je na zasedanju delegatov, koncem septembra letošnjega leta, imenovala iniciativni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za ustanovitev te skupnosti. Iniciativni odbor je že pripravil osnutek statuta in samoupravnega sporazuma za ustanovitev skupnosti socialnega skrbstva za območje jeseniške občine, ki se bo zaradi izpeljave solidarnosti na republiškem nivoju povezovala v zvezo skupnosti SR Slovenije.

Skupnost bo imela delegatsko organizirano skupščino in druge organe, ki bodo opravljali izvršilne in strokovne funkcije.

Osnutek statuta, ki ga je pripravil iniciativni odbor predvideva, da ima

SVET ZVEZE KOMUNISTOV TUDI NA JAVORNIKU

V povojnih letih je organizacija ZK na območju krajevnih skupnosti Javornik-Koroška Bela delovala nekaj časa ločeno za naselji Javornik in Koroška Bela, v zadnjem obdobju pa imajo enotno osnovno organizacijo ZK. V zadnjem času pa se je pokazala potreba po prilagoditvi Zveze komunistov ostalim organizacijam krajevnih skupnosti.

Iz sheme, ki je že pripravljena za javno razpravo, je razvidno, da naj bi imeli v krajevni skupnosti pet naselij. V naseljih Javornik-Podkočnica, Javornik-Trebež, Javorniški rovt, Potoki in Koroška Bela naj bi imeli aktivne komunistov, v TOZD in organizacijah združenega dela osnovne organizacije ZK ter aktivne komunistov v večjih družtvih in organizacijah. Da bi delo komunistov v krajevni skupnosti bilo bolj učinkovito in usklajeno, bo treba v bližnji prihodnosti ustanoviti svet ZK kot predvideva statut ZKJ.

V krajevni skupnosti stanuje večje število komunistov, ki so zaposleni v TOZD ali OZD na območju krajevnih skupnosti in izven nje, ki pa še vedno niso vključeni v organe krajevnih skupnosti ter v ostala društva in organizacije. Novoustanovljeni svet ZK naj bi med drugim prek osnovnih organizacij in aktivov komunistov v naseljih, TOZD ter v družtvih in organizacijah skrbel za enakomerno sodelovanje vseh članov ZK v omenjenih organih. Na Javorniku pričakujejo od predvidene organizacije ZK in organov krajevnih skupnosti poleg večje učinkovitosti tudi boljše rezultate pri izpolnjevanju nalog, ki jih vsebuje nova ustava, statut ZKJ in statut krajevnih skupnosti. Prav tako pričakujejo, da bo delo vseh družbenopolitičnih organizacij predvsem pa ZK v novembru zelo razgibano, kar je ob obsežnih pripravah na bližnje volitve samoupravnih interesnih skupnosti, skupščine krajevnih skupnosti in krajevnih organizacij SZDL tudi razumljivo.

skupnost socialnega skrbstva zlasti naslednje naloge:

- skrb za razvoj socialnega skrbstva in za usklajevanje s splošnimi družbenimi potrebami na območju občine in v ta namen sprejema programe razvoja socialnega skrbstva;

- združuje sredstva za uresničevanje nalog socialnega skrbstva, ki so določene v zakonih, družbenih dogovorih, samoupravnih sporazumih in drugih aktih;

- razvija preventivne dejavnosti za preprečevanje motenj, ki bi ogrožale razvoj posameznika, družin in skupin občanov ter izvajajo za to potrebne ukrepe;

- organizira strokovno službo za potrebe skupnosti, zagotavlja razvoj te službe ter skrbi za strokovno izpopolnjevanje delavcev na področju socialnega skrbstva;

- sprejema program razvoja socialnih zavodov, ki jih ustanavlja ter skrbi za njihov razvoj in delovanje;

- spremlja in proučuje socialne probleme in pojave s svojega območja ter sodeluje z organizacijami združenega dela, s krajevnimi skupnostmi in samoupravnimi interesnimi skupnostmi pri oblikovanju ter izvajanju ukrepov z drugih področij socialne politike;

- organizira, v povezavi z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, s krajevnimi skupnostmi, organizacijami združenega dela, družbenopolitičnimi organizacijami in društvi ter prek sredstev javnega obveščanja, vzgojno-izobraževalne aktivnosti za uresničevanje ciljev socialnega skrbstva in za ustvarjanje ustreznega družbenega razpoloženja do reševanja socialnih problemov.

Razen tega bo skupnost socialnega skrbstva opravljala preko svoje strokovne službe, ki jo bo ustanovila in preko drugih organov tudi javna pooblastila. Taka pooblastila izhaja-

jo iz širšega družbenega interesa in pomena, sedaj pa jih opravlja oddelek za družbene službe, kot skrbstveni organ.

V skladu z veljavnimi predpisi s področja socialnega skrbstva, kamor štejejo predvsem zakon o razmerju med starši in otroki, zakon o skrbništvu, zakon o rejništvu, zakon o posvojitvah, zakon o zakonski zvezi, predpise o usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in predpise o izvajanju vzgojnih ukrepov v zvezi z mladoletnim prestopništvom.

K tem pristojnostim pa je treba dodati še vse tiste dolžnosti socialnega skrbstva in dela, ki jih določajo razni družbeni dogovori ter samoupravni sporazumi in občinski odlok o družbenih denarnih pomočeh.

Ustanovitev občinske skupnosti socialnega skrbstva pa seveda ne pomeni le formalno obliko samoupravnega organiziranja tega pomembnega področja družbene dejavnosti, saj socialno skrbstvo tudi doslej ni bilo kot »potrošnik proračuna« za ovekrog prizadetih ljudi. Socialno skrbstvo je že doslej zelo uspešno opravljalo naloge socialnega dela in prispevalo k uresničevanju smotrov socialne politike in humanizacije življenjskih in delovnih razmer.

Tako kot za področja vzgoje in izobraževanja, kulture in telesne kulture, zdravstvenega varstva in še nekaterih drugih dejavnosti bodo po določbah nove ustave organizirali delovni ljudje tudi skupnost socialnega skrbstva, kot dejavnost posebnega družbenega pomena. V okviru te skupnosti pa bo poleg samoupravnega organiziranja in neposrednega vpliva na program in delo socialnega skrbstva, v večji meri kot doslej, prišla do izraza solidarnost in vzajemnost.

Solidarnost in vzajemnost, kot dva osnovna pogoja socialističnega humanizma, bosta v neposredni praksi samoupravljanja najvažnejši temelji in zagotovila za še večjo in popolnejšo socialno varnost vseh delovnih ljudi, ki je še posebej pomembna za tiste občane, kateri niso zmožni skrbeti zase in za svoje pravice in koristi.

Pavle Dolar

SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZK JESENICE

Udeležba na seji občinske konference ZK Jesenice v torek, 29. oktobra je bila zelo dobra, slabša pa je bila aktivnost članov konference, saj se niso zadosti vključevali v razpravo o pomembnih vprašanjih. Obsežno poročilo o organiziranosti Zveze komunistov v občini je podal sekretar Ludvik Kežar, ki je poudaril pomen organizacije v sedanjem trenutku preobrazbe naše družbe, nakazal pa je tudi številne naloge, ki čakajo komuniste.

Na seji občinske konference so potrdili statutarni sklep, precej časa pa so posvetili kadrovske vprašanjem. Imenovali so šestčlansko statutarno komisijo in za predsednika izvolili Milana Magazina, ukinili so komisijo za organiziranost in razvoj in reorganizirali sedanjo kadrovske komisije v komisijo za organiziranost, razvoj in kadrovske zadeve. Triindvajsetim članom ZK so izrekli tudi kazni.

Zaradi neodgovornosti do opravljanja funkcij so enajstim članom odvzeli funkcijo člana konference oziroma komisije in tako izrekli vzgojno politični ukrep. Dvanajst komunistov pa so zaradi nerednega

obiskovanja seje konference oziroma komisij javno opozorili. Na seji konference so posebej poudarili, da je namen takšnega kaznovanja v tem, da ga posamezniki samokritično sprejmejo in izboljšajo odnos do dela.

GORIŠKI SLIKAR RAZSTAVLJA NA JESENICAH

Jutri, v petek, 8. novembra, bodo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah, s krajšim koncertom moškega pevskega zbora Jeklar, odprli slikarsko razstavo slikarja-ljubitelja Andreja KOŠIČA iz Gorice — Italija.

Slikar Andrej Košič, je rojen leta 1933 v Rupi pri Gorici, stalno živi in dela pa v Gorici — Italija.

Pred dvajsetimi leti se je slikar-krajinar prvič predstavil s svojimi deli na kolektivni slikarski razstavi v Gorici, pred petnajstimi leti pa se je tam tudi prvič predstavil s samostojno razstavo. Od takrat dalje redno razstavlja in je doslej imel že 24 samostojnih razstav, od tega pet v Sloveniji, ostale pa v Italiji, sedemindvajsetkrat pa je sodeloval na kolektivnih razstavah v Italiji in Sloveniji.

Andrej Košič je slikar-krajinar, ki občutljivo in iskreno zaznava svoje okolje, okolje svoje ožje domovine, to je bližnji Kras in Goriška Brda. Med njegovimi deli prevladujejo izseki iz narave v nešteti barvnih in razpoložljivih odtenkih, kakor jih slikar zaznava v različnih letnih časih. Iz njegovih slik diha goriška pokrajina in slikarjeva ljubezen do nje. Kljub poklicnemu delu najde vedno čas za svoj neposreden stik z naravo — pokrajino, ki jo tako iskreno in doživeto upodablja ali v akvarelu ali v olju.

Razstava na Jesenicah bo odprta do vključno 20. novembra vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

HEZIOD: Teogonija. — Dela in dnevi. Mladinska knjiga 1974.

Stari Grki so gledali na poezijo nekoliko drugače kot mi danes, zanje je bilo poučno pesništvo vsaj enakovredno »čisti« poeziji. Začetnika poučne (»didaktične«) poezije Hezioda so cenili nekoč vsaj tako visoko kot Homerja. Poznejše dobe so prinesle s seboj delitev dela, specializacijo in s tem tudi druge sisteme vrednot. Zadnjih nekaj sto let sta nam Iliada in Odiseja nedosegljivi vzor epske poezije, didaktična poezija pa nam od romantike dalje pomeni toliko kot slaba poezija. Pri nas je to izpovedal Prešeren v Novi pisariji, kjer se je duhovito ponorčeval iz takrat še živega hotenja, da se v poeziji da prednost koristnemu pred prijetnim. Zdi se, da je koristnost kot merilo vrednosti po Novi pisariji za vse večne čase pregnana. Šele zadnje čase, ob nastopu takimenovanega nihilizma začenjamo spoznavati, da te reči niso tako enostavne, najmanj, kar lahko rečemo, je to, da spoznavamo, kako so vsi vrednostni sistemi bolj ali manj relativni, vezani na čas in na družbo, v kateri so nastali. Dejstvo je, da lahko Heziodove poučne pesnitve breme ne le z zanimanjem, ampak tudi z estetskim užitkom — ne da bi nam pri tem šlo za poduk, ki je bil pesnikov poglavitni namen. — Ta knjižica je izšla v zbirki Kondor. Približno polovico strani napolnjujeta Heziodovi pesnitvi, drugo polovico pa spremna beseda z naslovom Heziod in njegov pesniški svet; napisal jo je prevajalec: Kajetan Gantar.

Honoré de BALZAC: Vojvodinja de Langeais. Prešernova družba 1974.

To sicer manj znano Balzacovo delo je znamenito po tem, da v njem pisatelj opisuje svoje lastne doživljaje oziroma zgodbo svoje neuslišane ljubezni do neke plemkinje. Ime junakinje je v romanu kajpak spremenjeno, na drugi strani pa tudi v pisateljevem imenu ni vse pristno: tisti »de«, do katerega so imeli pravico le plemiči, si je Balzac pritaknil kar na lastno pest, o čemer se lahko prepričamo, če preberemo katerega od Balzacovih življenjepisov. (Dva imamo v slovensčini, enega je napisal René Benjamin, drugega Stefan Zweig.) Iz tega sledi, da je bil Balzac snob (ker se je rinil med plemstvo) prav tako kot je bil neuspešen kapitalist, podjeten ljubimec, fanatičen garač, človek s krajino nazadnjaškimi političnimi nazori. Ne glede na to zadnje pa je imel kot pisatelj velike častilce »na drugi strani barikad«, naj omenimo samo enega med njimi, marksističnega filozofa in literarnega kritika Györgya Lukácsa. Vsekakor pa ima — upajmo — nekaj častilcev tudi še med današnjimi slovenskimi bralci.

Jurij Vasiljevič BONDAREV: Žareči sneg. Borec 1974.

Poznamo vrsto romanov iz druge svetovne vojne, ki so jih napisali neposredni udeleženci zgodovinskih bitk. To so bili večinoma mladi ljudje, ki so jim bila prav lastna doživetja vojne vihrne odločilna spodbuda za pisanje. Tako je nastala vrsta odličnih romanov (da ne omenjamo številnih memoarskih del). Avtorji nekaterih so zasloveli po vsem svetu, v poznejših delih pa se jim navadno ni posrečilo ustvariti dela, ki bi bilo enakovredno njihovemu prvencu. To velja zlasti za nekatere ameriške pisatelje, ki so nastopili kmalu po vojni: za I. Shawa (Mladi lev), J. Jonesa (Tanka rdeča črta), N. Mailerja (Goli in mrtvi), H. Wouka (Upor na ladji Caine). Podobne primere zasledimo tudi v književnosti drugih narodov. Zanimivo je, da vzorniki teh pisateljev, veliki mojstri realizma svojih epopej niso slikali »po naturi«: Tolstoj se je rodil dosti prepozno, da bi se mogel udeležiti napoleonskih vojn, ki jih opisuje v Vojni in miru, Stephen Crane prav tako ni mogel videti bitk med Severom in Jugom, ki jih opisuje v Rdečem znaku za hrabrost.

Avtor Žarečega snega se je epopeje, ki jo v romanu opisuje, sicer udeležil, vendar romana ni napisal takoj po vojni: snov je v njem zorela približno četrto stoletja. Roman naj bi bil »dokument o vojaških operacijah na področju Stalingrada v decembru 1942. leta« — to se pravi, da gre za neko fazo velike stalingrajske bitke. Bondarev nam zgodovinsko dogajanje skuša približati tako, da nam v vrsti nenavadno živo napisanih »doživetih« epizod predstavlja tipične nosilce dogajanja — in hkrati zavesti, v katerih se ta dogajanja zrealizirajo: od navadnih vojakov do poveljujočega kadra. V eni izmed teh epizod smo priče celo srečanju enega izmed vodilnih generalov te bitke (ki v romanu nastopa z izmišljenim imenom) z vrhovnim poveljnikom Stalinom. To poglavje je vsekakor eno izmed najbolj zanimivih v celotnem romanu. Žal nas pisatelj prenese preko vode bolj ali manj žejne, komajda nam da slutiti, kakšna bi utegnila biti njegova sodba o tej osebnosti. Nasploš se zdi, da se Bondarev bolj nagiblje k opisnemu kot pa h kritičnemu realizmu. Iz uvoda, ki ga je napisal posebej za slovenske bralce, bi lahko povzeli, da je njegova strast iskanje resnice o človeku, vendar njegov najvišji domet vsekakor ni v tem. Prej bi lahko rekli, da nas preseneča njegov neverjetni dar za oživiljanje neke situacije, njegovo izredno poznavanje okoliščin in seveda tudi izjemna psihološka prodornost — usmerjena zlasti v detalj —; ki se je poslužuje, ko nam slika svoje junake, bojevnike v veliki domovinski vojni.

VKLJUČITE SE V LIKOVNI KROŽEK

Likovna sekcija DOLIK, pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, vabi mlade delavce Železarne, učence Železarskega izobraževalnega centra in ostale srednješolsko mladino, ki ima veselje in smisel za risanje in slikanje, da se vključi v

LIKOVNI KROŽEK

ki ga bodo vodili akademski slikarji in pedagogi. Krožek bo delal enkrat tedensko po tri šolske ure (3 krat 45 minut) v risalnici DOLIKA v Delavskem domu na Jesenicah. Kandidati naj pošljejo pismeno prijavo, v kateri naj navedejo ime in priimek, rojstne podatke, zaposlitev ali šolanje in natančen naslov na: DPD Svoboda Tone Čufar — likovna sekcija DOLIK, Jesenice, Cesta železarjev, do 20. novembra. Vsi prijavitelci bodo na prvi informativni sestanek vabljeni pismeno.

Krožek bo brezplačen, kandidati bodo plačali le del stroškov za risalni material, kjer pa to ne bo mogoče, bo tudi te stroške kril DOLIK.

Vabi likovna sekcija DOLIK

SEJA SKUPŠČINE TIS JESENICE

V ponedeljek, 4. novembra je bila seja skupščine temeljne izobraževalne skupnosti Jesenice, na kateri so govorili o devetmesečni realizaciji dohodkov in izdatkov temeljne izobraževalne skupnosti, o zasnovah programa samoupravnega interesne skupnosti za leto 1975, o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi izobraževalne skupnosti, imenovali so iniciativni odbor, govorili pa so tudi o predlogu zakona o samoupravnih interesnih skupnosti za vzgojo in izobraževanje.

V razpravi o devetmesečni realizaciji dohodkov so ugotovili, da so zbrali 22.609.000 dinarjev, kar je 79,15 odstotka od predvidenega celoletnega programa, v istem času lani, pa so imeli 19.837.000 dinarjev ali 76,22 odstotka. Ocenili so, da so se dohodki ugodno zbirali, da so precej porasli materialni stroški, na področju investicij so izpolnili pro-

gram že s 93 odstotki, tudi anuitete so poravnali v višini 96 odstotkov, sicer pa so se dohodki in izdatki gibal v okviru programa.

V zvezi s programom razvoja šolstva pa so predvsem veliko govorili o celodnevem bivanju otrok v šoli, s čemer naj bi na osnovni šoli v Kranjski gori in v Žirovnici, po republiškem programu, začeli že v drugem polletju. Poudarili so predvsem kadrovske probleme, saj bi morali na obeh šolah zaposliti še nekaj pedagoških delavcev in tudi nekaj pomožnega osebja. Problem so vozači, ki jih je na šoli v Kranjski gori skoraj polovica, težave bodo tudi v spremembi miselnosti, menili pa so, da je potrebno začeti postopoma uvajati novost. Med drugim so govorili tudi o tem, da štipendije za pedagoške šole niso izkoriščene in o tem, kako navdušiti mlade za pedagoške poklice.

Zalno
1. nov
radovl
veliko
krajev
organi
šne mi
spomir
fašizm
Res je
izjemn
kar sil
tudi, c
leto ve
nitev
vali sv
Leto
dosti
pestre
več lj
talcev
veliko
Gorjal
in v L
so bili
mobilo
sti dor
rani.
Tud
Dragi
na pi
domač

kultu
člove
more
fakt
otres
izh
tekm
cent
nase
Skra
stopi
socia
delov
šport
nju o
no je
vanj
pred
delu.

MNOŽICE NA ŽALNIH SLOVESNOSTIH NA DAN MRTVIH

Žalnih slovesnosti na dan mrtvih, 1. novembra, se je v vseh krajih radovljiške občine udeležilo izredno veliko število ljudi. Po ocenah krajevnih odborov ZZB, ki so bili organizatorji teh slovesnosti, tolikšne množice, ki se je prišla pokloniti spominu padlih borcev in žrtev fašizma, po vojni skoraj ne pomnijo. Res je k temu precej pripomoglo izjemno lepo in sončno vreme, ki je kar sililo ljudi v naravo, res pa je tudi, da je v naših ljudeh iz leta v leto več občutka in potrebe za ohranitev spomina na tiste, ki so žrtvovali svoja življenja za našo svobodo.

Letošnje slovesnosti so bile tudi dosti bolj svečane in obogatene s pestrejšimi kulturnimi sporedi. Največ ljudi se je zbralo na grobišču talcev v Dragi in v Begunjah, zelo veliko pa jih je bilo tudi na Bledu, v Gorjah, Radovljici, v Boh. Bistrici in v Lescah. Vsi dohodi na grobišča so bili zaradi velikega števila avtomobilov že pred pričetkom slovesnosti domala povsod popolnoma blokirani.

Tudi letos je v Gorjah, na Bledu, v Dragi in v Radovljici igrala godba na pihala z Gorij, v Lescah pa domača godba. Na Bledu so razen

pevcev in recitatorjev osnovne šole, nastopili tudi člani moškega zbora KUD Bled in igralec SLG iz Celja, domačin Mirko Podjed, slavnostni govornik pa je bil Jože Bohinc. Organizatorji so letos prvič poskrbeli tudi za ozvočenje.

V Dragi, v Begunjah in v Radovljici je nastopil moški zbor DPD Svoboda s Podnarta, govorniki pa so bili tokrat samo mladinci, ki so presenetili z globokočutno in prizadeto besedo, s katero so izpovedali miselnost mlade generacije, kar je na vse navzoče naredilo še posebno dober vtis.

Na rob tej, pozitivni oceni letošnjih žalnih slovesnosti, pa je treba omeniti tudi skrajno nedopustno ravnanje prodajalcev cvetja, ki so izkoristili ugoden trenutek in naravnost odirali ljudi z visokimi cenami. V Radovljici so privatni prodajalci prodajali nageljne po 10, krizanteme pa celo po 50 din. Dosti nižje cene niso imeli tudi prodajalci v drugih krajih občine. Občani se upravičeno sprašujejo kje je bila tokrat tržna inspekcija in kako naj grobove svojih bližnjih okrasijo tudi delavci z najnižjimi osebnimi dohodki? JR

ZAHVALA

za pomoč in sočustvovanje ob nenadni izgubi naše predrage mame, sestre, babice in prababice

GIZELE KAVALAR roj. HOJAK

vsem za izrečeno ustno in pismeno sožalje, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki so darovali toliko lepega cvetja in vsem, ki so se poslovlili od nje in jo spremljali na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se organizaciji ZB Hrušica za organizacijo pogreba, nošanjem, ki so jo nosili in nosilec praporov ter cvetja. Zahvaljujemo se za poslovlilne besede pred hišo žalosti in pred odprtim grobom na Dovjem Viki Ambrožič in Marku Klinarju.

Zahvaljujemo se godbi s Hrušice in pevcom, dr. Sajevcu za skrb in zdravljenje in vsem, ki so nam ob dnevi žalosti stali ob strani ter nam bili v tolažbo.

ZALUJOČI: otroci Rina, Janko, Miran in Helena z družinami, sestre Milka, Hema, Anica in brat Hanzi z družinami, vnuki Franci in Boženka, Jani, Miranček in Rajko, Zoran in Bojan, pravnuki Denis, Miranček, Robi in Aleš ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

JOŽETA KOROŠKA

se iskreno zahvaljujemo kolektivu hladne valjarne za venec, požrtvovalnim sosedom za denarno in vso ostalo pomoč v dneh težke izgube. Prav tako se zahvaljujemo godbi na pihala iz Gorij za žalostinke, organizaciji ZKS, ZB NOV, ZROP ter gasilcem iz Gorij in Bleda za častno spremstvo ter govornikom za poslovlilne besede ob odprtem grobu.

Zahvaljujemo se še dr. Novaku z Bleda za zdravljenje ter vsem, ki so se poslovlili od njega in ga spremlili na zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Nežka, rejenka Julka s hčerko Vlasto, sestre in bratje ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, deda, brata in svaka

JANEZA SKUBETA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za sočustvovanje in pomoč, ki so nam jo nudili v dneh boleče izgube. Zahvalo izrekamo sostanovalcem za venec, posebno pa še družinama Zorman in Gračner za pozornost in dragoceno pomoč.

Hvala tudi dr. Sajevcu in zdravnikom, sestram ter strežnemu osebju internega oddelka jesenjske bolnice za dolgoletno zdravljenje.

Tudi vsem darovalcem vencev in cvetja, posebno kolektivu strojnih delavnic, SEO in internemu oddelku jesenjske bolnice, godbenikom za pretresljive žalostinke in vsem, ki so nam izrekli sožalje, nudili prevoz ter pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti, naša iskrena zahvala.

ZALUJOČI: žena Alojzija, hčerka Zdenka, sinova Miro in Ivan z družinami, brat Jože z družino, sestra Hema in Julka z družino ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in članom delovnega kolektiva družbeno političnih organizacij občine Jesenice, se iz srca zahvaljujem za vso pomoč, cvetje, vence in izraze sožalja ob prežgodnji smrti moje ljube žene in mame

OLGE KOPITAR

ZALUJOČI mož Marjan, sin Zdenko, hčerka Simona

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

9. novembra amer. film TARZAN ZMAGUJE, v režiji Richard Thorpe, v gl. vlogi Johnny Weissmüller, ob 15. uri.

9. in 10. novembra italij. barvni film PREPOVEDANI DECAMERON, v režiji Carlo Infascelli, v gl. vlogi Dado Crostarosa, ob 17. in 19. uri.

Za mladino film ni primeren.

11. in 12. novembra franc. barvni film ZAKLAD NA VRHU NEBOTIČNIKA, v režiji Roger Pigaut, v gl. vlogi Marcel Bozzuffi, ob 17. in 19. uri.

13. novembra amer. barvni film CHATOVA DEŽELA, v režiji Michael Winner, v gl. vlogi Charles Bronson, ob 17. in 19. uri.

14. novembra zaprto!

15. novembra franc. italij. barvni film DVORSKE SPLETKE, v režiji Gerard Oury, v gl. vlogi Louis De Funes, ob 17. in 19. uri.

16. novembra amer. film NAJBOLJ NEUMNI DNEVI STANLIA IN OLIA, v režiji Robert Youngson, v gl. vlogi Oliver Hardy, ob 15. uri.

16. in 17. novembra italij. nem. barvni film TRIJE SUPER MOŽJE V TOKIO, v režiji Bitto Albertini, v gl. vlogi George Martin, bo 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

9. in 10. novembra franc. barvni film ZAKLAD NA VRHU NEBO-

TICNIKA ob 18. in 20. uri.

10. novembra amer. film TARZAN ZMAGUJE, ob 10. uri.

11. in 12. novembra italij. barvni film PREPOVEDANI DECAMERON, ob 18. in 20. uri.

Za mladino film ni primeren.

14. novembra angl. barvni film STRAH V NOČI, ob 18. in 20. uri.

15. novembra amer. barvni film CHATOVA DEŽELA, ob 18. in 20. uri.

16. in 17. novembra amer. barvni film MODRI ANGELI, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

9. novembra amer. film TARZAN ZMAGUJE.

10. novembra angl. barvni film STRAH V NOČI.

13. novembra franc. barvni film ZAKLAD NA VRHU NEBOTIČNIKA.

14. novembra amer. barvni film CHATOVA DEŽELA.

16. novembra italij. barvni film PREPOVEDANI DECAMERON.

Za mladino film ni primeren.

Kino DOVJE MOJSTRANA

9. novembra angl. barvni film STRAH V NOČI.

10. novembra amer. barvni film KAPETAN SLAUGHTER.

16. novembra franc. italij. barvni film DVORSKE SPLETKE.

OBČANOM KS PODMEŽAKLJA

Koordinacijski odbor družbenopolitičnih organizacij krajevnih skupnosti Podmežaklja, je na svoji seji, dne 28. oktobra, med drugim sprejel sklep za sklic

ZBORA DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV,

ki bo v petek, dne 8. novembra, ob 18. uri v dvorani krajevnih skupnosti Podmežaklja, Mencingerjeva ulica št. 1, z dnevnim redom:

1. Javna razprava in potrditev osnutka statuta krajevnih skupnosti Podmežaklja.

Vse delovne ljudi in občane vabimo, da se izredno važne razprave udeležijo v kar največjem številu. Gre za povsem nove in zelo pomembne zasnove dela in nalog krajevnih skupnosti po novem delegatskem sistemu. Pri tem gre za pomembno sodelovanje občanov in za kar najbolj aktivno sodelovanje in odločanje v okviru krajevnih samouprave.

Koordinacijski odbor za teren Podmežaklja

OBČANOM KS SAVA

Komisija za sestavo statuta KS Sava daje s 4. novembrom v javno razpravo osnutek statuta KS Sava, ki bo trajala do 20. novembra.

Razprava bo v okviru družbenopolitičnih organizacij, društev, zborov stanovalcev, zborov TOZD in drugih delovnih skupnosti.

Razprava bo organizirana in koordinacijski odbor poziva vse nosilce razprav, da določijo kraj in čas razprave, da bo možno v slučaju potrebe zagotoviti poročevalca.

Vsi nosilci javne razprave so prejeli potrebne izvide predloga statuta, tiste občane pa, ki se zaradi zdravstvenih ali drugih razlogov ne morejo udeležiti razprave, obveščamo, da je na voljo nekaj izvodov statuta v pisarni KS Sava, kjer jih v uradnih urah lahko dobijo.

Komisija za sestavo statuta KS Sava

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj, se vsem, ki so mi kakorkoli izkazali pozornost, najlepše zahvaljujem. Še posebno zahvalo sem dolžan izreči za neprecenljivo pozornost sodelavcem — kolektivu prodajnega sektorja in za tople besede pomočniku glavnega direktorja Ivu Arzenšku, direktorju prodajnega sektorja Jerneju Hočvarju in direktorju kadrovskega sektorja Tomažu Ertlu. Vsem iskrena hvala

Franc Pogačnik

ZAHVALA

Sindikatu Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je v času mojega bolovanja zelo dobrodošla.

Mesud Pivač

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji železarne Jesenice, se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti mojega moža.

Nada Berginc

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA

Zaradi izrednega zanimanja za knjigo ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, ki je bila z vsakim ponatisom razprodana, vam pripravljamo novo, obsežnejšo, boljšo in lepšo izdajo z enakim naslovom ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, to je izbor napotkov, modrosti in izrekov velikih mož sveta, ki so s svojimi razmišljanji skušali omogočiti človeštvu boljše in srečnejše življenje, človeku pa olajšati borbo za njegov danes in jutri in ga spodbujati za pošteno in resnicoljubno doživljanje sveta okrog sebe.

Knjiga bo priročnik za stare in mlade, polna napotkov za življenje, skritih misli in razmišljanj, ki so kdaj pa kdaj potrebni vsakomur. Velikih leksikonov ni vedno pri roki, zato bo knjiga dobrodošla na našem tržišču.

Vse to in še mnogo več boste našli v knjigi ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.

Vsem, ki Zlata pravila življenja že poznate v žepni izdaji, še posebej priporočamo novo, izboljšano veliko edicijo, ki bo ne samo dopolnilo prejšnji zbirki, ampak prepotraben življenjski pripomoček za vsakogar in ob vsaki priliki.

ZLATA PRAVILA SO PRIJATELJ, KI NIKDAR NE RAZOČARA.

Subskripcijska cena knjige v prednaročilu je 100 din, cena v prosti prodaji bo znatno višja. Priporočamo, da knjigo naročite čimprej na naslov:

KULTURNI ATELJE SLOVENIJE, p.p. 179 LJUBLJANA

NAROČILNICA

Podpisani _____
(priimek in ime)

Natančen naslov _____

Zaposlen pri _____

Naročam obvezno
ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA
Naročnino bom poravnal po povzetju.

Datum: _____

Podpis: _____

TEMELJNA TELESNO KULTURNA SKUPNOST IN NJENA (NE)ORGANIZIRANOST

3

Telesna kultura v naši socialistični družbi je sestavni del vzgoje humane človekove osebnosti. Razvoj, ki ga načrtujemo v prihodnosti, ne more biti odvisen od dobre volje in razumevanja družbenih faktorjev ali celo posameznikov, ki se pri odločanju še niso otresli starih navad. Odločujoče je, da v naših programskih izhodiščih napišemo, da potrebujemo za razvoj telesne vzgoje, tekmovalnega športa ter rekreacije, športne objekte, ne samo v centrih in na solah, temveč povsod v vaseh in stanovanjskih naseljih. Potrebni so tudi strokovni kadri in organizatorji. Skratka potrebna je višja stopnja organiziranosti, če želimo stopiti v korak s časom in postati pomemben dejavnik v naši socialistični družbi.

Ključ, ki odpira našo prihodnost, je samoupravno delovanje in višja stopnja družbene zavesti naše mladine, naših športnikov. Zategadelj se TTKS ne bi smela pri svojem delovanju oddaljevati od baze, od njenih osnovnih organizacij. Nevarno je tudi, da bi se krepila administrativna oblika njenega delovanja in distribucija finančnih sredstev ter bi tako še vedno predstavljala forumske in predstavišne odnose pri njenem delu. Skratka TTKS se mora odpirati navzven ter svoje delova-

nje nasloniti na delegatske odnose in na samoupravno odločanje ter na izvajalce njene politike.

Pri izvajanju programske politike TTKS, zlasti njene vsebinske preosnove pri širjenju množičnosti in tudi kakovosti, bi bilo nujno, da delovanje telesne kulture bolj aktivno naslonimo na šolska športna društva in na TVD Partizan v KS, katera lahko organizirajo različne vrste tekmovalnega športa ter rekreacije. Z izgradnjo najmodernejših telovadnic pri solah v naši občini, se odpirajo velike možnosti, da gojimo orodno telovadbo in gimnastiko, ki je poleg lahke atletike in plavanja osnova za vadbo vsakega vrhunškega športnika.

Neiztrpen vir razširjene dejavnosti je tudi planinstvo in tabornštvo, ki sta zelo pomembni organizaciji za aktivno rekreacijo. Narava nas je obdarila z bogastvom, ki ga nudijo gozdovi, planine in gore. To so športni objekti v naravi za zdravilo gibanje na svežem zraku in okolju. Skratka to je TRIM v naravi, ki ni vezan na drage objekte in športno opremo.

Ce še nekoliko ocenimo stanje v smučarskem športu, ki ga štejemo za naš narodni šport, lahko ugotovimo, da se je razredčil, ker postaja zaradi drage opreme vse bolj luksuz in modna revija v rokah komercialnih interesov. Socialne razlike in komercialnost sta lahko povod za razkorak v smučarskem športu, ki utegne škodovati množičnosti pri rasti naših vrhunskih športnikov.

Ce govorimo o tekmovalnem športu, ki ima različno bazo in tekmovalne dosežke, je pomembno, da je prisotna predvsem širina za doseganje najvišjih ciljev. Poleg športnih dosežkov pa so prisotni še drugi višji interesi in moralne vrednote, ki so pomembne za vzgojo mladih.

Vzgoja mladih, zlasti narodne zavesti in obrambne sposobnosti, sta prvini, ki krepita zdrav duh v zdravem telesu. To je naloga telesne kulture v razvijanju socialistične osebnosti, na temeljih naše revolucionarne preteklosti.

Zategadelj ne more biti telesna kultura v rokah ozkih interesov, marveč je to skrb in odgovornost širše družbeno-politične skupnosti. In v tem je bistvo samoupravne vloge TTKS, da je njeno delovanje v sredini življenja in dela telesno kulturnih organizacij pri uresničevanju programskih načel in politike.

Za razširjeni in tako zasnovani razvoj telesne kulture v naši občini, se moramo bolj aktivno in načrtno vključiti v izgradnjo športnih objektov, zlasti pokritih, ker brez teh ni pričakovati načrtnega razvoja tekmovalnega športa in tudi množičnosti. Program izgradnje bi moral vsebovati tudi izgradnjo smučarskih prog, vlečnic in drugih objektov, ker so šport in objekti, neposredno povezani z razvojem turizma, ki si utira pot kot pomemben dejavnik v gospodarstvu naše občine.

Nagel razvoj tudi narekuje, da razmišljamo o reorganizaciji športnih organizacij v naši občini. Množičnost telesne kulture moramo v bazi nasloniti na dejavnost in skrb krajevnih skupnosti. Zategadelj so tudi izvoljeni delegati v KS poklicani, da so na najširši samoupravni osnovi izvajalci programske politike KS v športnih organizacijah ter v TTKS. Skoraj v vsaki KS deluje športna organizacija. Izjemen položaj ima mestno področje Jesenic, ki ga kaže združevati med KS zaradi skupnih stališč, politike in medsebojnih interesov. Na področju mesta deluje več različnih športnih organizacij, vključno tudi SD Jesenice. Zaradi tega je razumljivo, da ne moremo deliti organiziranost telesne kulture v mestu na različne interese po KS.

NAČRTNA VZGOJA VODI K USPEHU

Čeprav smo na Jesenicah dobili ledeno plovce v dvorani Podmežakljo že v začetku septembra, bodo najmlajši jeseniški hokejisti: hokejska šola, pionirji ter mladinci šele začeli z vadbo ali pa so pred kratkim. Za njih je v teh dneh pravzaprav šele začetek sezone, od katere oni sami, kot tudi gledalci pričakujejo veliko. Znano je namreč, da so prav najmlajši jeseniški hokejisti v pretekli sezoni dosegli vsa prva mesta v državnem prvenstvu in v tekmovalstvu za jugoslovanski pokal. To je vsekakor spodbuden podatek, ki govori in prid trditvi, da imamo perspektivno zaledje, ki zagotavlja uspešno nadaljevanje hokejske tradicije jeseniškega hokeja.

Poudariti moramo, da so pogoji za vadbo tako igralcev prvega moštva, kot tudi najmlajših izredno ugodni. Zelo zgodaj dobijo ledeno plovce, ki je pokrita in je vadba možna ob vsakem vremenu. Trenerski kader je zelo številen, precej trenerjev pa je opravilo posebne tečaje na Češkoslovaškem. Če k temu dodamo, da v preteklosti ni bilo večjih težav z osnovnimi rekviziti in opremo, lahko ugotovimo, da so bili dani zares zelo dobri pogoji za vadbo in razvoj najmlajših hokejistov. Le ljubljanska Olimpija je v zadnjem času začela nuditi podobne pogoje (ali pa tudi ugodnejše) za pridobitev mladih, perspektivnih igralcev, ki bodo čez nekaj časa oblekli drese prvega moštva. To je tudi prav, kajti le z načrtno vzgojo najmlajših bomo iz leta v leto dosegli boljše uspehe in dvigali kvaliteto hokeja na ledu.

Toda kljub ugotovitvam, da smo na Jesenicah veliko storili za vzgojo mladih igralcev pa je praksa pokazala, da naši trenerji, ki vodijo najmlajše: hokejsko šolo, pionirski in mladinski moštvi, nimajo usklajenih kriterijev in ne vzgajajo najmlajše po že vnaprej dogovorjenem načrtu. Pri tem gre predvsem za to, da bi iz hokejske šole, skozi pionirsko in mladinsko moštvo prišel igralec, ki bi skozi vse navedene starostne dobe treniral po enotnem načrtu, največji poudarek pa bi moral biti na osnovnih elementih. Ko bi bil ta mladi igralec kandidat za vstop v prvo moštvo, bi pred seboj imeli hokejista, ki bi moral skrbeti le za svojo vrhunsko fizično pripravljenost ter uigranost v posamezni, obrambni ali napadalni formaciji. Torej individualna tehnika zanj ne bi bila skrivnost, privaditi pa bi se moral na kolektivno taktiko prvega moštva, čeprav bi bil z njo tudi prej seznanjen, če upoštevamo, da bi igral tekme tako v pionirskem kot tudi v mladinskem moštvu.

Na kaj bi želeli s tem opozoriti? Namreč pri nas na Jesenicah se ne dela tako in zato prihajajo igralci v prvo moštvo s pomanjkljivo osnovno tehniko, da o taktičnih nalogah ne govorimo. Tako so imeli trenerji prvega moštva Jesenic veliko težav z mladimi, saj so jih morali z marsičem seznaniti, precej stvari v njihovih igri popraviti, (ali pa to ni bilo več možno), čeprav je bila to stvar trenerja, ko je bil mlad igralec še pionir ali mladinec.

Nekdo bo morda dejal: »Zakaj je potrebno takšno modrovanje, ko smo vendar tolikokrat osvojili naslove državnih prvakov.« Odgovor je

zelo preprost: Osvojili smo številna državna prvenstva, toda v Jugoslaviji, kjer hokej na ledu ni tako razvit niti ni na posebni kvaliteten ravni. Vendar pa je res, da bi s smotrnejšim delom lahko dosegli še veliko več. Škoda je namreč, da ob velikem vlaganju v jeseniški hokej ne delamo načrtno z mladimi, kajti imamo jih veliko, selekcija pa naj vrže na površje najboljše. Vse kaže, da je bil dosedanjim trenerjem le cilj, da bi dosegli prvo mesto v državi v pionirski ali mladinski konkurenci, ne pa, da bodo ti mladi igralci imeli izpolnjeno tehniko osnovnih elementov, preden se vključijo v prvo moštvo.

Pred nedavnim smo bili priče gostovanju hokejistov Dinama iz Rige. Njihovi treninzi, kot tudi tekme so pokazale s kakšno lahkoto demonstrirajo hokejsko veščino. To smo videli in ob tem tudi uživali, vendar marsikdo izmed bralcev ne bo vedel, da se za takšnim poznavanjem hokeja, kot ga je predstavil Dinamo, ali pa v teh dneh reprezentanca v SZ dvobojih s Kanado, skrivajo dolga leta resnega in načrtnega treniranja.

Jeseniški hokejisti so pred začetkom prejšnje sezone trenirali v Rigi. Tam so jih seznanili s tem, da z mladino začnejo delati načrtno že pri enajstih letih. Od takrat naprej je mladi igralec deležen istega načina treniranja, ne glede na menjava trenerjev. Seveda bo vsak element na začetku izvajal s težavo in zelo počasi. Toda že po dveh treh sezonah se bo natančnost izvajanja popravila, njegov fizični razvoj pa bo v ta element vnašal iz leta v leto večjo hitrost in moč. Toda pri vsem tem in ob dejstvu, da bo iz leta v leto moral obvladati več osnovnih prvin je pomembno to, da vsi trenerji delajo po istih metodah, pri določeni starosti zahtevajo poznavanje iste materije, skratka delajo po istem načrtu, da bodo v končni fazi dobili popolnega, zrelega igralca. Pri tem ne smemo pozabiti tudi to, da v SZ takoj pri enajstih letih začno pri najmlajših s hokejsko teorijo, tako, da z leti mladi igralec obvlada tudi kolektivno taktiko, ki je skoraj ista, tako za mlajše ekipe kot člansko moštvo, kot za reprezentanco.

Seveda se na Jesenicah ne moremo primerjati s sovjetskimi hokejem, kot tudi ne moremo naenkrat sprejeti njihovega načina treniranja. Toda lahko bi začeli trenirati po enotnem konceptu v vseh starostnih kategorijah in bi veliko več dosegli, kot smo v preteklosti z načinom »vsak po svoje«. Še enkrat bi radi poudarili, da izrečene misli nimajo namena zmanjšati zaslug domačega trenerskega kadra, ki je z mladimi dosegel precej dobre rezultate. Toda dejstvo je, da bi bili uspehi lahko še večji. Če bi jeseniškim trenerjem lahko kaj zamerili je to, da so se prav v lanske sezoni dostikrat sestajali med seboj, toda le, ko so se dogovarjali o pogojih, katere so postavili HD Jesenice, pri tem pa se niso dogovarjali in posvetovali kako naj bi najuspešnejše zastavili delo ter določili enotne metode treniranja.

Letošnja sezona je šele na začetku in upamo, da je končno prišel čas, ko se bo treba dogovoriti o enotni vzgoji mladih hokejistov ter o načrtnem delu, ki edino pelje k uspehu. D.

tizana redno premagovali večkratne prvake, iz prejšnje sezone pa se še spominjamo presenečenja v Zagrebu, ko je Medveščak premagal Jesenice s 3:2, čeprav je le štirinajst dni pred tem doživel pravo katastrofo na Jesenicah. Čeprav smo lahko upravičeno nezadovoljni z igro naših proti Slaviji, pa je dejstvo, da smo dosegli zmago s slabo igro, sposobno za veliko večje podvige, ko bo igralo tako kot zna.

Podcenjevanju ne sme biti mesta v vrstah naših hokejistov, za slabo igro proti Slaviji v Ljubljani pa se nam bodo jeseniški hokejisti lahko oddolžili z boljše, že danes zvečer, ko se bodo ponovno srečali za prvenstvene točke z Vevčani. Tekma četrtega kola državnega prvenstva se bo začela v dvorani Podmežakljo ob 17.30.

Gole proti Slaviji so dosegli: R. Razinger, F. Zbontar, Poljanšek ter M. in B. Jan.

KRANJSKA GORA : INA 19:0

Kranjskogorci so v soboto naleteli na nasprotnika s skromnim znanjem hokejske veščine, kajti simpatični gostje iz Siska, kot smo slišali, še nimajo ledene plovke, na kateri bi lahko normalno trenirali. Rezultat dvoboja dveh povsem neenakovrednih nasprotnikov, je realen. Kranjskogorci so kar devetnajstkrat zatresli mrežo gostov, lahko pa bi jo še

večkrat, če bi igrali bolje, predvsem pa hitreje in z večjo kolektivno igro. Čeprav to povsem ne velja za sobotno tekmo z INO, ker so domačini imeli proti sebi zares slabega nasprotnika, pa so dosedanje tekme Kranjske gore dokazale, da je v vrstah tega mladega kolektiva skrit velik potencial, ki bi se ga dalo izkoristiti. To bi moralo priti do izraza v hitrejši igri, večji dinamiki in uspešnejšem odkrivanju, kar je predpogoj za kolektivno igro, ki jo večkrat pogrešamo tudi v vrstah njihovih starejših kolegov, hokejistov prvega moštva Jesenic.

Gole za Kranjsko goro so dosegli: Klemenc 5, Brun, Kunšič in Pavlič po 3, Razinger, Hiti, Slibar, Horvat in Kern po 1.

JESENICE : SLAVIJA (ml) 40:1

Že sam rezultat pove, da so bili mladinci Jesenic boljši v vseh elementih hokejske igre od vrstnikov iz Vevč. V moštvo gostov je bilo namreč precej mladih igralcev, ki so imeli resne težave z drsanjem. Zato ne bi bilo nič čudnega, če bi Jeseničani dosegli še večjo zmago, kot so jo sicer, čeprav je rezultat 40:1 že tako izjemen.

Pri tem naj se spomnimo, da je rekordno zmago pri nas doseglo člansko moštvo Jesenic, pred več kot desetimi leti, ko so Podmežakljo premagali ekipo Segeste z rezultatom 46:1.

Gole za mladinsko ekipo Jesenic so dosegli: Golja 11, Z. Šuvak in Lah po 7, Ščap 6, Jug 4, Razpet 3 ter B. Šuvak in Pajič po 1.

KRANJSKA GORA : TIVOLI (ml) 4:3

Čeprav smo pričakovali gladko zmago Kranjskogorcev, saj so najresnejši kandidati za ponovni naslov državnega prvaka, razen tega pa so gostje nastopili le z enajstimi igralci, pa je igra pokazala, da bo ekipa Tivolija zelo nevarna lanskoletnim prvakom. Mladinci Kranjske gore so bili sicer v določeni terenski premoči, vendar pa je bila ta premoč jalova, saj so se izkazali kot zelo slabi strelci. Res je tudi to, da je reprezentančni mladinski vratar Tivolija Kopač branil zelo dobro ter ustavil vrsto nevarnih strelcev domačih hokejistov. Zato ni nič čudnega, da sta se prvi dve tretjini končali z neodločenim rezultatom: prva z 1:1, druga pa z 0:0.

Ko je Horvat v 51. minuti dosegel vodstvo 3:2 je izgledalo, da je Kranjskogorcem končno steklo. Res so bili nevarnejši pred vrati Kopača, vendar pa se mreža ni in ni hotela zatresti. 46 sekund pred koncem pa je več kot 500 gledalcev doživelo mrzlo prho. Gostje so namreč v zadnji minuti izenačili na 3:3. Veselje v taboru Tivolija pa ni bilo dolgo trajno, ker je Klemencu uspelo le nekaj sekund za tem doseči četrti, zmagoviti zadetek.

Kljub zasluženim zmagi Kranjskogorcev ne moremo mimo ugotovitve, ki velja tudi za člansko vrsto Kranjske gore, da so njihove akcije prevečkrat nepovezane in počasne. Tesna in težko dosežena zmaga proti enajstim mladincem Tivolija pa je dokaz, da bo treba še precej dela v ekipi lanskoletnih mladinskih državnih prvakov.

Gole za Kranjsko goro so dosegli: Slibar, Kern, Horvat in Klemenc. D.

Nogomet

JESENICE : MEDVODE 1:3

V zadnjem kolu prvenstva TNZ Gorenjske, so jeseniški nogometaši odigrali v soboto prvenstveno tekmo z moštvom Medvod in srečanje izgubili z rezultatom 3:1 (1:1).

Naši nogometaši so že v prvih minutah srečanja povedli z 1:0, toda to gostov ni zmedlo. Z dobro igro so začeli nenehno oblegati gol domačih in tik pred koncem polčasa uspeli rezultat izenačiti.

V drugem polčasu je bila igra v glavnem enakovredna, le z razliko, da so napadalcu gostov znali realizirati svoje priložnosti za doseg golov, kar domačim napadalcem ni uspelo iz še tako ugodnih situacij. Prav neverjetno je, da iz neposredne bližine niso uspeli premagati vratarja gostov, kateri je v veliki meri prispeval k zasluženim zmagi svojega moštva.

S tem porazom so se jeseniški nogometaši ob koncu jesenskega dela prvenstva uvrstili na 6. mesto, kar je vsekakor veliko slabše kot smo pričakovali pred pričetkom prvenstva. Gol za Jesenice je dosegel: Samardžija.

Preizkušnja na poti na trening

Rokomet

PO JESENSKEM DELU NA ZADNJEM MESTU

Jeseniški rokometišči so igrali v soboto, 2. novembra v Trzinu v zadnjem kolu LCRL proti ekipi Mokerca iz Iga pri Ljubljani in tekmo izgubili z rezultatom 20:17 (9:8). Za Jeseničane so nastopili: Šporar B., Rebolj, Peternej 3, Radinovič, Pogačnik 4, Prešeren 3, Pavlič 5, Geršak 2, Subić, Šporar J.

Jeseničani so tudi zadnje enajsto tekmo izgubili. V vsem jesenskem prvenstvu so si priborili le eno točko in to na domačem igrišču proti ekipi Radeč (19:19).

Domači igralci so po dolgem času spet igrali v popolni postavi. Vendar premalo uigrani ekipi ni uspelo premagati povprečnih gostov. Predvsem je ves čas škripalo v obrambi, pa tudi v napadu zaradi slabosti niso mogli veliko storiti.

V prvem polčasu je bila igra enakovredna na obeh straneh. Nekajkrat so vodili tudi Jeseničani, vendar jim vodstva nikoli ni uspelo zadržati. Prvi polčas so dobili igralci Mokerca z 9:8.

Tudi v začetku drugega polčasa je bila tekma izenačena, šele proti koncu tekme je prišla do izraza boljše pripravljenost gostujoče ekipe, ki je zmagala z 20:17.

Jeseničanom se je poznalo, da so v zadnjem času trenirali zelo malo. Predvsem jim je nagajalo slabo vreme, telovadnica v osnovni šoli pa je prezasedena, pa tudi neprimerna za treninge.

S to tekmo se je končal jesenski del prvenstva v ljubljanski conski ligi, v kateri so Jeseničani z eno točko na zadnjem, dvanajstem mestu. Na vseh tekmah se je poznalo, da je ekipa na tekmovalje v LCRL premalo pripravljena, bila je premalo uigrana, v ekipi pa nastopa premalo izenačenih igralcev. Vseskozi je skoraj vse breme ležalo na starejših prekaljenih igralcih: Pogačniku, Pavliču, Prešernu, Geršaku, Subiću in mlademu vratarju Šporarju, ki je branil in spreminjalni formi vseh enajst kol. Poznalo se je tudi, da je ekipa po IV. kolu zapustil Dizdarevič, ki je veliko pripomogel k boljšim igram domače ekipe. K nerazpoloženju je prispeval tudi incident na Jesenicah v V. kolu, po katerem je bilo zaprto igrišče za tri tekme, pa tudi igralca Rebolj in Pavlič nista smela igrati tri tekme. Zaradi poškodb skoraj vse tekme ni igral Šturm, v zadnjih kolih pa ni nastopal tudi Geršak zaradi službene odsotnosti. To je le nekaj objektivnih razlogov trenutno slabega stanja, v jeseniškem rokometu. Nekaj več o delu v bodoče in ostalih prečih problemih pa v naslednji številki Zelezarja.

-tok

Odbojka

ZMAGA NA TUJEM

V nedeljo so Jeseničani gostovali v Slovenski Bistrici, kjer so igrali proti ekipi Poljskave in tekmo dobili s 3:2 (—2, 14, —7, 7, —9). Nastopili so naslednji igralci: Kavčič, Divjak, Bergelj, Bogataj, Ressler, Kovač, Erjavec, Strnad, Demšar.

Sicer je ekipa Poljskave novinec v ligi, vendar je že presenetila z zmagami v prvih kolih. V svoje vrste so vključili nekaj starih igralcev iz bivše ekipe Branik-Hoče in so sedaj tudi stebri ekipe. Že pred srečanjem so Jeseničani računali, da bo tekma težka, še posebno zato, ker igra Poljskava pred številno domačo publiko.

Igra je bila resnično zelo izenačena in borbena v prvih dveh setih. Nato so Jeseničani dokaj lahko osvojili tretji set, četrtega pa domačini. Povedati je treba, da je v četrtem setu sodnik Filipančič sodil dokaj nerazumljivo, tako da so igralci jeseniške ekipe izgubili živce. To bi se jim kmalu maščevalo v petem setu, ko so domačini vodili že 7:3. Domača ekipa, ob podpori bučne publike, je igrala dobro in vse je ka-

zalo, da bodo gostje poraženi. Vendar so se Jeseničani umirili in uredili vrste. Z boljšo igro v polju in na mreži so nizali točko za točko in na koncu zanesljivo osvojili set in tako tekmo odločili sebi v prid.

V domači ekipi se je posebno izkazal Sattler z močnimi udarci na mreži. Jeseniška ekipa pa je v celoti igrala borbena, delala pa je napake v polju zaradi spolžkega parketa.

Trenutno na lestvici še vedno vodi ekipa Save, na drugem in tretjem mestu pa sta ekipi Bleda in Jesenic, ki imata vsaka po eno izgubljeno igro. Naslednjo tekmo igrajo Jeseničani doma, v soboto ob 17. uri v osnovni šoli na Jesenicah z ekipo Novega mesta.

ZAČETEK PRVENSTVA ŽELEZARNE V ODBOJKI

V organizaciji komisije za športno rekreacijo pri TK OO sindikata Železarne se bo v ponedeljek, 11. novembra, začelo prvenstvo Železarne v odbojki za leto 1974. Tudi tokrat vlada za to športno panogo med sodelavci veliko zanimanje, saj se je prijavilo triindvajset ekip iz posameznih obratov in oddelkov. Prvenstvo bo potekalo v telovadnici osnovne šole na Jesenicah, in sicer se bodo vse tekme začele ob 20. uri. Naj predstavimo še lanskoletne najboljše ekipe: 1. upravne službe, 2. HVŽ, 3. jeklovce, 4. strojno vzdrževanje itd.

JR

Šah

ZORKO MOJSTRSKI KANDIDAT

Prejšnji teden se je v Šmarjeških Toplicah končalo 23. republiško prvenstvo v šahu za člane. Nastopilo je 16 igralcev, med njimi tudi jeseniški in gorenjski prvak BRANKO ZORKO. V izredno močni konkurenci mojstrov, mojstrskih kandidatov in prvokategorikov iz vse Slovenije, je osvojil odlično 7. do 8. mesto in z osmimi osvojenimi točkami (od petnajstih možnih) potrdil normo za mojstrsko kandidaturu. Na prvenstvu je sicer zmagal ljubljanski mojster Barle z 11,5 točkami.

HITROPOTEZNI TURNIR ZA NOVEMBER

V nedeljo, 3. novembra je bil v šahovskem domu na Jesenicah redni mesečni hitropotezni turnir za mesec november. Udeležilo se ga je kar dvajset igralcev. V odsotnosti Zorka in še nekaterih, je zmagal Lado Krajnik (15,5 točk) in s tem tudi prevzel vodstvo in skupnem številu točk na lestvici za najboljšega letošnjega hitropoteznega igralca v klubu. Drugo mesto je osvojil Ivan Pavlin, ki se je vrnil iz JLA in se bo tako pridružil ekipi v republiškem tekmovalju. Sledijo Janez Ciuha 14, Alojz Železnik 13,5, Martin Jan, Anton Krničar, Herman Kamšek in Franci Ravnik vsi 12,5 točk itd.

Na lestvici za najboljšega letošnjega hitropoteznega igralca pa v skupnem številu vodi Krajnik (61,5) pred Ravnikom (56,5), Tramtetom (44), Krničarjem (42,5) itd., najvišjo poprečno oceno pa imajo Zorko (10,00), Krajnik (7,60), Ravnik (6,25), Krničar (6,05), Tramte (5,50) itd.

DVOBOJ KRANJ : JESENICE

V nedeljo, 10. novembra bo v Kranju tradicionalni dvoboj reprezentance Kranja in Jesenic na tridesetih deskah. Dvoboj se bo začel ob 9. uri dopoldne. Vabimo člane jeseniškega društva, da se udeležijo dvoboja.

KT

TE

JE

Zel

1. ja

ZPS

tisk

mes

dosl

2.88

Č

oseb

z m

le-ta

doh

štev

0,47

nadi

nega

1.63

pren

obra

orga

Obč

1.19

IV k

I kv

apri

I—I

Č

mes

plai

ali (

pre

maj

nižj

nek

TO:

Tali

Valj

HL j

VE7

Sk s

Ze

nik

in

sol

izol

D

lavr

prišl

za v

osno

Del